

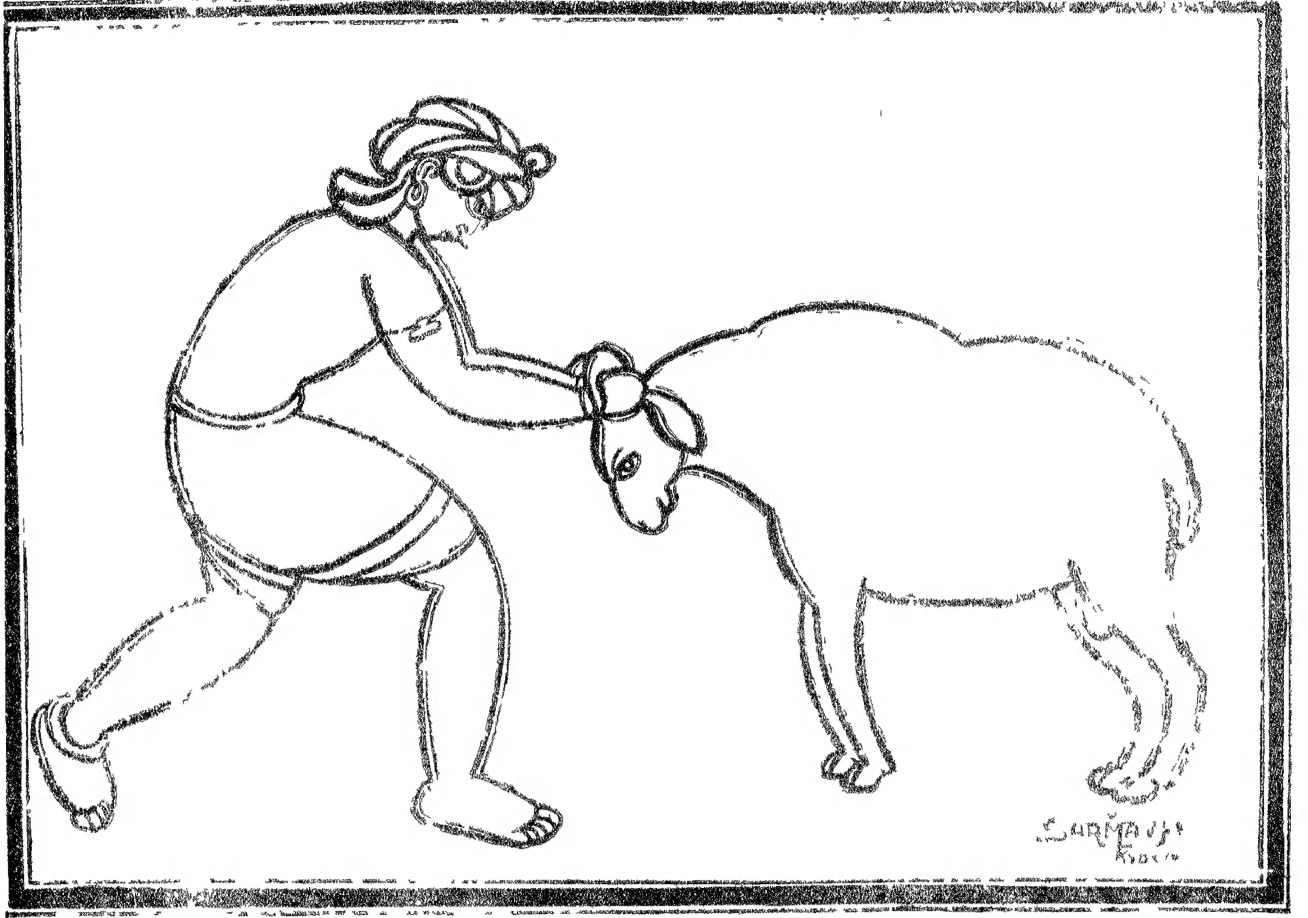
ఆంధ్రపత్రిక

4-5-5

4 అణ
★

ANDHRA PATRIKA ILLUSTRATED WEEK

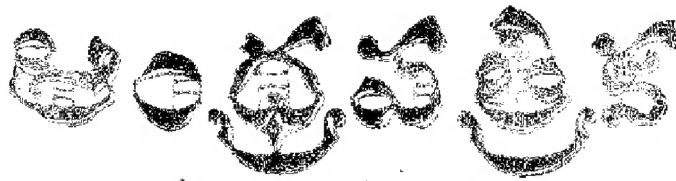

“పందెం”

కానూరు రహదారి

చిత్రకారుడు: శ్రీమతి. పూర్ణా నందనమ్మ

సంపత్కర దండా
 రు. 12-0-0
 విడిచితిని 4 అ.

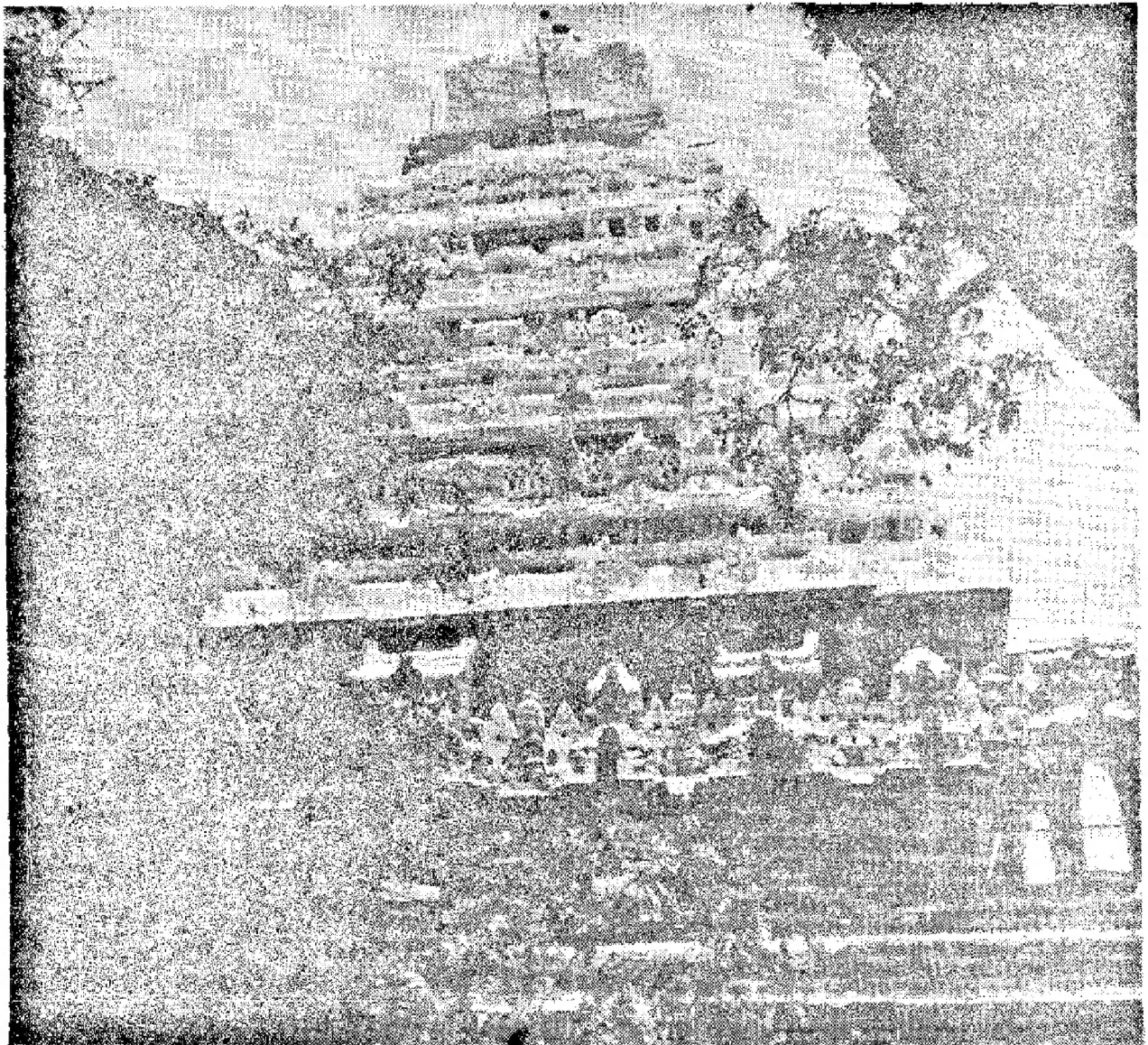

సచిత్రవార్త

Founder : K. NAGESWARA RAO

కంపుటము 48
 రంవి 34
 4.5-55

మస్కథ వైశాఖ శుద్ధ త్రయోదశి బుధవారం

మరియమ్మన్ తెప్పాకులం (మదుర) ముఖ్యమం

(ఈ చిత్రము, 28వ శేషలోని మధురమివాక్షి శివాలయ సోభరం, 29వ శేషలోని తిరుమలవాయకుని మహల్ అంతర్భాగం చిత్రాలూ, 28, 29 శేషలలోని చిత్రాలూ వంశనాథుని గురుజూర్తి, ముద్రాణం.

మీరు కనుకు తీస్తున్నప్పుడు కూడ

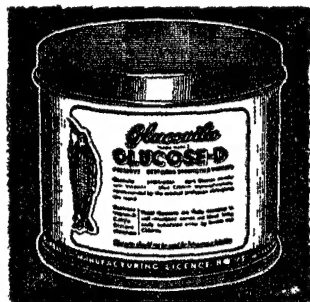
మీ శక్తి వ్యయమవుతునే ఉంది

గ్లూకోవిటా వ్యయమైన శక్తిని మరల చేకూర్చుటకు ఎలా వహించండి
మీకు చదువుకనము, ఉత్సాహముల నిచ్చును

రొత్తదిగట్ల ప్రతికటన, మీరు విశ్రాంతి
మీ శక్తి వ్యయమవుతునే ఉంది.
మీ విశ్రాంతి వదులుకు రోజు నిరంతరమైన యీ
శక్తి వ్యయముకూడ కూడితే మీ దేహమును
తగ్గిపోవును కనుక అదనపు శక్తి కలిగించే
మాధ్యమ మీకు అవసరము. దీనికి గ్లూకో
విటా పుచ్చుకొనుటకంటే మంచిది లేదు.

గ్లూకోవిటా వృద్ధి కలిగించే ప్రకృతినిర్ణయ
అవసరమగు కుద్రమైన గ్లూకోజు. దీనిలో ఎం
మీకులు రోహదలు కంటే రోజూ రెండు
నెండాం గ్లూకోవిటాను దీ, కానీ లేక ఒక
దళిది పొందుముకో కలిసి పుచ్చుకొనండి.

గ్లూకోజు అత్యంత మలభయముగ తీర్చునును,
మరియు తక్షణము శక్తిని కలిగించును.
ఇండియా అంతటా యీ మధ్య పేకరించిన
రెక్కలనుండి, 10 మంది డాక్టర్లలో 9 గురు
దీనినే క్రమంగా వాడమంటారని తేలింది.

గ్లూకోవిటా మీకు అవశ్యకము,
నేడే ఒక బెన్నును కొనండి!

కార్న ప్రోడక్ట్స్ కంపెనీ (ఇండియా)
రిమిటెడ్
బొంబాయి 1 కలకత్తా 1

ఈ నిత్యవ్యక్తాల్లో ఎంక శక్తి మీరు వినియో
గిస్తున్నారో చూడండి!

(ప్రతి మని, తానిలో వ్యయమవుతున్నంత
శక్తిని కలిగించుటకు కావలసిన గ్లూకోజు
పరిమాణముకో కొనవలసింది)

మీకు తీస్తున్నప్పుడు ఒక గంటకు 1 కొవ్వ

తొలికంటే వదిస్తున్నప్పుడు ఒక గంటకు
10 కొవ్వకు వరకు.

కాదును కొస్తున్నప్పుడు ఒక గంటకు
తొలికంటే 15 కొవ్వకు

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం :

హిందీనటి 'శ్యామ'

కాంబోడియా—	3
అత్తమాత్య—	4
అసలు లా పెక్ డెంలా 'శేవుండి	
తమా-సాఅంతా—	9
విజ్ఞానపీఠము—	11
అపస్వరాలు (సీరియల్)—	12
యేటి వెలుగు—	17
వనితాలోకం—	22
మనవిద్యావిధానమూ మా	
అవిడ పుస్తకాన్నికూడా—	26
కాలసాహితీ—	35
స్కాన్లెట్ పింపర్నల్	
(సీరియల్)	36
అల్లరిపిల్లలు—	44
అయోమయం—	48
సినిమా—	50

పంచతంత్రం బొమ్మల కథల పుస్తకం

మొదటి భాగం

(మిత్రభేదం, మిత్రలాభం)

కర్త : ఓ. శే॥

విశ్వాత్మల చరసింహమూర్తి

వెల: రూ. 1-8 0

టాప్ సాయర్ ప్రపంచయాత్ర

మూలం:

మార్క్ ట్వేన్

అనువాదం :

నందూరి రామమోహనరావు

వెల రూ. 1-8-0

ఆంధ్రగ్రంథమాల,
మద్రాసు - 1

రాజుగారి పుట్టినరోజు

(కొవిండి అక్షున్న)

రాజుగారి పుట్టినరోజు పండుగ సాధారణంగా అయిదురోజులు జరుగుతుంది. అయితే, రాజుగారు పుట్టిన సంవత్సరానికి ఏజంతువు అధిపతి, ఆ జంతువు తాలూకు వర్షపంచకంలో, యీ పుట్టినదినపు పండుగ వారంరోజులు జరుపుతారు. (అరవై సంవత్సరాలు పన్నెండుభాగాలు చేసి, ఒక్కొక్క భాగానికి చెందిన అయిదువేళ్ళకి ఒక్కొక్క జంతువు అధిపతి అని లోగడ రాసేను) ఈ అయిదురోజుల్లోనూ నాలుగోనాడు రాజుగారు పుట్టినదిగిలో సరిపోగుంది చాంద్ర మాసం ప్రకారంన్నూ ఈ పుట్టినదినపు పండుగ రాజుగారు దీర్ఘాయుష్కంతులు కావాలని, అలా మతాధిపతులూ, బుద్ధత్రయం ఆశీర్వాదించాలనిన్నీ వాడుకలోకి వచ్చింది

ఈ పండుక అన్నాళ్ళూ దీవానూ, యితర బోక్కనపు అధికారులూ కలిసి, రాజుగారి ఆభరణాదులన్నీ “ఎగ్జిబిషన్” పెడతారు. ఈ “ఎగ్జిబిషన్” కోటలోనే ఓ భాగంలో పెడతారు. సిహనోక్ ప్రభువు కాలంనుంచి, ఆభరణాదులేకాక, చేతిలో గల చిత్ర విచిత్ర వస్తుసమదాయంతో కూడా “ఎగ్జిబిషన్”లో పెట్టడం ఆచారం అయింది. అంతేకాకుండా సాయంకాలం చీకటిపడ్డాక కోట ఆవరణ ప్రాంతాల్లోగాని, నది ఒడ్డున గాని రంగురంగులపీ, తమాషా అయినవి ఎన్నోరకాలు పటాకీలు కాల్యడంకూడా ఆనవాయితీ!

తొలినాటి సాయంకాలం సింహాసనంపై అది ఉన్న కొలుపుకుంటంలో ప్రభువులు “విజయదీపిక (Le Cierge de la Victoire)” వెలిగిస్తారు. తేనెపట్టు కొవ్వతో చేసిన యీ దీపం పదిహేనుపాళ్లు బరువూ, మూడడుగులు పొడవుగూ ఉంటుంది. మట్టు డయా మీటరు పది సెంటిమీటర్లు. ఈ లెక్కలూ తూకాలూ అన్నీ సరిగ్గా సరిపోలేనేగాని అదీపం యీ పుణ్యసమయానికి పనికిరాదు!

దీన్ని ఓ చిన్న పెరురుబొంగు మట్టువీడ నిలబెట్టి, ఆపాళంగా దాన్ని ఓ చిన్న పాల విలిలాంటిదాని పెడతారు. ఈ పాలవిల్లి ముందు సుఖాసనుడైనా, శౌర్యస్వామలవారు రాజుగారికోసం నిరీక్షిస్తూ ఉంటాడు. తరవాత ప్రభువులూ, అయినవెంట చక్కగా

అలంకరించిన గిన్నెలో కొవ్వొత్తి పెట్టి పట్టుకుని పరిచారకుడూ ప్రవేశిస్తారు. ఆ తరవాత స్వాములవారు “విజయదీపిక” వెలిగించి బుద్ధ భగవానుడి కృపాకటాక్షాలు రాజుగారియందు కలగవలసిందిగా ప్రార్థిస్తాడు. (ఈ విజయదీపికతోనే యింకో పెట్రోలు లాంతరు కూడా వెలిగిస్తారు; ఓవేళ ఏ కారణంచేతనయినా యీ దీపిక అయిపోయినా, ఆరిపోయినా రెండోది అలా వెలుగుతూ ఉండడానికి!) ఆఖండ్ దీపంలాగ యిది వెలుగుతూన్న అయిదు రోజులూ రాజుగారు కోట దాటి బైటికి వెళ్లిడానికి వీలేదు. ప్రార్థనలూ, బుద్ధప్రవచనపరచనలూ అయితరవాత, కోటలో ఉద్యోగులంతా అక్కడున్న చిన్నచిన్న దీపాలు వెలిగిస్తారు.

మొదటి మూడు రోజులూ ప్రార్థనలూ అవీ జరుగుతాయి. ఈ ప్రార్థనలు చెయ్యవలసిన బుద్ధభిక్షువులకీ ఒక లెక్క! రాజుగారికి ఎన్నేళ్ళు ఉంటే అంతమంది + మరొక్కడూ! ఈ మొత్తం భిక్షువుల జనాభా మూడు రోజులకీ సద్ది, ఆప్రకారం ప్రార్థనలూ అవీ జరిపిస్తారు ముందునాడు ప్రార్థన జరిపినవాళ్ళందరికీ మర్నాడు ఉదయాన్ని ప్రభువులు విందుచేస్తారు, యీ మూడు రోజులున్నూ.

ఇలాగానే రెండో రోజు ఉదయం, తొలిరోజు భిక్షువులకీ సంతర్పణ జరుగుతుంది. ఆ మధ్యాహ్నం మళ్ళీ బుద్ధభిక్షువులు ప్రార్థనలు జరుపుతారు; కాని యీ తింతులో తురకల ప్రార్థనలు కూడా ఉంటాయి, యీ రెండో రోజున! మహమ్మదీయులూ, బుద్ధ భిక్షువులూ కలిసి సింహాసనం చుట్టూ తిరుగుతూ (ప్రదక్షిణంలాగ) ప్రార్థనలు చేస్తారు. * బ్రాహ్మలకీ, బుద్ధభిక్షువులకీ, తురకలకీ అందరికీ కలిపి మర్నాడు విందు!

* కాంబోడియా రాజ్యంలో “షామ్స్” (Chams) అనే తురకలకూడా ఉన్నారు. షాంపా ప్రాంతం శాశీసం అయిపోయినప్పటికీ వీళ్ళు కాంబోడియా (ఖేరు) గోలంలో కరణబజ్జీ చేరుట!

ఇహ, నాలుగోనాడు - ఆవేళ నిజంగా తిథిప్రకారం రాజుగారి పుట్టినరోజు.

ఉగాదినాటికి మలేనే ఆవేళ ప్రభువులు పవిత్రోదకస్నానం చేస్తారు. ఇరవై యొక్కసారి ఫిరంగులు పేలుస్తారు, యీ స్నాన కర్మ జరుగుతూఉంటేను. ఆ తరవాత ప్రజలూ, విదేశీయులూ వచ్చి రాజుగారికి తమ శుభాకాంక్షలు తెలుపుకుంటారు.

అయిదోనాడు, రాచకుటుంబంలో వాళ్ళకి, సిల్వర్ పెగోడాలో బుద్ధప్రవచనాలు పురాణశ్రవణం! ఆవేళ సిల్వర్ పెగోడాలో పంచక్షేత్ర విగ్రహాలూ (శివ, ఉమా, నారాయణ, గణేశ, బలరామ విగ్రహాలు), పవిత్ర కరవాలపూ తెచ్చి ఉంచుతారు. వాటికి వక్కగా అయిదు నీటి కలకాలూ, పదహారు చిన్న కలకాలూ ఉంచుతారు. ఎనమండుగురు భిటులని తీసుకువచ్చి గోడదగ్గర రెండువరసల్లో కూచోపెడతారు వీళ్ళకి, యిద్దరిచేతుల్లో దండాలూ, నలుగురి చేతుల్లో కత్తులూ, యిద్దరికి తుపాకులున్నూ, కోటలోఉన్న ఉన్నతోద్యోగులు వీళ్ళకి ధాతవస్త్రాలు యివ్వాలి తరవాత గ్రాహ్మడు (రాజపురోహితుడు) మంత్రాలు విరువుతాడు. ఆ సింహాసన ప్రాంతానికి అధిపతి అయిన “నక్తా” (స్థలదేవత) సంతోషించి, యహ ఏ తేడా లేకుండా కాపాడుతుంది, రాజుగార్ని కోటనిన్నీ! ఆ తరవాత యిద్దరు రాజపురోహితులు, ఒకడు బల్లెం పుచ్చుకునీ, రెండోవాడు కత్తిపుచ్చుకునీ, మమ్మారు కలశోదకాల్లో ముంచి, ఏవో వికార చేష్టలు చేస్తారు. దాంతో పటాపంచలై పోతుంది!

తరవాత ఒకడు మంత్రాలు చదువుతూ ఉంటే, మిగతావాళ్ళు ముక్క ముక్కా సంత చెప్పినట్టు రెండుసార్లు పునరుచ్చారణ చేస్తారు, - కలకాల్లో ఉన్న పవిత్రోదకాలు తీర్చి పుచ్చుకుంటారు.

ఆ మధ్యాహ్నం యీ మంత్రాలూ అవీ కేవలం కోటలో ఉన్న జనానాకీ చదివి వినిపిస్తారు. ఈపూట మిగతా ఉద్యోగస్థుల ఆడవాళ్ళకూడా రావొచ్చునుగాని, మొగపురుగు అన్ననాడు ఉండడానికి వీలేదు మరి, ఒక్క పురోహితులు తప్పించి!

తరువరి, శౌర్యస్వామలవారి సమక్షంలో రాజుగారు “విజయదీపిక” ఆర్పేస్తారు. అయితే దీనికి ముందు, యీ దీపంతో యింకో చిన్నదీపం వెలిగించాలి. ఆ చిన్నదీపం, ఆ తరవాత, తమలపాకులు మడిచి పట్టుకుని, ఆ ఆకుల మడతలతో ఆర్పాలి! కాని సాధారణంగా జరిగేది ఏమిటంటే, చిన్నదీపం ఆకుల మడతలతో ఆర్పేసి, పెద్దదీపం నాసంతటదే ఆరిపోయేదాకా ఊరుకుంటారు. (యింకొకటి)

ఆత్మహత్య

1

ప్రసాదరావు: గుడ్ మార్నింగ్ సార్.
మాధవయ్య: గుడ్ మార్నింగ్. రండి.
ప్రసా: మాధవయ్యగారున్నారాండి?
మాధ: మీ కేం కావాలి?
ప్రసా: మాధవయ్యగారిలో మాట్లాడాలి.
గొంతు: ఏమిటో చెప్పండి.
ప్రసా: మీ పేరు...
గొంతు: మాధవయ్యను నేనే! ఏం
కావాలి మీకు?

ప్రసా: తమిళంండి. ఇంకా మీరెవరో
అనుకున్నాను. నా పేరు ప్రసాదరావండి.
మాధ: కూచోండి. ఇంకా నిలబడే
ఉన్నారు.

ప్రసా: ఫరవాలేదు లేండి. మాది ఈ ఊరే
నండి.

మాధ: ఆరే...
ప్రసా: ఎన్నో కథలు, నాటకాలు
చాశానండి.

మాధ: అలాగా?
ప్రసా: దాదాపు వదిలవత్సరాలనుండి
ఈ రంగంలో కృషిచేస్తున్నాను.
మాధ: అలాగాండి...

ప్రసా: ఒకటి రెండు త్రిత్రకాలుగూడా
ప్రకటించాను.

మాధ: అయితే నన్నేం చెయ్యమంటా
రండి?

ప్రసా: మొన్న మొన్నటివరకు ఏవో
చిల్లరమల్లర ఉద్యోగాలు చేస్తూవచ్చాను.
మాధ: నానుడు పెట్టకుండా త్వరగా
తేల్చండి. అవతల నాకు చాలా పనులు
న్నాయి.

ప్రసా: మరేమీలేదు. ప్రస్తుతం నేను
ఎంతో ఇబ్బందిపడుతున్నాను.

మాధ: (విసుగ్గా) ఈమాట చెప్పటానికి
ఇంత ననుగుడు పెడతా వేమిటయ్యో?...
ఇంద ఈ పాతలకాను పట్టుకెళ్ళు

ప్రసా: అబ్బే! అదికాదండీ నేనంటు
న్నదీ...

మాధ: నదులూ పాతకలూ ఇవ్వటానికి

ఇక్కడ కుప్పవోసుకుకూర్చోలేదు. ఇరుగో
ఈ అర్థరూపాయి పుచ్చుకొట్టె...

ప్రసా: మీరిలా మాట్లాడతారనుకోలేదు
నుమా!

మాధ: రాగానే వందరూపాయలకోట్లు
విసిలేస్తాననుకోన్నావా? ఏవరయ్యో?

ప్రసా: ఏదైనా చిన్న ఉద్యోగం దొరుకు
కుంటేమీనని ఆత పెట్టుకొచ్చాను.

మాధ: ఏమీ ఖాళీలేవు. వెళ్ళండి.

ప్రసా: మీరు తలచుకొంటే నాకో
ఉద్యోగం ఇప్పించలేకపోరు దయచేసి...

మాధ: (చిరాగ్గా) నాయనా ఇది మిల్లు.
ఇక్కడ లెక్కలు రాసేవారికానీ,
కవిత్వం రాసేవాళ్ళకు ఉద్యోగాలేవు. ఇక
దయచెయ్యండి.

రావూరి భరద్వాజ

ప్రసా: నేనూ లెఖ్కులురాస్తానండీ ..

మాధ: రాసినా ఖాళీలేవు. ఇక వెళ్ళండి.

ప్రసా: సరే సెలవు

మాధ: ఆహా మంచిది. వెళ్ళిరండి.

2

ఉమావతి: ఎవరది?

ప్రసా: నమస్కారమండీ! నా పేరు
ప్రసాదరావు.

ఉమా: నమస్కారం రండి. కూచోండి.

ప్రసా: నన్నింకా గుర్తించలేదను
కొంటాను. కె. ప్రసాదరావునండీ నేను.

ఉమా: అరే మీరా కె. ప్రసాదరావుగా
రంటే ... ఇన్వైజ్ చాలా నుదినం ...
ఉండండి కాఫీ తెప్పిస్తాను. (విగ్గరగా)
నూరీ! రెండు కాఫీపట్టుకురా. ఏమిటిలా
వచ్చారు?

ప్రసా: (ఏమి అసహనంతో తోచక) ఆ
వచ్చాను ఉమావతిగారూ!...

ఉమా: మీ ఆర్టికల్స్ మా పత్రికలో
పబ్లిష్ చెయ్యడమేగానీ, ఎప్పుడైనా
చూడలేదు.. అయితే మీరు యిప్పుడూ...

ప్రసా: అవునండీ ఇక్కడే ఉంటు
న్నాను

ఉమా: ఉండిగూడా మా పత్రిక్కి మీ
లేమీ పంపటంలేదు

ప్రసా: ఏపత్రిక్కి పంపటంలేదు.
దాదాపు రెండుమాడు నెలలనుండి నేనేమీ
రాయటంగూడా లేదు

ఉమా. అలా మా సేయికిండ్ పాంకులు
మీ రచనలంటే వెగైరే అవుతారు. ఈ
రెండుమాడు నెలలనుండి మీ కథలు
వేయటంలేదని బోలెడన్ని ఉత్తరాలు మా
ఆఫీసు కొచ్చాయి. ఆ ముందా కాఫీ
తీసుకోండి. మీకు సిగరెట్లు...

ప్రసా: థాంక్స్ అఖిలశ్రీ. నేను
కాల్చును

ఉమా: మీరు వ్రాసిన అన్నింటిలోకీ
ఆ 'దేవలతి' అన్న నాటకం అద్భుతంగా
ఉన్నదని చాలామంది నాతో అన్నారు.
అలాంటి ఉత్తమ రచనలను, సీరియల్ గా
వేస్తున్నందుకు మా పత్రికను అభినందిస్తూ
చాలా ఉత్తరాలు వస్తున్నాయి

ప్రసా అలాంటివి ఇప్పుడు రాయటం
నావల్ల కాదు.

ఉమా: అట్లా అనకండి మీరు ప్రయ
త్నిస్తే అంతన్నా ఉత్సాహంగా రాయ
గలరు. మీవంటి సాహితీ లింగ్వికి సాధ్యం
గాని వేమున్నాయో?

ప్రసా: (నవ్వి) ప్రయత్నిస్తే రాయగల
నేమో గానీ ప్రస్తుతం - ప్రయత్నం
గూడా చేయలేను.

ఉమా: అలా అంటున్నారేమిటండీ?

ప్రసా. ఏమీలేదు.

ఉమా: మీరేదో చెప్పటానికి సంతే
హిస్తున్నారనుకుంటాను. అవునాండి?

ప్రసా. (విధిలేక అంటున్నట్లు) నా రచ
నలను చాలా ప్రకటించారనుకుంటాను
ఉమావతిగారూ?

ఉమా: ఆ చాలా పబ్లిష్ చేశాను.

ప్రసా: మీ రెవరికీ ప్రతిఫలం ఇవ్వటం
లేదా?

ఉమా. లేదు రచయితలకు త్యూమో
కణమో ముట్టచెబుదామని నాకూ ఉండి.
కానీ అంగుకు ఎంతమాత్రం నీలుచిక్కటం
లేదు. నిజం చెప్పాలంటే ఈ పత్రికవల్ల
నేను బావుకొంటున్నదేమిలేదు. లేదు సరి
గదా - ఒక్కొక్క సంచికకు నష్టాన్ని
గూడా భరించవలసి వస్తోంది.

ప్రసా: నష్టాన్ని భరిస్తూ ఈ పత్రిక
నడపడకంటే మానేస్తే బాగుండిపోతుం
దనుకొంటాను

ఉమా. మీరుగూడా ఇలా అంటా రను
కోలేదు ప్రసాదరావుగారూ? అయినా
సాహిత్యసేవను లాభనష్టాలతో గుణించటం
సాధ్యమాతుందా?

ప్రసా: ప్రపంచమంతా అజ్ఞానైసలవ

రాజుగారి పుట్టినరోజు

(కొవిండి అక్షున్న)

రాజుగారి పుట్టినరోజు పండుగ సాధారణంగా అయిదురోజులు జరుగుతుంది అయితే, రాజుగారు పుట్టిన సంవత్సరానికి ఏజంతువు అధిపతితో, ఆ జంతువు తాలూకు వర్షపంచకంలో, యీ పుట్టినదినపు పండుగ వారంరోజులు జరుపుతారు. (అరవై సంవత్సరాలు పన్నెండుభాగాలు చేసి, ఒక్కొక్క భాగానికి చెందిన అయిదువీళ్ళకి ఒక్కొక్క జంతువు అధిపతి అని లోగడ రానేను) ఈ అయిదురోజుల్లోనూ నాలుగోనాడు రాజుగారు పుట్టినతీధితో సరిపోతుంది. చాంద్ర మాసం ప్రకారంన్నూ. ఈ పుట్టినదినపు పండుగ రాజుగారు దీర్ఘాయుష్కంతులు కావాలనీ, అలా మతాధిపతులూ, బుద్ధతయం ఆశీర్వాదించాలనిన్నీ వాడుకలోకి వచ్చింది.

ఈ వేడుక అన్నా కూర్చు దివానా, యితర బొక్కనపు అధికారులూ కలిసి, రాజుగారి ఆభరణాదులన్నీ “ఎగ్జిబిషన్” పెడతారు. ఈ “ఎగ్జిబిషన్” కోటలోనే ఓ భాగంలో పెడతారు. సిమనోక్ ప్రభువు కాలంనుంచి, ఆభరణాదులకొక, శివంలో గల చిత్ర విచిత్ర వస్తుసమదాయంతో కూడా “ఎగ్జిబిషన్”లో పెట్టడం ఆచారం అయింది. అంతేకాకుండా సాయంకాలం చీకటిపడ్డాక కోట ఆవరణ ప్రాంతాల్లోగాని, నది ఒడ్డున గాని రంగురంగులవీ, తమాషా అయినవీ ఎన్నోరకాలు పటాకీలు కల్పడంకూడా ఆనవాయితీ!

తొలిసారి సాయంకాలం సింహాసనంపై అది ఉన్న కొలుపుకుంటంలో ప్రభువులు “విజయదీపిక (Le Cierge de la Victoire)” వెలిగిస్తారు. తేనెపట్టు కొవ్వొత్తోచేసిన యీ దీపం పదిహేనుపాళ్లు బరుస్తూ, మూడడుగులుపొడుగు ఉంటుంది. మట్టు డయా మీటరు పది సెంటిమీటర్లు. ఈ లెక్కలూ తూకాలూ అన్నీ సరిగ్గా సరిపోలేనేగాని అదీపం యీ పుణ్యసమయానికి పనికిరాదు!

దీన్ని చిన్న వెదురుబొంగు మట్టుమీద నిలబెట్టి, ఆపాళంగా దాన్ని ఓ చిన్న పాల విల్లిలాంటిదానితో పెడతారు ఈ పాలవిల్లి ముందు సుఖాసనుడయి, జాడస్వాములవారు రాజుగారికోసం నిరీక్షిస్తూ ఉంటాడు. తరవాత ప్రభువులూ, ఆయనవెంట చక్కగా

అలంకరించిన గిన్నెలో కొవ్వొత్తి పెట్టి పట్టుకుని పరిచారకుడూ ప్రవేశిస్తారు. ఆ తరవాత స్వాములవారు “విజయదీపిక” వెలిగించి బుద్ధ భగవానుడి కృపాకటాక్షాలు రాజుగారియందు కలగవలసిందిగా ప్రార్థిస్తాడు. (ఈ విజయదీపికతోనే యింకో పెట్రోలు లాంతిరు కూడా వెలిగిస్తారు; ఓవేళ ఏ కారణంచేతనయినా యీ దీపిక అయిపోయినా, ఆరిపోయినా రెండోది అలా వెలుగుతూ ఉండడానికి!) ఆఖండ దీపంలాగ యిది వెలుగుతూన్న అయిదురోజులూ రాజుగారు కోట దాటి బైటికి వెళ్లిడానికి వీలేదు. (ప్రార్థనలూ, బుద్ధప్రవచనపరచడాలూ అయితరవాత, కోటలో ఉద్యోగులంతా ఆక్కడున్న చిన్నచిన్న దీపాలు వెలిగిస్తారు.

మొదటి మూడు రోజులూ (ప్రార్థనలూ అవీ జరుగుతాయి. ఈ ప్రార్థనలు చెయ్యవలసిన బుద్ధభిక్షువులకీ ఒక లెక్క! రాజుగారికి ఎన్నేళ్ళు ఉంటే అంతమంది + మరొక్కడూ!! ఈ మొత్తం భిక్షువుల జనాభా మూడు రోజులకీ సద్ది, ఆప్రకారం ప్రార్థనలూ అవీ జరిపిస్తారు ముందునాడు ప్రార్థన జరిపినవాళ్ళందరికీ మర్నాడు ఉదయాన్ని ప్రభువులు విందుచేస్తారు, యీ మూడు రోజులున్నూ.

ఇలాగానే రెండో రోజు ఉదయం, తొలిరోజు భిక్షువులకి సంతర్పణ జరుగుతుంది. ఆ మధ్యాహ్నం మళ్ళీ బుద్ధభిక్షువులు ప్రార్థనలు జరుపుతారు; కాని యీ రెండు రోజులూ తురకల ప్రార్థనలు కూడా ఉంటాయి, యీ రెండో రోజున! మహమ్మదీయులూ, బుద్ధ భిక్షువులూ కలిసి సింహాసనం చుట్టూ తిరుగుతూ (ప్రదక్షిణంలాగ) ప్రార్థనలు చేస్తారు * బ్రాహ్మ లకీ, బుద్ధభిక్షువులకీ, తురకలకీ అందరికీ కలిపి మర్నాడు విందు!

* కాంబోడియా రాజ్యంలో “షామ్స్” (Chams) అనే తురకలుకూడా ఉన్నారు. షాంపా ప్రాంతం నాశనం అయిపోయినప్పుడు వీళ్ళు కాంబోడియా (ఖేరు) నేళంలో శరణుజొచ్చేరుట!

ఇనా, నాలుగోనాడు - ఆవేళ నిజంగా తిధిప్రకారం రాజుగారి పుట్టినరోజు.

ఉగాదిసాటికి మరోనే ఆవేళ ప్రభువులు పవిత్రోదకస్నానం చేస్తారు. ఇరవై యొక్క సారి ఫిరంగులు పేలుస్తారు, యీ స్నాన కర్మ జరుగుతూఉంటేను. ఆ తరవాత ప్రజలూ, విదేశీయులూ వచ్చి రాజుగారికి తమ కుభాకాంక్షలు తెలుపుకుంటారు.

అయిదోనాడు, రాచకుటుంబంలో వాళ్ళకి, సిల్వర్ పెగోడాలో బుద్ధప్రవచనాలు పురాణశ్రవణం! ఆవేళ సిల్వర్ పెగోడాలో పంచక్షేత్ర విగ్రహాలూ (శివ, ఉమా, నారాయణ, గణేశ, బలరామ విగ్రహాలు), పవిత్ర కరవాలవూ తెచ్చి ఉంచుతారు. వాటికి పక్కగా అయిదు నీటి కలశాలూ, పదహారు చిన్న కలశాలూ ఉంచుతారు. ఎనమండుగురు భిటులని తీసుకువచ్చి గోడదగ్గర రెండువరసల్లో కూచోపెడతారు వీళ్ళకి, యిద్దరిచేతుల్లో దండాలూ, నలుగురి చేతుల్లో కత్తులూ, యిద్దరికి తుపాకులున్నూ, కోటలోఉన్న ఉన్నతోద్యోగులు వీళ్ళకి భాతపస్త్రాలు యివ్వాలి తరవాత గ్రాహ్యుడు (రాజపురోహితుడు) మంత్రాలు విరువుతాడు. ఆ సింహాసన ప్రాంతానికి అధిపతి అయిన “నత్రా” (స్థల దేవత) సంతోషించి, యిహ ఏ తేడా లేకుండా కాపాడుతుంది, రాజుగార్ని కోటనిన్నీ! ఆ తరవాత యిద్దరు రాజపురోహితులు, ఒకడు బల్లెం పుచ్చుకునీ, రెండోవాడు కత్తిపుచ్చుకునీ, ముమ్మారు కలశోదకాల్లో ముంచి, ఏవో వికార చేష్టలు చేస్తారు. దాంతో పటాపంచలై పోతుంది!

తరవాత ఒకడు మంత్రాలు చదువుతూ ఉంటే, మిగతావాళ్ళు ముక్క ముక్కా సంత చెప్పినట్టు రెండుసార్లు పునరుచ్చారణ చేస్తారు. - కలశాల్లో ఉన్న పవిత్రోదకాలు తీర్థం పుచ్చుకుంటారు.

ఆ మధ్యాహ్నం యీ మంత్రాలూ అవీ కేవలం కోటలో ఉన్న జనావాకి చదివి వినిపిస్తారు. ఈపూట మిగతా ఉద్యోగిగ్రంథుల అడవాళ్ళకూడా రావొచ్చునుగాని, మొగపురుగు అన్నవాడు ఉండడానికి వీలేదు మరి, ఒక్క పురోహితులు తప్పించి!!

తదుపరి, జాడస్వాములవారి సమక్షంలో రాజుగారు “విజయదీపిక” ఆర్పేస్తారు. అయితే దీనికి ముందు, యీ దీపంతో యింకో చిన్న దీపం వెలిగించాలి. ఆ చిన్న దీపం, ఆ తరవాత, తమలపాకులు మడిచి పట్టుకుని, ఆ ఆకుల మడతలతో ఆర్పాలి! కాని సాధారణంగా జరిగేది ఏదటంటే, చిన్నదీపం ఆకుల మడతలతో ఆర్పేసి, పెద్ద దీపం దానంబటదే ఆరిపోయేదాకా ఊరుకుంటారు.

(యంకొఉంది)

యాదాలాపాలు

రాచకొండ శ్రీహరి

వెన్నెల
కొండలు మంచుముసుగుతో
చెరువులో చూచుకుంటున్నాయి.
ఎవరో నవ్వి నట్టు
నీళ్లు గలగలలాడితే
నువ్వేననుకున్నాను పిచ్చిదాన్ని.
గుర్రపుమెల్లో గజ్జలాగా
కిచకిచలాడుతూ
పిచ్చుకలు పోతుంటే
నువ్వే నాకోసం
రథంలో వొస్తున్నావనుకున్నాను పిచ్చిదాన్ని.
రాత్రి
భోరనివర్షం
నిద్రలో
ఎవో చల్లనివేళ్లు
చేయితాకితే
కళ్లు తెరిచాను
నీటిచుక్కలు
ప్రేమించి పడుతుంటే
నువ్వేననుకున్నాను పిచ్చిదాన్ని.

నిద్రలాగా
లోకాన్ని చీకటి కమ్మంది
కలలాగా
ఈకాల్వ గడిచిపోతున్నది
దూరాన
తెల్లని తెరచాపవస్తుంటే
నువ్వేననుకున్నాను పిచ్చిదాన్ని.
వాన వెలిసింది
ముగ్గులు పెట్టినట్టు
నేలమీద నీళ్లునిలిచాయి
కప్పలు పాడుతున్నాయి
చక్కదుడు
మబ్బుచాటున తొంగిచూస్తే
నువ్వేననుకున్నాను పిచ్చిదాన్ని.
చింతతోపు
చిమ్మచీకటి
గబ్బిలాలన్నాయి నీవెవరవని
నేనన్నాను నీదానని
అవిఅన్నాయికదా తానెవరని
నేనన్నానుకదా నేరునెగనని
గబ్బిలాలు కీచుకీచుమని నవ్వాయి
నేను నవ్వాను పిచ్చిదాన్ని.

కట్టుబడిఉన్నప్పుడు సాహిత్యం ఒక్కటి
దాని కఠిరంగా ఉండి లాభంలేదనుకుంటాను.
ఉమా: మీరేదో చిత్రంగా చూట్టాడు
కున్నాడు.
ప్రసా: ఎంతో కొంత ప్రతిఫలం మీ
రిస్తారనే ఆశతో వచ్చాను. నరే వెళ్ళి
స్తాను. నెలవిప్పించండి.
ఉమా: ప్రసాదరావుగారూ! మాట.
ఇప్పుడే వెళుదురుగాని, చిన్నమాట. నే
నొస్తున్నా అగండి.
ప్రసా: (దూరంగా) నీలంటే మళ్ళా
కలుసుకొంటాను.

3

(వసా: (తలుపు చప్పుడు చేస్తాడు).

కారడ: (లోపలనుండి) ఎవరది? వా
రింకా ఇంటికి రాలేదు పున్నయ్యగారూ!
రాగానే చెబుతానండి.
(వసా: నేను కారడా! తలుపు తియ్యి.
కార: (తలుపు తీసి) చవ్వన లోపలకు
రండి.
(వసా: ఎందుకు?
కార: తనువారే చెబుతాను. ముందు
మీరు లోపలకు పడండి...దొవలో మీకు
పున్నయ్యగారు కనువించలేదా?
(వసా: లేదు.
కార: అయిన ఇప్పుటిదాకా ఇక్కడే
ఉండి ఇప్పుడే వెళ్ళాడు.
(వసా: అలాగా?
కార: ఇప్పుటికి రెండునెలల అద్దె వకాయ

పడ్డాం. ఈనెలలో కలుత్రకొని మాడుకల్ల
కివ్వాలి.
(వసా: అలాగే ఇద్దాం.
కార: ఇద్దామంటే కాదు. మీ రలా
నెళ్ళంగానే వచ్చి భూమన్నాడు. దర్శి
వ్వంనే కదలనన్నాడు.
(వసా: మరి కదిలాడేం?
కార: 'రాగానే పంపిస్తానండి' అని నేనే
పంపేకాను.
(వసా: నమ్మాదా అమాట?
కార: పాలకునిసి ఉదయమేవచ్చి పెద్ద
యగీ చేసింది. దాన్ని సర్ది పంపేటప్పటికి
వారతలు దిగొచ్చారు.
(వసా: అపాయం! అపాయం!!...

యూదాలాపాలు

రాచకొండ శ్రీహరి

వెన్నెల
కొండలు మంచుముసుగుతో
చెరువులో చూచుకుంటున్నాయి.
ఎవరో నవ్వి నట్లు
నీళ్లు గలగలలాడితే
నువ్వేననుకున్నాను పిచ్చిదాన్ని.
గుర్రపుమెట్లో గజ్జెల్లాగా
కిచకిచలాడుతూ
పిచ్చుకలు పోతుంటే
నువ్వే నాకోసం
రథంలో వొస్తున్నావనుకున్నాను పిచ్చిదాన్ని.
రాత్రి
భోరనివర్షం
నిద్రలో
ఎవో చల్లనివేళ్లు
చేయి తాకితే
కళ్లు తెరిచాను
నీటి చుక్కలు
వైనుంచి పడుతుంటే
చువ్వేననుకున్నాను పిచ్చిదాన్ని.

నిద్రలాగా
లోకాన్ని చీకటి కమ్మింది
కలలాగా
ఈకాల్య గడిచిపోతున్నది
మారాన
తెల్లని తెరచాపవస్తుంటే
నువ్వేననుకున్నాను పిచ్చిదాన్ని.
వాన వెలిసింది
ముగ్గులు పెట్టినట్లు
నేలమీద నీళ్లు నిలిచాయి
కప్పలు పాడుతున్నాయి
చంద్రుడు
మబ్బు చాటున తొంగిచూస్తే
నువ్వేననుకున్నాను పిచ్చిదాన్ని.
చింతతోపు
చిమ్మచీకటి
గబ్బిలాలన్నాయి నీవెవరవని
నేనన్నాను నీదాననని
అవిఅన్నాయికదా తానెవరని
నేనన్నానుకదా నేరునెగనని
గబ్బిలాలు కీచుకీచుమని నవ్వాాయి
నేను నవ్వాను పిచ్చిదాన్ని.

కట్టుబడి ఉన్నప్పుడు సాహిత్యం ఒక్కటి
కాని కఠినంగా ఉండి లాభంలేదనుకుంటాను.
ఉమా: మీరేదో చిత్రంగా చూట్టాడు
కున్నారు.
ప్రసా: ఎంతో కొంత ప్రతిఫలం మీ
రిస్తారనే ఆశతో వచ్చాను. సరే వెళ్ళి
స్తాను. నెలవిప్పించండి.
ఉమా: ప్రసాదరావుగారూ! చూట.
ఇప్పుడే వెళుదురుగాని, చిన్నచూట. నే
నొస్తున్నా ఆగండి.
ప్రసా: (దురంగా) నిలుంటే మళ్ళా
కలుగుకొంటాను.

కారడ: (లోపలనుండి) ఎవరది? వా
రింకా ఇంటికి రాలేదు పున్నయ్యగారూ!
రాగానే చెబుతానండి.
ప్రసా: నేను కారడా! తలుపు రియ్యి.
కార: (తలుపు తీసి) చవ్వన లోపలకు
రండి.
ప్రసా: ఎందుకు?
కార: తరువాత చెబుతాను. ముందు
మీరు లోపలకు పడండి... దోవలో మీకు
పున్నయ్యగారు కనుసరించలేదా?
ప్రసా: లేదు.
కార: ఆయన ఇప్పటిదాకా ఇక్కడే
ఉండి ఇప్పుడే వెళ్ళాడు.
ప్రసా: అలాగా?
కార: ఇప్పటికి రెండు నెలల అద్దె పకాయ

పడ్డాం. ఈ నెలలో కలుత్రకొని మూడు నెల్ల
కివ్వారీ.
ప్రసా: అలాగే ఇద్దాం.
కార: ఇద్దామంటే కాదు. మీ రలా
నెళ్ళంగానే వచ్చి భూమిన్నాడు. దమ్మి
వ్వంతే కదలనన్నాడు.
ప్రసా: మరి కదిలాడేం?
కార: 'రాగానే పంపిస్తానండీ' అని నేనే
పంపేశాను.
ప్రసా: నమ్మడా అమాట?
కార: పాలమనిషి ఉదయమేవచ్చి పెద్ద
యాగి చేసింది. దాన్ని సర్ది పంపేటప్పటికి
నాతాతలు దిగొచ్చారు.
ప్రసా: అపాయం! అపాయం!!...

3
ప్రసా: (తలుపు చవ్వడు వేస్తాడు).

★ ఆ త్మ హ త్య ★

కార: (హాడలిపోయి) ఏమిటపాడు నుంటారు?

ప్రసా: బ్రతికున్న వాళ్లే బ్రతకలేక నానా బాధలు పడుతున్నారు. ఇక చనిపోయిన మీతాతలగూడా దిగిస్తే మరీ చిక్కు తొస్తాయి. ఆపనిమట్టుకు చెయ్యకు.

కార: ఈ హాస్యాలకేంగానీ, మీరు వెళ్లిన తనేమయింది?

ప్రసా: పోమన్న మాచవరం వెళ్లిచ్చాడు.

కార: పెద్దవాళ్లం మనం ఊరుకొంటాం. పిల్లలలా ఊరుకొంటారండీ?

ప్రసా: మీనాన్న వట్టి అనమర్తుడని, మీకు కడుపునిండా తిండిగూడా పెట్టలేని అప్రయోజనుడని వాళ్ళకు నచ్చచెప్పా కారదా ... అంతకంటే నేనేమీ చెయ్య లేను.

కార: (భిన్నురాలయి) మీరే అలా అంటే ఎలాగండీ?

ప్రసా: పిచ్చివానా! చాలామంది పడు తున్న పొరబాటే నువ్వు పడుతున్నావు. అటువంటి మాట అనవలసినవాణ్ణి నేను, నాలంటివాణ్ణాను.

కార: వాళ్ళవరకు కాచిపోద్దామన్నా ఇంట్లో చిట్టెడు గింజలు లేవు.

ప్రసా: ఆగు. ఏదో చప్పడవుతోంది.

(తలుపు దివ్వను)

కార: మన తలుపేలేండి. మీ ర లా లోపలికెళ్లిండి. ఎవరో నేను కనుక్కొన్నాను (తలుపుతీసి) వారింకారాలేదు పున్నయ్య గారూ.

అవతలమనిషి: ఎక్కడి కల్లారు ఎవ్వ డొస్తారు? రోజుకు పదిసార్లు తిరగలేక మా దుంప తెగిపోతోంది. అదైదు తీసుకొనేస్వ డుంజే తొందర, అదై ఇచ్చేటప్పడుగూడా ఉండాలి.

కార: ఇవ్వుక మీ సామ్య ఎగవేశామ టయ్యా?...

అ. మ. ని: పైగా కోపగించుకొంటా రెండుకండీ? రెండు నెలలయింది. అదై యివ్వలేదు. నాకున్న నాలుగిళ్లవాళ్లొ యిలాగ తిప్పిస్తే అయినట్టే?

కార: తిరిగినంతకాలం తిరిగావు. సాయంత్రం కనిపించు. నీ బాకీ అణాపైస లతో ఇచ్చేస్తారు.

అ. మ. ని: సాయంత్రం మళ్ళికాదంటే బాగుండదండోయ్. ఇవ్వుజే చెవుతున్నా..

కార: తప్పకుండా ఇస్తాను. నువ్వు సాయంత్రం రా...

(తలుపు వేసిన చప్పుడు)

ప్రసా: కారదా!

కార: వస్తున్నాను.

ప్రసా: సాయంత్రం అతడొస్తే చెబుతావా?

కార: ఇవ్వుడు వదిలించుకోవాలి. అంతకంటే మార్గంలేదు.

ప్రసా: ఇలా ఎంతకాలం జీవించగలం కారదా?...

కార: అన్నట్టు మీరేదో పుస్తకం రాస్తూ న్నారు గదా?

ప్రసా: అవును. 'ఆత్మహత్య' అని ఒక నాటకం ప్రారంభించాను. అదింకా పూర్తి కాలేదు.

కార: ఎప్పటి కవుతుంగంటారు? దాన్ని ఎవరికన్నా అమ్మితే...

ప్రసా: అందులో కథానాయకుడు ఆత్మ హత్య చేసుకొంటాడు. అంతటితో పూర్తవుతుంది.

కార: దాని త్వరగా కానిచ్చేయ గూడదా?

ప్రసా: నేనూ అదే ఆలోచిస్తున్నాను.

ప్రస్తుతం కథానాయకుడు జీవితంతో మస్తీ పడుతున్నాడు. జీవితంలో తిగిలే తిన్నలు భరించలేక అలమటించి పోతున్నాడు. ఇదే ఆఖరు సీను - చివరకు బాధలు భరించలేక విషం త్రాగి చచ్చిపోతాడు. అంతటితో నాటకం అయిపోతుంది.

కార: (హాస్యంగా) ఆ కథానాయకుడికి పెళ్లం పిల్లలు లేరుండీ? వాళ్ళు నేం చేశారు?

ప్రసా: వాళ్లే కర్మానికి వాళ్లనొదిలి... హాగో మిథర రాజారావ్! ఎంతసేపయింది నవ్వొచ్చి?

రాజా: నీ కథానాయకుడు ఆత్మహత్య చేసుకోబోయ్యేముందే వచ్చాను.

కార: ఇంకా నయం అడ్డుకోలేదు అన్నయ్యా...

రాజా: లేదన్నా తల్లీ!...ఆ పనిగూడా చేశాను. తేకపోతే ఆ కుటుంబమంతా ఏం గావాలి?

కార: నేనూ అదే అడుగుతున్నా నన్నగారూ!...

రాజా: అయినా అదేం నాటకమోయ్! జీవితంమీద అంత భయపడతాడా నీ నాయ కుడు? కష్టాలాచ్చాయని ఆత్మహత్య చేసు కోవటం అవివేకం.

ప్రసా: వాటిని ఛేదించాలని అతిగాడు తీవ్రంగా ప్రయత్నిస్తాడు. అన్నీ విఫల మయ్యాయి. గర్వింతురం లేక విషం తాగే స్తాడు.

రాజా: దాన్ని ఎలా కుఖాంతం చేయాలో నేను చెబుతానుపట్టు...ఏం చేలేమ్మా అలా నిలుచున్నావా? ముందీ పాతకరూపాయలు పట్టుకెళ్ళి అవసరా లేమిటో చూడు...

కార: ఒద్దులే అప్పుగారూ!...

రాజా: ఇది నాకు అవమానమేగా!

“నేను యెన్నుకొనేది మైకాఫీ”

నిజమే! గత పదునైదు యేండ్లుగా మా కుటుంబము దీనినే కోరుకుంటున్నాము.

my Coffee

1 1/2, 1 పాను ప్యాకెట్లలో లభించును. మరియు 20 పా. 7 పా. 8 పా. 1 పానుల వాతమ్ టిన్నులలో కూడా లభించును.

కొన్ని ప్రాంతాలలో యేజిస్టర్ ఖాళీలు గలవు.

వివరముండు:

మైకాఫీ కంపెనీ,

అమిర్జికరై, మదరాసు - 29.

ప్రసా: ఇప్పుటికే నీదగ్గర చాలా తీసుకొన్నాను.

రాజా: అయినా ఇప్పున్నది నీక్కోగుకారదను. తీసికెళ్ళుమ్యా... ఈపూట ఈరాజీగాదు ఇక్కడే భోంచేస్తాడు...

ప్రసా: నీమేలు మరిచిపోలేను రాజా!.. మెనీ మెనీ థాంక్స్!...

రాజా: ఆగరా నాన్నా ఆగు. అన్నిథాంక్సు ఇప్పుడే ఖర్చుపెట్టకు మాడు. నీకథానాయకుడు జీవించటం చేతకాక విదంతాగడంతో నాలుకం బ్రాజెడీ అవుతుందికదూ?

ప్రసా: అవును.

రాజా: దాన్ని కామెడీగా నేను మార్చేస్తాను. మువ్వలూ చూస్తావుండు.

4

(జనం రణగొణిస్తున్నారు. 'ఇరుగోకూపో.' 'అయ్యో నిశ్చిబంగా ఉండండి.' 'అబ్బబ్బబ్బా కౌలునలగదొక్కే శాపయ్యో' 'వెనకనుండున్నవారిందరూ ముంకుకు రావాలి' వగైర... కేకలు)

పున్నయ్య: సోదరులారా! దియచేసి అందరూ నిశ్చిబంగా ఉండాలని ప్రార్థిస్తున్నాను. దియచేసి అందరూ... ఈకోజాన ఇక్కడి మనం ఈవిధంగా సమావేశంకొనబడినందున ఎవ్వరూ అనుకోలేదు. మన దురదృష్టవశాత్తూ ఆమాలకొనే ఆంధ్రజాతి దురదృష్టవల్ల శ్రీ ప్రసాదరావు గారు చనిపోయారు. వారి స్మారకార్థం జరుపబడుతున్న ఈ సభకు ప్రఖ్యాత పారి

శ్రామికవేత్త శ్రీ మాధవయ్యగారిని అధ్యక్షులుగా ఉండమని మీ అందరితరపున నేను కోరుతున్నాను. (దప్పట్లు)

మాధా: మహాజనులారా! శ్రీ పున్నయ్యగారు నన్నీ సభకు అధ్యక్షులుగా ఉండమని కోరారు. నాకాయోగ్యతలేదనే నేను నమ్ముతున్నాను. ఎందుకంటే శ్రీ ప్రసాదరావుగారితో నాకంతగా పరిచయంలేదు. వారి రచనలుగూడా నేనాట్టే చదవలేను. ఒకేసారి వారు నాదగ్గరకొచ్చారు. వచ్చి మాట్లాడిన ఆ పదినిమిషాలు నాజీవితంలో అమూల్యమైనవిగా నేను భావిస్తున్నాను. అప్పుడూ వారేదో పెద్దగ్రంథం వ్రాస్తున్నామనీ, అచ్చువేసివిషయంలో నాసహాయంకొనాలనీ అన్నారు. ఉదాహరణగా నేనో వేయిరూపాయలిస్తానన్నాను. వారుజీవించి ఉన్నట్లయితే, ఆ గ్రంథం విధిగా అచ్చయి ఉండేది. ఆవిధంగా జరుగకపోవటం మన గురదృష్టం. శ్రీ వారికుటుంబానికి ఒక నిధి నేర్పాటుచేయాలని నాసంకల్పం. నావంతు వేయిరూపాయ లిస్తున్నాను. ఇతరులు గూడా యధాశక్తిని చందాలివ్వాలని ప్రార్థిస్తూ నేనింతటితో విరమిస్తున్నాను. తరువాత శ్రీ ఉమాపతిగారు ఉపన్యసిస్తారు.

ఉమా: మహాశయులారా! అభ్యుదయ!! ఈ గుఃఖసమయంలో నే నెక్కువ మాట్లాడలేను. శ్రీ క. ప్రసాదరావుగారి రచనలు మా ప్రతికూల మిత్రులు చదివే ఉంటారు. వారికి నా కూ ప్రగాఢమైన మైత్రి ఉండేది. అనేకరచనలు వారు మా ఆఫీసులో కూచునే రాజారు. భాషలోను, భావంలోను వారి రచ

“సోదర సోదరీ మణులారా!”

కర్నూలు, ఏప్రిల్ 25.

అలవాటు చెడ్డది.

అది శ్రీ పానుగంటి లక్ష్మీనథసింహంగారి ‘సాక్షి’ యుగం. సుప్రసిద్ధుడు స్వర్గీయ జంఘాల శాస్త్రి ఉదేకానికి గురి అయినప్పుడు అల్లా ‘నాయనలారా’ అంటూ ప్రారంభించి మహాపన్యాసాలు చేసే రోజులు అవి. వాటిని తలంచుకుంటే భార్య (అదృష్టవశాత్తు జంఘాలశాస్త్రి ఉద్యాహం ఆడలేదు) ఎదురుపడినా సరే, ఆ మహావక్త ఆమెను ‘నాయనలారా’ అని పలుకరించి ఉండేవాడా అనే అనుమానం కలుగుతుంది.

ఇక నేటి గాధ.

ఇటీవల ఎన్నికలు జరిగినవి. అభ్యర్థులు, రాజకీయవాదులు ఎన్నికల ప్రచారం సాగినంత కాలం ఎప్పుడు పడితే అప్పుడు, అవసరం ఉన్నా లేకపోయినా, ఉపన్యాసాలు ఇవ్వడానికి అలవాటు పడిపోయారు. ఎన్నికలు ముగిసినవి.

ఇంకా ఇటీవల శాసనసభ సమావేశమైనది. అధ్యక్షుని ఎన్నిక జరిగినది. నీ భ్యలు అధ్యక్షుడు ఎన్నిక అయినందుకు అభినందిస్తూ ప్రసంగించారు.

ఒక న భ్యడు ఉపన్యాసం ప్రారంభిస్తూ, “సోదర సోదరీ మణులారా!” అని సంబోధించాడు. (నభలో నవుం.)

స్పీకరు: ఆర్డర్, ఆర్డర్.

(వి. సి. క.)

చ ర్మ పు టా థ ల క స్పె షి కి

“నై బాల్”

చర్మవ్యాధులన్నిటిని శీఘ్రంగా నివారణచేసి, విషజీమి నాశనమై త్వరితంగా కుసుర్లుటలో “నైబాల్” ప్రసిద్ధికెక్కింది కురుపులు, గజ్జి, ఎక్కిమా, స్కాబిస్,

మొటిమలు, తామర, కాల్షిపగుళ్లు, వ్రణములు, మొదలైన చాటిని కుసుర్లుడంలో అద్భుతంగా పనిచేస్తుంది.

బిడ్డల ఆరోగ్యమునకు ప్రసిద్ధిచెందినది.

“రమజీన్ బేబి గ్రైప్”

తయారీదారు

ది సాత్ ఇండియన్

మాన్యుఫాక్చరీంగ్ కంపెనీ, మధుర.

డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:

సీతారామ జనరల్ స్టోర్సు ఏజెన్సీస్

విజయవాడ, సికింద్రాబాద్.

బరంపురం (గంజాం), బొంబాయి.

★ ఆ త్మ హ త్వ ★

నలుక త్రవ్వమొనరించనాసంవిధానం, శిల్పం, నూత్న పదిప్రయోగాదులను గూర్చి నేను చేసిన నూచలను వారు అంగీకరించటం, నా భాగ్యం గా భావిస్తున్నాను. చివరి దశలో వారు నన్ను క సహాయ మర్థించారు. క్షమించండి... విచారభారం కల నే నే నెక్కువ మాట్లాడలేకపోతున్నాను. వారి కుటుంబనిధికి నేనూ నూటపదహారు సమ ర్పించుకొంటున్నాను. వారి సాహిత్య సేవకు ప్రతిఫలంగా వచ్చే సంచికను శ్రీవారి సాహిత్యసంచికగా అర్పిస్తానని ఆంధ్ర మహాజనులకు మనవి చేస్తూ ఇంటిలో నెలవు తీసికొంటున్నాను...

మాధ: ఇప్పుడు వారి యింటి యజమాని, మునిసిల్ కౌన్సిలర్ అయిన శ్రీ పున్నయ్య గారు ప్రసాదరావుగారి జీవిత విశేషాలను గురించి చెబుతారు.

పున్న: సోదర సోదరీమణులారా!... ఇక్కడ సోదరీమణులుగూడా ఉన్నారనే భావిస్తున్నాను. శ్రీ ప్రసాదరావుగారు గత సంవత్సరంనుండి మాయింట్లోనే ఉంటు న్నారు. తెలియని రోజుల్లో శ్రీవారినుండి నేను అద్ద పుచ్చుకొన్నాను. వారు గొప్ప కవులని, మంచి పండితులని తెలిసిం తరు వాత, అటువంటి మహానుభావులు మాయింట్లో ఉండడమే మహాభాగ్యంగా భావించాను. శ్రీ ప్రసాదరావుగారు వ్రాసిన రచనలన్నీ మాయింట్లోఉండే వ్రాశారు. నేను, నాయిలు ఈమూత్రమైనా శ్రీ ప్రసాద రావుగారికి ఉపయోగపడినందుకు నేను గర్విస్తున్నాను. ప్రసాదరావుగారి కుటుంబ నిధికి విడువందల రూపాయలు ఇప్పుడే సమర్పించుకొంటున్నాను. మరి నాకు నెలవు.

మాధ: ఇంకెవరైనా మాట్లాడేవారుంటే మాట్లాడవచ్చు.

రాజా: నేను మాట్లాడతాను.

మాధ: మీ పేరేమిటన్నారా? సభలో తరచయం చేస్తాను.

రాజా: నేనే చెప్పకొంటాను. మహా కయలారా!...నాపేరు రాజారావుని మీ కందరకు తెలుసు. ప్రసాదరావుగారు నాకు మిత్రుడు. అందుకల్ల అందరికన్నా ఆతని

విషయం నాకు ముఖ్యంగా తెలుసు. ప్రసాద రావు సాహిత్య సేవనుగురించే విరంతా చెప్పారు. అతనిందుకు చనిపోయిందీ మీరు చెప్పలేదు. ప్రసాదరావు ధయంకరమైన దారి ద్ర్యం అనుభవించాడు. కూటికి గుడ్డకూ అల మట్టిం చాడు. ఇంతటి మహాపట్టుంలో అతను చేసేందుకు సాతిక రూపాయల ఉద్యోగం దొరకలేదు. డజన్ల కొద్దీ రచనలు ప్రకటించిన పత్రికలు చిల్లి కానీ ప్రతిఫలమివ్వలేదు.

ఉమా: అబద్ధం. నేనిచ్చాను రాజా: నన్ను మాట్లాడనివ్వండి. ఇంటి యజమాని, కిరాణాకొట్టుపానుకారు, పాల మనిషి, మందుసేనా, పిల్లలు, ఆకలి, భార్య, అతనికి ఘోరమైన అకాలిని కలిగించాయి.

మాధ శ్రీ ప్రసాదరావుగారు చనిపోయిన రోజునే నేను వెయ్యిరూపాయలిస్తాను, రెవు రండి అని చెప్పాను

ఉమా: ఆనాడే నేను ప్రతిఫలం క్రింద రెండు వందలలో రెండువందల పాతికే యిచ్చాను.

పున్న: నేను అద్ద అడిగి పది నెలలయింది. వారు మాయింట్లో ఉండడమే నాకు మహా భాగ్యం.

రాజా: ఈ మహామహులంతా, అతను బ్రతికుండగా వీమాత్రం సాయంచేసినా, ప్రసాదరావు మనకు దక్కేవాడు. ఇప్పుడు చూడండి. మాధవయ్యగారు వెయ్యిరూపాయలకు చెక్కురాసిచ్చారు. ఈ సంపాద కులు రొక్కం యిచ్చారు. పున్నయ్యగారు గూడా డిబ్బాపనే చేశారు. అతను బ్రతి కున్నట్లయితే, ఈ సామ్య అతనికి దక్కేది. మాధ: ఊళ్లో పదివేలుదాకా చందాలు వసూలుచేస్తాను. ఆ పూచీ నాది. వారి సాహిత్యసేవకు ఎంత ఇచ్చినా చాలదు.

రాజా: అవును గదా అద్భుతవత్తూ అతను జీవించేవుంటేనో?

(జనంలో కలకలం)

మాధ: ఆ ఎమిటి? ఉమా: ప్రసాదరావు చనిపోలేదా? పున్న: జీవించే ఉన్నాడా? ప్రసా: ఆ జీవించే ఉన్నాను. మునుగు చేసుకొని ఈ చక్కనే కూచున్నాను. మీ ఉపన్యాసాలన్నీ విన్నాను.

(పెద్దగోల)

రాజా: అయ్యో ఒక్కనిమిషం ఆగండి ప్రసాదరావుగారు ఇక్కడే ఉన్నారు. వారు విషం త్రాగలేదు. చచ్చిపోనూలేదు. కానీ చనిపోయారని పత్రికలో చదివారు. సభచేశారు. కనీసం ఆ కేవాన్ని ఎప్పుడు ఖసనం చేశారోగూడా పేకకు తెలీదు. అయితే నేం ప్రసాదరావుకు లో కాన్ని గురించి కనువిప్పండి. ఎంతో కొంత

డబ్బుగూడా లభించింది. (సభలో రణోన్మత్తం) ఇప్పటికే అగ్రస్తులు ఉపన్యాసములు పారిపాయ్యారు.

5

మీరుగూడా సుఖంగా ఇళ్ళకు చేరు కోండి

కా. ఏమండి మీటింగ్ అయిందా? వీమయింది?

ప్రసా: నా నాటకం కామెడీ అయింది. కథానాయకుడు పరిస్థతులనుతట్టుకొంటాడు. అయితే ఆత్మహత్య అన్న పేరుమార్చేస్తాను.

రాజా: ఎంతమాత్రం వదు.

ప్రసా: ఎందుకని? మీరొ ఆత్మహత్య చేసుకోలేరుగా?

రాజా: కానీ, చాలామంది కల్యాణాత్మ లను హత్యచేశాడు. నాటకానికి విధిగా ఆత్మహత్య అన్న పేరే ఉండు.

అకాలిని బిడ్డను అప్పుడు

కాన్సిల్ కుసుం

మీ ఇష్టమైన సానిటో నాస్యండి
మీ ఇష్టమైన సానిటో బిడ్డను మీ మునుపటి బిడ్డను
యింతటిద క్షాంతి క్షాంతి అపామములకు
చర్మ ఉపద్రవములకు సుగంధ మురాము
అత్యుత్తమమైన సుగంధ మురాము
సాంబలక్స్
గట్టి పట్టుకొంటుంది

శ్రీ వత్స వారి

వై టో డెం ట్

దంతక్రిములను సంహరించేపండ్లపొడి

సముద్ర చర్యవ్యాసులకు చికిత్స!

క్యాటలాగు ఉచితం.

జి.వి. రెడ్డి & కో., (రిజిస్టర్డ్)

“భాస్కరాశ్రమం”

గోపాలపురం, తూర్పు గోదావరి జిల్లా.

కొంట్ ఆఫ్ మాంటక్రిస్టో

రెండు భాగములు

ఒక్కొక్క భాగం రు. 3-8-0

ఆంధ్ర గ్రంథమాల,

మద్రాసు-1

దాంపత్య రహస్యములు

ఇది పటములతో 254 పుటలుగలది. వెల రూ 2/- పోస్టాజురుపు 0-12-0. 'కామ కళా రంగము' అను కొత్తకము పటములతో వెల రు 1/4- పోస్టాజురుపు 0-10-0 రెండు తీసినయెడల పోస్టేజి 0-14-0.

D. S. మిత్రా & కో., 26 (BEAT) బీటు సాకారు పేట P.O మద్రాసు-1.

అసలు లావెక్కడంలోనే ఉందితమాపాతం

మొన్న నోసారి ఓ తమాషా జరిగింది ఓ రికార్డులో లావుపాటి పెద్దమనిషి కూర్చునిపోతున్నాడు. రికార్డు చాలా పక్కకుపోయాడు ఏదో పనిమీద రికార్డుపి. రికార్డు 'ఉతారు' లోకి జారుకుంటూపోవడం మొదలైంది. రికార్డు వెనక్కి వెనక్కిపోతుంటే - ఆ పెద్దమనిషి - ఏమీ చెయ్యలేక - దిగాలుపడి కూర్చున్నాడు అటూ ఇటూ పోయేజనంతా - ఇదిమాసి పకపకానవ్వడం ప్రారంభించారు. ఇంతలో రికార్డు చాలా తిరిగిపోయి వచ్చినవాడు - రికార్డు ఆపచ్చా! - ఉపహా! - వెనకాతల చేతులు పెట్టుకు నవ్వడం మొదలైతూ ఆ రికార్డు గిర్రున తిరిగి పేపుమెంటుకి తగిలి ఎక్కువ అగింది. ఆ సమయ ప్రజానీకంలో నేనూ ఉన్నాననుకోండి! కాని - ఏ సమాధం జరగలేదు కాబట్టి సరిపోయింది. వెనకాతల కారుగిర్రున పే ఏమయింది?

అసలు ఈ సంగతింతో ఎందుకు చెప్పవలసి వచ్చిందంటే - లావుపాటి వాళ్లను చూస్తే ఎందుకో అందరికీ వెక్కిరింపూ చేశాకోళమాను. ఈ రికార్డుసంగతి అలా ఉంచండి మరెక్కడయినా సరే - అగే మిటో. లావుపాటివాళ్లను చూడగానే నవ్వడం ప్రారంభిస్తారు జనం. మనిషి లావు ఎంత ఎక్కువఅయితే వీళ్లనవ్వు అంత ఎక్కువ అవుతుంది. అప్పుడప్పుడు నేననుకుంటూంటాను, ఈ నవ్వుతున్న వాళ్లను పిలిచి కేకతెయ్యాలని "ఏమిటయ్యా! మీరంతా ఎంగుకయ్య నవ్వుతున్నారు? ఆయనలావుక మీనవ్వుకేం బంధం ఏమిటి? ఆయన లావుగా ఉండడం ఆయనతప్పు కాదుగదా? ఒకవేళ - అది ఆయనలో లోపమే అనుకోండి. అయితే - ఆయన్ని చూసి జాలిపడాలిగాని; నవ్వుతారా? ఊరే చాలైంది!" అని.

వెంటనే మీరడుగుతారు. "మీ కందుకండి ఈ ప్రేమాభిమానాలూ - లావుపాటి వాళ్లంటే?" అని. మీరలా అడిగితే నేను చెప్పలేననుకోండి. సహజంగా నేనంత లావుపాటిమనిషినికాదు. ఏదయినా కొద్దో గొప్పో లావున్నప్పటికీ - అది పొడుక్కుతగ్గలానే అనుకుంటాను. మా అవిడ అప్పుడప్పుడు ఏదో అంటూంటుందికాని - ఆ! మా అవిడఅంటానికేం లేండి. మనిషి - మహా

వేళాకోళాలు చేస్తూంటుంది. నిజంగా నేను కనక లావే అయితే మొహంమీద ఎప్పుడో చెప్పేసుండును.

పోనీ! - నేను నిజంగా లావుపాటిమనిషివే అనుకోండి. ఇంకా! - రోజురోజుకీ లావెక్కుతున్నాననుకోండి! అహా! అనుకోండి - నిజంగా అల్లా జరుగుతుందనికాదు. ఒకవేళ నిజంగా అల్లా జరిగినా; అందులో విచారపడవలసింది, మననపడవలసింది ఏముంది? ఏమీలేదు - సరికదా! - మీ రడుగుతున్నారు కాబట్టి చెప్పుతున్నాను - నాకు; లావుపాటివాళ్లను చూస్తే మహా గౌరవం! లావెక్కుతున్నవాళ్లను చూస్తే మరి గౌరవం! ఒకరు జీవితంలోని పరమ లక్ష్యాన్ని అప్రయత్నంగానే సాధించారు; రెండోవారు. ఆ లక్ష్యసాధనకోసం

తురగా కృష్ణమోహనరావు

కష్టాలు పడుతూ ముందుకు సాగుతున్నారు. అసలు నన్నడిగితే - లావెక్కడంలోనే ఉంది తమాషా అంతా అంటాను.

అసలు ప్రపంచంలో కీర్తి గడించిన వాళ్ళంతా లావుపాటి వాళ్ళే ఈ మాట ఇప్పుడే కాదు; పూర్వకాలంలో కూడా నిజమే. డా. జాన్సన్ సంగతి చూడండి. ఇంగ్లీషులో ఒక పెద్ద డిక్షనరీ రాశాడు; చాలా గొప్పవాడని ప్రసిద్ధి కెక్కాడు. అతడు రాసిన రచనల విషయంలో ఎంత పేరు తెచ్చుకున్నాడో - తిండి తినడం విషయంలో కూడా అంత పేరు తెచ్చుకొన్నాడు చెబుతుంటారు అతగాడు రాసింది అట్టేమంది చదివరట కాని అతన్ని మాత్రం మరిచిపోలేదుట. కేంటర్బరీ కథలు రాసి ప్రసిద్ధి కెక్కిన బాసల్ ను తీసుకోండి - లేదా; షేక్స్పియర్ కాలపు గొప్ప నాటక రచయిత బెన్ జాన్సన్ ను తీసుకోండి వారందరూ కూడా వారి గ్రంథాల నిమిత్తం ఎంత ప్రసిద్ధి కెక్కారో వారి 'ఉదర నిమిత్తం' కూడా అంత ప్రసిద్ధి కెక్కారు.

అదంతా దేనికి? మన పోతనామాత్యుడి సంగతి చెప్పండి. తెలుగుజాతికి చెందిన వాడెవడయినా ఆంధ్ర మహాభాగవత కర్త పోతన పేరు వినకుండా ఉంటాడా? చైతన్య కర్తలు కాసిండి; సాహితీవేత్తలు కాసిండి -

దేఇంటింటా పోతన పేరు వినబడవలసి కదా! అట్టి మహాకవి పోతన లావుగా ఉండేవాడా? సన్నంగా ఉండేవాడా? నాగయ్యగారి పోతన చూసినవాళ్లకీ ఈ విషయంలో ఏమాత్రం సందేహం ఉండకూడదు.

పూర్వకాలపువాళ్ళ సంగతి దేనికి? సర్ విప్లవ్ చర్చిల్ సంగతి చెప్పండి; రఫీ అహ్మద్ కిద్వాయ్ సంగతి చెప్పండి; ఆంధ్రకేసరి ప్రకాశం సంగతి చెప్పండి; శ్రీ శ్రీ ప్రకాశా సంగతి చెప్పండి, జర్మనీ మీద యుద్ధంచేసి చర్చిల్ పేరు తెచ్చుకొంటే; కరువు కాటకాలపయన దాడిచేసి కిద్వాయ్ పేరు గడించాడు. జాతీయోద్యమ యోధులుగా ప్రసిద్ధి కెక్కి, తద్వారా రోజుల్లో ముఖ్యమంత్రిగా ప్రకాశం; గత రృతుగా శ్రీ ప్రకాశా వెలుగు తెచ్చుకొన్నారు. వీళ్లందరూ లావుగా లేదా?

అయితే ఒక విషయం అందరూ గొప్ప వాళ్ళూ లావుగా ఉంటారని నేనంటలేను. ఉదాహరణకి: బెర్నార్డ్ శాను తీసుకోండి. ఆయన సన్నంగా తోడులా ఉండేవాడు. అయితే నేం? చాలా పేరు సంపాదించుకొన్నాడు. అందుకు సందేహం లేదు. అయినప్పటికీ - ఇది కూడా ఆలోచించండి. షా సన్నగా ఉంటేనే అంత గొప్పవాడయ్యేడే; లావుగా ఉంటే ఇంకా ఎంత గొప్పవాడయ్యేవాడో! ఊహించలేం. చాలా గొప్ప వాడయిపోయేవాడు. బహుశః షేక్స్పియర్ ని మించిపోయేవాడు.

షేక్స్పియర్ అంటే జ్ఞాపకం వచ్చింది. షేక్స్పియర్ లావుగా ఉండేవాడంటారా? సన్నంగా ఉండేవాడంటారా? నా ఉద్దేశ్యం అతను చాలా లావుగా ఉండేవాడని. ఎలాగ? - అని నన్నడక్కండి - నేను చెప్పలేను. అతని బొమ్మనిచూస్తే అల్లా అనిపిస్తుంది. యుగా - ఫాల్ట్యుల్ అంతటివాణ్ణి సృష్టించిన కవికేఖరుడు లావుగా ఉండడంలే ఎలాగ నమ్మండి?

బెర్నార్డ్ శా చివరి రోజుల్లో ఎప్పుడూ చిరాకుగా ఉండేవాడుట గొప్పవాడు కదా అని ఇంటర్వ్యూకోసంపోతే కర్త పుచ్చుకొని వీధిగుమ్మంవరకూ తరిమికొట్టేవాడుట. ఇంత చిరాకు లావుపాటివాళ్ళకుంటుందంటే మీరు నమ్మగలరా? నేను

అసలు లావెక్కడంలోనే ఉంది తమాషా అంతా

నమ్మలేను. మీ రెప్పుడయినా మాశారో లేదో - లావుపాటివాళ్ళ కన్న హాస్యం నన్ను పాటివాళ్ళ దగ్గర ఉండనే ఉండదు. వాళ్ళదగ్గర - అంటే నా ఉద్దేశ్యం లావు పాటివాళ్ళదగ్గర అని - ఎప్పుడూ చిరునవ్వులు తోజికినలాడుతూ ఉంటాయి. వాళ్ళెప్పుడూ తమను తమే వేళాకోళం చేసుకొంటూ తిరుగుతుంటారు. కుర్చీలో కూర్చోంటూ “ఈ కుర్చీ ఉంటుందా ఊడుతుందా?” అనే వాళ్ళను నేను చూశాను. హాటల్లో భోజనానికి వెళ్ళి, “ఈవాళ్ళ మీ హాటల్ దివాలాయే” అంటూ భోజనానికి కూర్చోనేవాళ్ళను నే నెరుగుదును. మా మిత్రు డోక్టాయన ఉన్నాడు: “ఈవేళ మీ కారులో నాకు సీటుంటుందా?” అని అడిగితే; “ఈవాళ్ళ మా ఆవిడకూడా వస్తూందండీ! ఇద్దరూ కూర్చోన్నప్పుడు కారులో ఇంక సీటుండదూ!” అంటూంటాడు. ఇప్పటికీ మా స్నేహితు డోక్టాయన కారులో కూర్చోంటే మధ్యన కూర్చుంటావని పేచీ పెడతాడు; “ఏమయ్యా?” అంటే “ఎందుకేనా నుంచిదీ!” అంటాడు.

ఈ కిక్కిరింపు - తననిచూసి తనే నవ్వుకోగల కిక్కిరింపు - నన్ను పాటివాళ్ళకి వస్తే రాదు - అంటే - అదే - మాటవరసకి చెపుతున్నాను నుకోండి. తెర్నార్డ్ నా సంగతి చూశారుగా! జనాభా అంతా అలాగే ఉంటారు. వాళ్ళకున్న కృత్రిమపు తెలివితేటలు లావు పాటివాళ్ళ కనలేరావు. లావుపాటివాళ్ళు ఎప్పుడూ నవ్వుతూ పెలుతూ ఉంటారేమో - వాళ్ళకి కృత్రిమాలూ కుట్రలూ అర్థంకావు. నన్ను పాటివాళ్ళ సంగతి చెప్పక్కర్లేదు. షేక్స్పియర్ ఏమన్నాడో తెలుసా? “లీన్ అండ్ హాంగ్రి కేసియస్” అన్నాడు. మరి కేసియస్ ను చూడండి; ఫాల్ట్యాఫ్ ను చూడండి.

నునలో ఒక సామెతఉంది: “పాటివాళ్ళకి పుట్టెడు బుద్ధులు” అని. పాటివాళ్ళని సాధారణంగా నమ్మడానికి వీలేదు. వాళ్ళు ఎప్పుడు ఎక్కడ ఏం చేస్తుంటారో ఆ భగవంతుడికి తెలియాలి. అవునా? అతగాడి కయినా తెలిసా? తెలియదా? సందేహమే. పాపం ఈ లావుపాటివాళ్ళున్నారని చూశారా? పాటివాళ్ళ చేతుల్లో ఇస్తే మోసపోతుంటారు. అయితే - పొడుగులో పాటివాళ్ళు, “పాటి” అయితే, లావులో సన్నవాళ్ళు “పాటి!” అంటే గదా? మరి పొడుగులో పాటివాళ్ళను నమ్మడానికి ఏలేక పోతే లావులో పాటివాళ్ళను ఎలా నమ్మగలం? షేక్స్పియర్ ఊరికే అనుంటాడా?

మరి నన్ను గా ఉన్నవాళ్ళందరూ లావు పాటి వాళ్ళను ఎందుకు పోషచేశారు? చెప్పనుంటారా? కారణం ఏమిటంటే -

వాళ్ళకూడా మనస్సులో లావెక్కాలనే ఉంటుంది. లావెక్కతే బాగుంటుందని వాళ్ళు అనుకొంటారు. కాని లావెక్కడం చేతకాక - మనస్సులోని అక్కసు వంతని ఈ విధంగా బయటపెడుతుంటారు. భగవంతుడు మారాత్తుగా ప్రత్యక్షమై, “నీకు లావుకావాలా? బలం కావాలా? ఈ రెంటిలో ఏదో ఒకటే కోరుకో!” అన్నాడనుకోండి. వెంటనే వాళ్ళందరూ “లావే కావాలి!” అని ఏకగ్రీవంగా కోరుకొంటారనడంలో సందేహంలేదు.

అనే పూర్వకాలపు వాళ్ళకి ఇప్పటికాలపు వాళ్ళకి లేదా. అప్పటి వాళ్ళు ఇప్పటివాళ్ళలాగ మనస్సులో ఒకటి పెట్టుకొని ఇంకోటి మాట్లాడడం ఎరగరు. వాళ్ళు ‘మనసా. వాచా: కర్మణా’ ఎల్లప్పుడూ సత్యాన్నే కలిగిఉండే వారట. వాళ్ళకి మనస్సులో లావెక్కాలని బుద్ధిపుట్టింది అనుకోండి. ఆ విషయం పయికి స్పష్టంగా చెప్పేవారు. ఇప్పుడో? అల్లాకాదు. ఆ విషయం మనస్సులో పెట్టుకొని; పైకి అడగడానికి సిగ్గుపడి; లావుపాటివాళ్ళను వేళాకోళం చేస్తూ తిరుగుతారు; కాలం గడుపుతారు. చూస్తూంటే ఆ సహ్యం చేస్తుంది. మరి పూర్వకాలపు వాళ్ళ సంగతి చూడండి! గజేంద్రుడేంచేశాడు? లావెక్కా అని బుద్ధిపుట్టింది. వెంటనే దేవుణ్ణి ప్రార్థించాడు. “లావొక్కింతయ్యలేదు ధైర్యమున్ విలోలం బయ్యె...” అంటూ. అంటే; “లావు - ఒక్కొంతయ్య” - ఒక్కయూనిట్ కూడా లేదు - చూడగా చూడగా “ధైర్యమున్ విలోలంబయ్యె” - సైరస్ వీక్స్ నే వచ్చేట్టుగా ఉందీ - రక్షింపవయ్యా - భగవంతుడా - రక్షింమా అంటూ మొఱపెట్టుకొన్నాడు. సర్వాంతర్యామి భగవంతుడు. అతనికి తెలియని వంటూ ఏమిలేవు; భక్తుల కోర్కెలను అతడెన్నడూ తీరస్కరించలేదు. గజేంద్రుడికి ఏదో ఒక ‘టూనిక్’ ఇచ్చుండాలి. ఏమిచ్చుంటాడో తెలియదు. ఈ కాలపు భగవంతుడయితే ఏ ‘మస్కామసాలా’ దోళో తీసుకోమని చెప్పండేవాడు. పోతన రచనలన్నిటిలో సమగ్రపరిశోధన చేస్తే విషయాలు గ్రాహ్యం అవుతాయి. ఎవరేనా పుణ్యం కట్టుకుంటే బాగుంటుంది.

లావుపాటి వాళ్ళు సన్నపాటి మనుష్యులకంటే మానసికంగా ఉత్తమ స్థాయిలో ఉంటారని నిరూపించాను ఇంకా అనేక ఉదాహరణలు గోపించవచ్చు. కాని కాలం మనకు వ్యతిరేకంగా నడుస్తుంటుంది అయితే - లావుపాటి వాళ్ళు శారీరకంగా కూడా ఉత్తమస్థాయిలో ఉంటారని నిరూపించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను.

మా ఊళ్ళో దాదాపు అందరి దొంగతనాలు జరిగాయి. కాని నున్నతాతగారింటికి చస్తే పోరు దొంగలు. ఒకసారి పొరపాటున దొంగతనం చెయ్యడానికి వెళ్ళారుట. గోడకి కన్నం తవ్వితే సరిగ్గా ఆయన మంచం కిందకి వచ్చిందిట. కన్నం తవ్వకం అంతసేపూ పాముచెవులు పెట్టుకు వింటూన్న ఆ పెద్దమనిషి - అతని రాగా ‘పెద్ద’ మనిషి ఆయన - దొంగాడు కన్నంలోంచి లోపలికి వచ్చేవరకు నిశ్చయంగా పడుకొన్నాడుట; దొంగాణి మంచం బయటకు రానిచ్చి - దొర్లి వాడి మీదకు పడాడుట, చప్పుడు విని కన్నంలో దొంగలు కన్నంలోంచే చీకటిలోకి కరిగిపోయారుట. ఆ దొంగాడికి కాళ్ళూ, చేతులూ ‘ప్లేక్చర్’ కావడంవల్ల ఆరు నెల్లు - ఉద్యోగరీత్యా - పగలూ రాత్రి కూడా బయటకు పోదానికి వీలేకపోయిందిట. అప్పటినుంచీ దొంగలు - ఎందుకయినా మంచిదని - ఆ చుట్టుపక్కల ఇళ్ళు కూడా దొంగతనం చెయ్యడం మానేశారట.

లావుగా ఉన్నవాళ్ళను పరిహాసం చేసే వాళ్ళను చూస్తే నాకు పరమాసహ్యం. ఎందుకంటే; నిర్వాణాత్మకపథంలో ఆలోచించి; దేశభివృద్ధికోసం ముందుకు సాగడానికి బదులు; లేనిపోని అనూయలు పెట్టుకొని అభివృద్ధినిరోధకులుగా తయారవుతుంటారు. మహాకవి గురజాడ ఏమన్నాడు? “కండ కలవాడేను మనిషోయ్” అన్నాడు. “దేశభిమానం నాకు కద్దని ఒట్టి గొప్పలు చెప్పకోకోయ్” అన్నాడు. అవునండీ! ఊరికే గొప్పలు చెప్పకు లాభం ఏమిటి? నిజంగా దేశభిమానమే ఉంటే లావెక్కడానికి కఠవిధాల యత్నంచేసి చూపెట్టాలి.

ప్రతివాడూ లావెక్కవలసిన ఆ కళ్య కతను పెద్దలందరూ గుర్తించారు; సామాన్య ప్రజకు గుర్తించేరారు. లావెక్కడంలో ఉన్న ఆనందాన్ని గుర్తించవలసిందిగా ఆంధ్ర ప్రజాసేకాన్ని నేను ప్రార్థిస్తున్నాను. నేను పుట్టినప్పుడు 30 పౌబరువుండేవాణ్ణిట. ఇప్పుడు నువూరు 280 పౌ. బరువున్నాను రక్తమాంసాలలో తుణ్ణిజానికీ అభివృద్ధి కలుగుతుంటే కలిగే ఆనందం; మహాత్మా గాంధీదృష్టులకి మానసికాభివృద్ధివలన కలిగిన ఆనందానికి ఏమాత్రం తీసిపోదని నాదృఢ విశ్వాసం. నాయీ విజృంభి ఫలితంగా ఆంధ్ర ప్రజాసేకంలో అతికాయుల; మహాకాయుల సంఖ్య విపరీతంగా పెరుగుతుందని; తక్కువ తంగా - నేను - ధన్యులవుతావనీ ఆశిస్తున్నాను. జైహింద్. జైభారత్. ★

విజ్ఞానవిధులు

డాక్టర్

"206. నిజమంటే?"

జ్యోతిషము చెప్పే గుర్తింపులను ఇక నిజమంటే ఏమిటి? అని ప్రశ్నించేది '199 జ్యోతిషము' లో 'డాక్టర్' (ఆంధ్ర సచిత్రవార పత్రిక, 2-2-1955).

"సత్య స్వేదన గురుతర కష్టకార్యం మానవుడు ఒకనాడు 'సత్యం' గా భావించి నది, జ్ఞానాభివృద్ధితో వాటి 'సత్యత్వాన్ని' కొలవ్వలసినది ఏ జ్ఞానభాగం ఈనాడు ఆరాధ్యంగా భావింపబడుతుందో, దీనికి వినియోగపడుతున్న తర్కమార్గమే పర్యవ్రాజకత్వం వహిస్తుంది. కొందరు భావిస్తున్నారో, ఆ జ్ఞానభాగంనే సత్య సత్య విచారణ పూరికాలేదు. 'ఎలక్ట్రాన్' నాకా మూలకం. సత్యమా? జ్ఞానంబున్నాడు. 'ఎలక్ట్రాన్' నాకా తరంగ నమూనా. సత్యమా? అదీ జ్ఞానంబున్నా రివ్వను. రెండు పరస్పర విరుద్ధ లక్షణాలు ఎలక్ట్రాన్ కి ఆపాదించబడ్డాయి వాటిలో ఏది సత్యమైనది? ఆ ప్రశ్నకు విజ్ఞాన కచ్చితంగా జవాబు చెప్పలేదు కొన్ని ప్రయోగాలలో చలకని బండి చుక్కాన్ని ఎలక్ట్రాన్ ల ప్రవాహం ద్వారా చలించిపోతుంది. ఎలక్ట్రాన్ కి కణ స్వభావం లేకపోతే స్పష్టంగా కంటికి కనిపిస్తూనే ఉండే ప్రయోగం సాధ్యంగాదు. మరి కొన్ని ప్రయోగాలలో తరంగకణాలకే ఎలక్ట్రాన్ లు ప్రవరిస్తాయి కాంతి తరంగాలు వివర్తనం (diffraction) చెంది కొన్ని పరిస్థితులలో ఏకకేంద్ర వృత్తాకార చలయాలను కలిగించినట్లే, ఎలక్ట్రాన్ లు ప్రవాహం వైతం వివర్తన చలయాలను కలిగిస్తుంది. ఆ ప్రయోగఫలితాన్ని స్మరించి పప్పుదల్లా 'ఎలక్ట్రాన్ లు కణాలు' అను భావం సత్యంకాదని చెప్పక తప్పదు కాని, ఆవిధంగా విజ్ఞానంబున్నారా? ఎలక్ట్రాన్ లకు కణలక్షణాలు, తరంగ లక్షణాలు కూడా ఉన్నాయని అంగీకరించేదు. మనం చేసే ప్రయోగంలో ఏ లక్షణాలు ప్రస్తుతం కాగలవో అవి మాత్రమే వర్ణక మాత్రమే యన్నరు అయితే ఎలక్ట్రాన్ కణమా? తరంగకణమా? ఏది నిజం?

భౌతిక విజ్ఞానంలో ఒక ప్రత్యేకమైన భావపథాన్ని ఆక్రమించడానికి అలవాటు పడ్డాము. ఆ మార్గాన్ని పోతూన్నప్పుడు పరస్పరం విరుద్ధంగానున్న అభిప్రాయాల

నామోదించడానికి మన తర్కాన్ని చంపు కొంటాము 'కాంతి తరంగాలు', 'కాంతి కణాలు'; పరస్పర విరుద్ధభావాలు. కాని, రెండింటిని ఆమోదించక తప్పదు. ఒక లోహ తలంపై పడిన కాంతికిరణాలు లోహ పరమాణువులలో పరిధ్రమిస్తూనే ఎలక్ట్రాన్ లను ఎగురగొట్టుతాయి. ఆ ఎలక్ట్రాన్ లను సేకరించి విద్యుత్ ప్రవాహంగా మార్చవచ్చును. లోహతలంనుండి ఎలక్ట్రాన్ లు బహిర్గమించు వేగం లోహతలంపై పడినాటి నూడిగొట్టిన కాంతి తరంగాల అల పొడవువై ఆధారపడిఉంటుంది. అలపొడవు తక్కువైనకొద్దీ తరంగాల కత్తి ఎక్కువై తుంది. దానితోపాటు, లోహతలంనుండి విడివడు ఎలక్ట్రాన్ లువేగం ఎక్కువై తుంది. ఈ సంఘటనను 'కాంతి జనక విద్యుత్ ఫలితం' (Photo electric effect) అంటారు. కాంతి కిరణాలు కణ సముదాయాలను భావాన్ని అంగీకరిస్తే గాని పై ఫలితం సమర్థనీయం గాదు.

"మరొకదృగ్విషయముంది. ఒకదీపంనుండి రెండుమార్గాలలో బయలుదేరి, ఒకదానిపై నొకటి పడిన కాంతికిరణపుంజాలు సంఘటన (interference) నొందుతాయి. అప్పుడు, కాంతికిరణాల కలయిక చే మధ్య మధ్యమ చీకటి ఏర్పడుతుంది. ఇది సంధి విచ్ఛేదానికి కారణం కాంతికిరణాల తరంగస్వభావం అని చెప్పకతప్పదు. అయితే, కాంతికిరణాలు కణసమూహమా? తరంగ సముదాయమా? ఏది నిజం? నిజమంటే ఏమిటి?

భౌతిక విజ్ఞానంయొక్క పరిమితత్వాన్ని ఆకళించుకొన్న మేధావు లెన్నడు వారికి తెలియని విషయంగురించి చలకనగా ప్రస్తావించెను. కొన్నికొన్ని రంగాలలో విజ్ఞాన తన అజ్ఞానాన్ని అంగీకరిస్తాడేకాని, తన పరిక్రమచేసి నిర్ణయించినదే విషయాన్ని ఖండించదు. అది ఉత్తమ భౌతికవిజ్ఞానల ప్రత్యేక లక్షణం. పరమాణు కేంద్రక విజ్ఞానంలో ఉన్నతస్థానమందిన డాబ్ల్యు ఓ పేక్ హార్డు అన్నాడు. "చిన్న ప్రశ్నలుగా నున్నవాటికూడ జవాబు చెప్పలేని స్థితిలో నున్నాము; లేదా, జ్ఞానము చెప్పకలిగినచో అది దొంగ తిరుగుడుగా ఉంటుంది. మాటకీ, 'ఎలక్ట్రాన్ ఒక స్థానంలో ఉంటుందా? అంటే 'లేదు' అనాలి. 'కాలంలో దాని

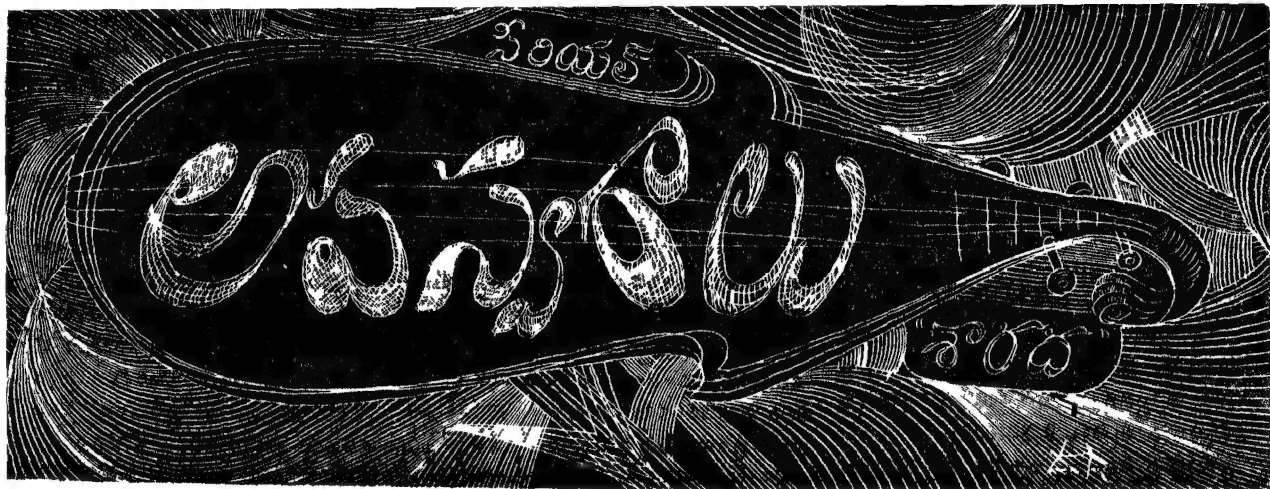
స్థానం మారుతుందా? అంటే 'లేదు' అనాలి. 'ఎలక్ట్రాన్ స్థిరంగా ఉందా? అంటే 'లేదు' అనాలి. 'అది గమనంలో ఉందా? అంటే 'లేదు' అనాలి. మరణానంతరం మానవుని ఆత్మవిషయమై బుద్ధుని ప్రశ్నించినప్పుడు డిట్టి జవాబులే బుద్ధుడిచ్చెడు." 1 అది భౌతికవిజ్ఞానంయొక్క ప్రస్తుతితి "

1 Oppenheimer : Science and Common understanding,

ఇదీ శ్రీ వసంతరావు వెంకటరావుగారి (8-4-55, నాటి ఆంధ్రవారపత్రికలోని) మొదటి ఉత్తరంలోనుంచి మేము వెనక పెట్టిన వస్తువు. జ్యోతిషము రైటు అయినప్పుడు అవుతుంది, కానప్పుడు కాదు. కనక జ్యోతిషము చెప్పే గుర్తింపులను ఇక నిజమంటే ఏమిటి? అని మేము వేసిన ప్రశ్నలో 'ఇక నిజమంటే ఏమిటి? అన్న భాగాన్ని వేరే తీసి దాని కి జవాబును వెలియించారు వెంకటరావుగారు.

వారు వివరించినది ఎలక్ట్రాన్ లనుగురించి. ఎలక్ట్రాన్ మనకు నేటికీ తెలిసిన కనీసపు కణం. అంతకన్న పెద్దది—మీ సాను ప్రాటానులను మినహాయితే—పరమాణువు. ఎలక్ట్రాన్ విషయంలో స్ఫుటంగానే బడే తరంగగుణం పరమాణువు దగ్గరకు వచ్చే సరికి కొంత మనక మనక అవుతుంది. అణువుల సంగతి మాస్తే తరంగగుణము ఇంకా పలచనైపోతుంది. కనక అణుసంఘముల వర్తనమును పరీక్షించేటప్పుడు వైజ్ఞానికులు తరంగ గుణాన్ని లెక్కపెట్టరు. ఇక బృహత్పరిపంధ పరిశీలనలో ద్రవ్యముయొక్క తరంగగుణము లెక్కయే లేదు. నూత్య నూత్యతర ప్రపంచంలోని అనిర్వచిత్యమును బృహత్పరిపంధములోని జ్యోతిషానికి ఆవేశింపజేయుట వైజ్ఞానిక దృష్టియే నంటారా వెంకటరావుగారు?

ఎలక్ట్రాన్ లు సంగతి నే గమనింపుడు. X - కిరణాల శోధనములో ఎలక్ట్రాన్ లు యాంటికాథోడుకి తగిలి వాటి గతి కత్తి X - కిరణములుగా మారుతున్నది. ఎలక్ట్రాన్ ల గతికత్తి, X కిరణాల ఆత్మధిక హాసపునన్యమూ లెక్కకి సరిపోనాయి. ఎలక్ట్రాన్ వివర్తన కమెరాలో ఎలక్ట్రాన్ లు తరంగ గుణమును నూడించుచునే యశదగంధకిదపు తెరపైపడి మోపించుచున్నవి; అయి స్కాంతము పక్కకు తెచ్చినచో కొంత దారి తొలగుచున్నవి. కనక ప్రయోగ విజ్ఞానములో ఎలక్ట్రాన్ తరంగమా కణమా తెలియని పోవుటవల్ల - కొంప ములుగు ఏదీ రాలేదని వెంకటరావుగారు ఎరుగరా? నిజమంటే ఏమిటి? అని ఒక పెద్ద సమస్యగా ముంద పెట్టుతున్నార వంకటరావు గారు (49-వ పేజీ చూడండి)

32

వరదరాజు టీకొట్టు గల్లాపెట్టిదగ్గర నిలబడి లోపలికొచ్చే ప్రవాహంతో జనసమూహాన్ని ఆహ్వానిస్తున్నాడు. ఏడు కొండలు టిప్పిన, టి అందిస్తున్నాడు. టీకొట్టు పెట్టినప్పటికీ ఇదేవరస. అదివరకు ఈగలు ముసురుతూవున్న వేరం ఇప్పుడు జోయగా సాగుతోంది. వరదరాజు తీరికలేక సతమతమాతున్నాడు. అతని కీచేరం అక్కడకూర్చుని చిరుంతా పోగుచేస్తూవుండడం, లెళ్లు పెట్టడం, ఇవ్వకల్పనవారికివ్వడం మహాచెడ్డ చిరుకుగా వుంది.

ఉదయం పదింటివరకూ డబ్బులుతీసుకోకుండా అష్టావధానమే. టీకొట్టు ఇరుకు. సరిగా ఇరవై నీ టున్నాయి. ఎవ్వడు మానీనా పాతికమంది ఉంటూనే వుంటారు. ఈ చివరించి ఆ చివర చాకో జనం; ఒక టీగోల; టీ, బిస్కట్లూ చుపాతీ అని.

వరదరాజు రూపాయికి చిల్లరఇస్తూ, టీ అడిగేవాళ్ళ ఆర్డర్ లని టీకొట్టేవాడికి చెబుతున్నాడు. ఏడుకొండలు బిల్లులు చెబుతున్నాడు. మాటిమాటికీ సిగరెట్టు వెల్గించి పొగ వోదులూ, యజమాని స్థానంలోనుల్పుని, రాబడి ఖర్చు లెఖువేస్తూవుండడం వరదరాజుకి ఎందుకో ఊజిరాడనట్టున్నది. అతని కీపరిశ్రమ కొతగా వుంది. తల తిరుగుతోంది.

వరదరాజు రిస్తువాచీవంక చూశాడు. తొమ్మిదింటావు అయింది. పూరి పానెంజర్ పెట్టగాకూస్తూ వచ్చింది స్టేషన్ లోకి.

ఉదయపు టెండ టీకొట్టులోకి పాకుతోంది. లోపల టీ తాగే టాక్సు చాలామంది చవకబారు మనుషులు—పెద్దమనుషులదృష్టిలో. టీవెన్నవాడికి కడుపు నిండుతుంది టీమాపులో. అణామాత్రం వున్న రిక్తవాలా, వేడి టీసిక్లు తాగి సంతృప్తిపడుతున్నాడు. ఎంతగా రికార్డు సంగీతం వినిపిస్తున్నారో, టీమాపువాళ్లు. అదొక అందం.

ఎవరో చింపిరిజుట్టు అతను కడుపునిండా తిన్నాడు బిల్లు వ్యాల్సివోచ్చేసరికి, చల్లగా జారుకుంటున్నాడు. ఏడుకొండలు తిన్న పట్టుకున్నాడు. వొక్క కాలరు పట్టుకుని, లాక్కోచ్చాడు వరదరాజుదగ్గరకి.

“చూశావా? జేబులో దందిడిలేకండా పట్టనిండా తినేసి మాసుకుంటున్నాడురా!” అన్నాడు ఏడుకొండలు అతన్ని తన్నటానికి సిద్ధమై

వరదరాజు అతన్ని కిందనించి వైదాకాహా దొకసారి. ఆ అభాగ్యుడి చింపిరిజుట్టుమీద ఎండపాడవడి రాగి రంగులో

మెరుస్తోంది. గుడ్డలు నలగా మురికి పట్టివున్నాయి. వైజామా మడమలదగ్గర చీలికలై జేల్లాడుతోంది. వొక్క భుజాలదగ్గర చినికిపోయింది. గడ్డం పెరిగింది “మీరెంతేసి నా సత” అన్నట్లు చూస్తున్నాడు. దీనంగా.

వరదరాజు “వోదలరా వాణ్ణి” అన్నాడు ఏడుకొండలుగో. ఏడుకొండలు ఈ విధునిమిదల్లా లోపల టీ కావల్సినవాళ్లు పడి పన్నెండుమంది పల్పారు. అతను లోపలికొచ్చాడు.

వరదరాజు “నీజేప్తారోయ్?” అని అడిగాడు, డబ్బు లివ్వని నేరపుణ్ణి. “ఈప్తారే” అన్నాడు అతను.

“ఏం ఈపనిచేశావు?” అని ప్రశ్నించాడు ప్రాప్రయిటరు. ప్రాప్రయిటరుగారి కొంతవైఖరి అభాగ్యుడికి ఆకలి పురి గొల్పింది. తన్నులు తప్పతాయి అనుకున్నాడు. వరదరాజు ఈలోగా డబ్బులిచ్చేవాళ్ళదగ్గర చిల్లరతీసుకుని గల్లాలో పక్షేసుకుంటూ, “డబ్బులేకందా తింటే తంతారని తెలిసింద్రా” అని ప్రశ్నించాడు.

“ఎందుకు తెలిచా? ఆకలిగావుంది .. తినేశాను తర్వాత తంలేంది, చంపితేంది?” అన్నాడు అతను.

వరదరాజు ఆ ఇరుకు జీవితాన్ని, హోటల్ నీ, మనుషుల్నీ, అన్నిట్నీ ఒక్క ఊణం మరిచిపోయి, పకపక నవ్వాడు, సహజంగా. ఆకలంటే అతనికి బాగా తెలుసు నవ్వాగాక, “వెళ్లు.” అని మళ్ళీ ఏదో ఆలోచించి, “నీకేం పనిలేదా?” అని ప్రశ్నించాడతన్ని.

“పని దొరకలేదండీ. ఆర్నెల్లయిందండీ ..”

“ఏం పని చేస్తావు?” అని అడిగాడు వరదరాజు, బిల్లులకి చిల్లర ఇస్తూ తీసుకుంటూనే. వీళ్ళందరిమీట్టూ ఏదారురుకుడాడారు, ఈ సందభావనింటూ. ఆ అభాగ్యుణ్ణి టీ కొట్టు ప్రాప్రయిటర్ తంకే చూడాలనివుంది వాళ్ళకి. అదొక రకం కోర్కె. కుస్తీలు చూసినట్టు, స్థంబు సినిమాలో డబ్బులాటలు చూసినట్టు—అది వొక ఆనందం కొందరికి వరదరాజు వాణ్ణి తన్నకపోయ్యేసరికి ప్రేక్షకులకి అశాభంగం కలిగింది. ఇంకేమాకుందా అని చూస్తున్నారు వాళ్లు.

“నేను నైకోరికా తొక్కేవాణ్ణి ఒకనాడు రికా రోడు మీద వోదిలి, బాడుగోసం పక్కసందుకు వెళ్ళొచ్చాను తిరిగొచ్చి చూస్తే లైటూ సీటూ ఎవడో కొట్టేశాడు. తర్వాత నా కెవరూ నైకో అడ్డకివ్వలేదు ”

వరదరాజు, అతని స్థితినిగురించి ఆలోచిస్తున్నాడు. “మా పాపులో పని చేస్తావా? ” అని ప్రశ్నించాడు.

“చేస్తానండీ! ఏంపని?...” అన్నాడు అభాగ్యుడు ఆకలిగా.

వరదరాజు ఏదో కొండల్ని పిల్చి, “ఇతన్ని లోపలికి తీసు
కళ్ళారా ఏదో పని చెప్పు” అన్నాడు.

అభాగ్యుడు కృతజ్ఞతతో లోపలికి వెళ్ళాడు.

వరదరాజునైపు చిత్రంగా చూస్తూ నులుచున్నాడు, ఏడు
కొండలు, “ఇప్పటికే పాతకమందికి వుండారా, పెద్ద సత్రంలాగా.
ఇంకా ఎంతమందిని చేరేస్తావు?” అన్నాడు తేబిలోకి ముందు నిల
బడి, వేడిటి కలుపుకొచ్చి సగం వరదరాజుకిచ్చి.

వరదరాజు టేగ్గాను తీసుకుంటూ, “తిన్నీయ్యరాదంట్రా?
ఇందులో వోచ్చేది వాళ్ళకి సరిపోద్ది.. మనకి రాకపోయినా ఫర్వాలేదు.
ఈ మొదలే చెప్పలేదురా?..” అన్నాడు నవ్వుతూ

“నువ్వు వుంటాడురా? రేపు ఈపాటికి కడుపునిండితే తేచిపో
తాడు” అన్నాడు ఏడకొండలు, సంతోషంగా

“పోతే పోనీ పొయ్యేవాణ్ణి వుండమనద్దా?” అంటూ వరద
రాజు టేగ్గాను గుక్కలో ఖాళీచేసి, బయల్దేరాడు బైటికి అప్ప
టికి పదియింది;

“అప్పుడే ఎక్కడికిరా! వేరం జోరుగావుంటే!” అన్నాడు
ఏడకొండలు అతని కా వ్యాపారంలో లాభం అర్జించాలని,
జాగ్రత్తగా వుండాలని కోర్కె వరదరాజుకి అదేమీ పట్టినట్టు
లేదు “పోరా! నీ వేరం నవ్వావూ! నువ్వే కూర్చో గల్గకొడ.
నే నుండలేనురా ఈ గోలలో. చెవులు దిమ్మెక్కి పోతున్నాయి”
అంటూ వరదరాజు, గల్లముందునుంచి లేచి బైటికి వచ్చేశాడు.
రోడ్దమీదికి వచ్చి సిగరెట్టు పలిగించేసరికి అతని కెంతో ఆనం
దంగా నేవచ్చుగావుంది చాలా విశ్రాంతిగా వుండతనికి

అతను మెల్లిగా ఆలోచిస్తూ గవర్నర్ పేటవైపు నడవ
సాగాడు.

రైల్వేస్టేషన్ అవతల కేవలమెంటు పక్కనే గుబురుచెట్టు
కింద, హాస్టానుడికం చెప్పే వోల్టియన్లు తన భవిష్యత్
ఏమిటో తనకే తెలిక ఉనురుమని కూచునివున్నాడు అతని
పక్కనే మొనపు పట్టామీద రకరకాల వేరూ, పాడులూ పరిచి,
కలమూలికాడి లేవ్యం, సర్వరోగచింతామణి అమ్మతున్న
ఎముకలపోగు ముసలాడు దగ్గిరి కళ్ళంబడి నీళ్లు పెట్టు
కుంటున్నాడు అతని దగ్గకి ఆ మంగుటూ మూలికలూ
ఏమీ పనిచేయవులా గున్నది వేడిగా టీ తాగాలని చాలాసేప
జ్ఞించి చూస్తున్నాడు. ఎవడూ వచ్చి అణాకైనా మందుపాట్లం
కొనలేదు.

ఆ పక్కనే కోటిగాడ, యధాస్థానంలో సవారు ఆట పాగి
స్తున్నాడు. ఏదో కొద్దిగా సంపాదించినట్టే వున్నాడు వైఖరి
చూస్తే.

వరదరాజు పరాకుగా వీళ్ళందరినీ చూస్తూ వెళ్తున్నాడు,
“గురూ! ఇటురా!” అని కోటిగాడు పిల్చేసరికి వెనక్కి తిరిగి
వచ్చాడు

“నేను పనుండి యెలున్నారా! మళ్ళీ వస్తా” అంటూ మళ్ళీ
నడవసాగాడు, కోటిగాడి సమాధానానికేనా ఎదురుమాడకండా
ఆ వాసకాలపు చివరి రోజుల్లో ఎండ పోయిగావుంది. చలికాలం
ప్రవేశించ పోతోంది కృష్ణ నిండుగా ప్రవహిస్తూంది.

వరదరాజుకి పేవేమెంటులమీద పడుకునివున్న అనాధులైన
కుర్రాళ్ళూ, రోగులూ కనిపించారు ఏమిటీ తారతమ్యం! ఎంగు
కిట్లా? మృత్యుంజయకాస్త్రి వసంతంతోటి అప్పడప్పడంబుండే
వాడు, “అదంతా ఖర్చులే, పిచ్చిదానా,” అని అదా? ఏమిటి?
అని ఆలోచిస్తున్నాడు.

అతనికి తన చెనకటి జీవితానికి, ప్రస్తుత పరిస్థితికి ఎంతకీ
సమన్వయం కుదరటంలేదు. ఏదో అలబడి మనస్సులో, ఆ రోజుల్లో
తను ఎక్కువగా ఆలోచించే వాడేకాదు. అప్పుడు ప్రశ్నలంటూ
ఉండేవ కావు ఎవడివో జాగ్రత్తగా కొట్టేసి నలుగురూ పండు
కుని సాయంత్రం నిశానీ కాసిని మెతుకులు తని బ్రాకెట్ కంపెనీ

దగ్గర నిలబడి తన గాఢాంగువార్తతో మాట్లాడుతూ, చాత్రికి వసంతం
దగ్గరికి చేరినప్పుడు ఈ అశాంతి అలబడి వుండేవికావు.

ఇప్పుడు అన్నీ ప్రశ్నలే నిజానికి డబ్బుతో, ఎంతపస్తైనా
చెయ్యచ్చు చాచా! ఈ విచ్చి ఆలోచనలు వనికిరావు. తన
కున్న డబ్బునంతా తనిప్పుడు వినియోగించుకోలేకండా వున్నాడు.
దానికి టీ నాపు చాలదు. ఇంకేమన్నా చెయ్యాలి.

వరదరాజు ఇలా ఆలోచిస్తూ బందర్ రోడ్లో వున్న తన
డాబాగదికి వచ్చాడు. తలుపుతీసి లోపల చాపమీద పడుకుని,
సిగరెట్ పలిగించాడు. కిటిలోనుంచి, దొడ్లో బ్రహ్మచారిలా
వంటరిగా నిలబడివున్న కాయలేని కొబ్బరిచెట్టూ, దాని ఆకుల
మించి బారుతున్న సూర్యరశ్మి అతని మనస్సు కెంతో ఆహ్లాదం
కలిగిస్తున్నాయి

అతను లోపలి కెళ్ళిన పదినిమిషాంకల్లా, ముచ్చటగా
అందింగా వున్న మూడోటి కుర్రాడు ఒకడు “తై తిక్కతై” అని
నడుస్తూ, పడుతూ లేస్తూ గది మెట్లెక్కి లోపలికి వచ్చి, వచ్చి
రాని భావలో, “మామా, మామా, బొమ్మ బొమ్మ” అని గంత
సాగాడు వరదరాజు గాహ్యప్రపంచంలో పడ్డాడు.

ఈ గదిలో అద్దకి ప్రవేశించిన వారంలో వెనకఇంట్లో
కాపరం వున్న దంపతుల ఏకైక పుత్రుడైన ఈ కుర్రాడి నేపథ్యం
ఒకనాడు వరదరాజుకి అగస్త్యునిగా లభించింది. ఒకనాడు వరద
రాజు గదిలో కూర్చుని రోడ్డువంక చూస్తూవుంటే ఆ కుర్రాడు
రోడ్డు నడిమివ్యతిపోయి, నుల్లుని ఏమిటో చూస్తున్నాడు. వెనక
నించి నైకికా, బండ్లూ వస్తున్నాయి వరదరాజుకి భయమే
సింది. ఏమిటి ఎవరూ, అనే సంతోషమున్నా లేకంకానే అతను గది
నుండి బయటికివచ్చి కుర్రాణ్ణి లోపలికి లాక్కొచ్చాడు, లోపలి
భాగంలో వున్న ఆ కుర్రాడి తల్లి, గొడి చాకిలినుండా చూస్తూంది.
కుర్రాణ్ణి, “చిన్నా, చిన్నా” అని పిలుస్తోంది కుర్రాడు. “ఓ”
అని ఏమీ లుంగించుకున్నాడు

వరదరాజు గ్రహించాడు కుర్రాడు, ఈ యింట్లో వాడేవని
మెల్లిగా కుర్రాణ్ణి తల్లి, గొడ్డిగుమ్మందగ్గర వదిలిపెట్టి, “రోడ్డు
మీదా వదిలకండి బండ్లూ, అవీ తిరుగుతూంటాయి” అనేసి,
గదిలోకి వచ్చేశాడు అలవాటుప్రకారం ఆమెకని చూశాడు.
నిరాడంబరమైన ఆమె సాంసారిక ప్రఖిరీ, శాంతమైన ఆముఖమూ
వరదరాజుకి ఏదో ప్రాజ్ఞభావాన్ని కలగజేసాయి

ఆరోజుతర్వాత ఆకుర్రాడు కొద్దికొద్దిగా వరదరాజుకి పరి
చయమైపోయాడు వరదరాజు గదిలో అడుగుపెట్టిన చివ్వుడు
నింటే ఇంట్లో ఎక్కడో ఆడుకునేవాడని “మామా మామా”
అనుకుంటూవచ్చి వరదరాజు కాళ్ళు పెనవేసుకుని తిరుగుతాడు.
గదంతలా సర్వస్వతంత్రంగా కలయ తిరిగేసాడు ఒకనాడు గాజు
గ్లాసు పగలగొట్టి, వరదరాజు ఏముంటూ అని ముందే ఏడవ
సాగాడు కుర్రాణ్ణి సమదాయించేసరికి వరదరాజుకి తల ప్రాణం
తోకవవచ్చింది.

ఇప్పుడూ అంతే. కుర్రాడు అమాయకంగా నవ్వుతూవచ్చి
వరదరాజు పాట్లమీద కూర్చుని, “మామా, మామా, బొమ్మ,
బొమ్మ” అంటూ గునుస్తూ, జేబుల నుతుతున్నాడు వరద
రాజుకి కుర్రాడిభావ బాగా అర్థం అవులంది. నిన్న, “బొమ్మ
తెస్తాలే” అన్నాడు, ఏదో మాటవరస, కుర్రాడికమాట బాగా
జ్ఞాపకం వున్నది వరదరాజేమో తన టీనాపు గొడవలో మర్చి
పోయాడని.

“ఎంటికిపోయి ఏక్కా పోకుక్కరా, బజారువెళ్ళి
కొనుకుందాం, ఏం?” అంటూ వరదరాజు కుర్రాణ్ణి సముదా
యించాడు. కుర్రాడికి ఇతరులు చెప్పేమాటలు బాగా అర్థమవు
న్నాయి మాట లింకా గాగారాలేదు కొన్ని సాజులువచ్చు.
“బాగా..” అంటూ బంటిలా ఎగురుతూ అమృతదగ్గరికి పరి
గతాడు

అ వ స్వ రా లు

కదినిమిషాలకి కుర్రాడు చిన్నచొక్కా తోడుక్కుని బసదంగా తలదువ్వుకొని వొచ్చాడు వరదరాజు కుర్రాడైతేకుని కలుపుతారంటే బహుశాచొచ్చాడు ఒక ఫ్యాన్సీ హెతులో కుర్రాడికి చొక్కానుట్టు తీసి చూపించాడు కుర్రాడికి నచ్చిన చొక్కా తోడుక్కుని తీసివేసి చొచ్చాడు కుర్రాడి అమాయక మైన మొహంమీద కనిపించిన వెలిగిన ఆ ఆనందంమీద వరదరాజుకి రెట్టింపు ఆనందం వచ్చింది ఆ కుర్రాణ్ణి ముద్దలుకున్నాడు కుర్రాడు మొహం చీద తిరిగి తిరిగి మిసాలు లాగాడు

“గుచ్చుకుంటున్నాయాచిన్నా!” అంటూ కక్ కక్ నవ్వాడు

తను కిన్నెహం ఏమిటో వరదరాజుకి బోధపడలేదు ఈ అత్యంతమైన వాత్సల్యం అతని కంఠో విక్రందినిస్తోంది ఆ కుర్రాడిలో నవ్య క్రమయ్యే అనంతవైతన్యం నవ్వు, తనతోటి కిన్నెహం, అద్భుత్యం గొల్పుతోంది అతనికి

వరదరాజు తిరిగి గదికివచ్చి కుర్రాణ్ణి ఇంటికి పంపించేసి, నీసూతని దొంగసారా గ్లాసులో పోసుకుని తగి, భోజనానికి బయల్దేరి వెళ్ళాడు

33

జియోకి హిస్సీయాకి పెదవల్ల చేయించడం జానకమ్మగారికి ఇష్టం వుండేదిగాదు. పీడనంగా కిష్టం లేదు లోలోపల జయను అని భావించటమే మానేశారు వాళ్ళు ఒక్క రమణమ్మకే తనకు ఇష్టం చేయించడం ఎందుకో

తయంబకరావు ఎవర్ని అనుకుని అడగకుండానే వెళ్ళి తాళి తీసుకొచ్చి చూపించాడు ఆయన విజటింగ్ ఫీజు వుచ్చు తీసి ఇష్టం చేస్తున్నాడు ఇంక వొడ్లనీ ఏం అనడం! అదీ పీడనంగా కిష్టం! జయకేమో అంత అయోమయంగావుంది నెలకొంటే నుంచి కొద్దిగా జ్వరం వస్తూండడంవల్ల ఆమెను మేడమిదగ్గదాలో వేసుకొ వెట్టారు ఆమెకు కుర్రాడుచేసే పని రమణమ్మనెత్తిన చేతులుగా

ఒకనాడుదయం కాఫీ తీసుకెళ్ళి మరదలిచ్చి ఆమె కక్కనే కూర్చుని, “ఏచిచ్చిల్లా, ఏమిటి ఎన్నడూ అలోచిస్తాకూర్చుంటావు?” అని అడిగింది, నుదుట చెయ్యివుంచి

జయ నిద్రనంగా విశ్రాంతమైన కళ్ళు తెరిచి ఇంటి కప్పు వదిలి వచ్చింది ఆ గదిలో ఆమె మంచం, గోడకు బుద్ధుని శాంత ప్రతిమ మైన యావచ్చితం తప్ప ఇంకమీరేవు ఒక కిటికీలో దొంగి దొడ్లో బాధించేటూ, గానుగచెట్టా కనిపిస్తాయి క్రితం కురిసిన వర్షానికి దొడ్లంతా పచ్చగా కనిపిస్తోంది, గడ్డి కొద్దిగా వుండడం మూలంగా వాన తుంపరల పచ్చిగడ్డి కొనల మీద ఎండకొంటికి రక్తవల్ల మెరుసున్నాయి

జయ వాడిపోయిన కిటికీదూని రమణమ్మకి వారి, కరుణ కలిగియు, జయ ఆ కళ్ళు కైపు తీసి, “జిల్లాధిపతి వుందండి నేనొచ్చి చూడాలి నెలయింది, నాన్నా చాలేదు, అన్నయ్య చాలేదు అని ప్రయోగం చేశాడు” అంది దిగులుగా

రమణమ్మకి తెలుసు భరిగయ్యేగారి కిటి కేమిదిరావుగాకు కూర్చుని అమాట ఇచ్చి చూడడం ఉచితం కాదని ఉద్ఘాటించింది. “కాస్తానా అమ్మ, పిల్ల నవలలో వుండిపోయినారోలే” అని అనుభావించింది.

ఇంతలోనే కిందనుంచి తేలిక నవలలో వుండి; రమణమ్మ వచ్చింది

అరగదల, తర్వాత మంచంవట్టానికి ఆమె, తిరిగి వచ్చినప్పుడు

జయ దిండుకానుకుని కూర్చునివుంది డాక్టర్ చెప్పిన మాటలు మన్నదగిరనుంచి జయని ఒక ప్రశ్న అడగాలని రమణమ్మకి కుతూహలంగా వుంది

ఆమె జయపక్కనే కూర్చుని, “అమ్మయ్యా, నే నొక్క సంగతి అడుగుతాను చెబుతావు?” అని ప్రశ్నించింది ఆవ్యా యంగా

జయకి రమణమ్మఅంటే భయంలేదు ఆమె జయని ఎన్నడూ ఏమీ అనలేదు ఉరిమి చూడలేదు అల్లగారంతయితే, అడవిడ్డ ఎంతయివుంటుందో అని మొదట భయపడ్డది జయ కాని ఆ భయానికి అస్సారం లేదని త్వరలోనే తెలుసుకుంది “ఏమిటో అడగండి ఎందుకు చెప్పనూ?” అంది మెల్లిగా

రమణమ్మ ఒక్క నిమిషం మెట్టవంకనూసి, ఎవరూ రావటం లేదని ద్రువపర్చుకుని, “నువ్వేదో భయపడ్డావనీ, అందువల్లే ఇట్లా పడి పోతున్నావనీ డాక్టర్ చెబుతున్నాడు నిజమేనా? దీన్ని చూసి భయపడ్డావు? నాకు చెప్ప!” అంది, మరదలు తల నిమిషం కుతూ

జయ కాస్తేపు ఆలోచిస్తూనే వున్నది తది నిమిషాలైనాక నిదానంగా వారాల కుర్రాడు చెప్పిన కథ, అన్నగారు వేసిన బొమ్మ, అదిమొదల భర్త అంటే ఏర్పడ్డ భయమూ, దానికితగ్గే ప్రకంశోసం నాన్నా మామగారూ ఘర్షణ పడడమూ, అంతాచెప్పి, “ఆరాత్రి - వారు, వొచ్చి నా యెదుట నిలబడేసరికి నా కొక్క సారే ఇవన్నీ జ్ఞాపకం వచ్చాయి వెనకటికి మల్లనే పడిపోయినా నండి” అంది

రమణమ్మ క్రధగా వింది ఆమెకి జయ భీతిగల కారణం అర్థమైంది, “ఎచ్చిదానా! నాతమ్ముడంత మంచివాడు ఎక్కడన్నా వున్నాడులే? నీ వెరిగాకపోతే ఆ వారాల కుర్రాడి గానకీ, నీ మొగుడుకీ పోలిక పెట్టుకుంటావా? ఒక్కసంగతి (దింటి నీ తెలుస్తుంది, నిన్ను!” అంటూ ఆమె చప్పున లేచి మెట్టదగ్గరే వొచ్చి ఎవరూలేదని ఇంకోసారి స్థిరపరచుకుని వొచ్చి, “నిన్ను ఇక్కడికి తీసుకురావటానికి అసలు వాడే కారణం వాడేగనకీ అమ్మ నాన్నమాట వినివుంటే నువ్వు ఇక్కడ వుండేదానీ వేరూ ప్రయంబకరావు ఒక్క ఏమీ పొంజువడిలేకూడా ప్రహించలేక అతి మెత్తని మనసు వాడిది” అని, తాను తన తమ్ముడూ, చేసే పక్కాగత అంతా జయకి వినిపించింది. “మాకోవా జయ వాడేమో నువ్వెళ్ళో” ముప్పటపడిపోతున్నాడు, నువ్వు జయ పడ్డావన్న దగ్గరనించి, వాడు కేంకోలో డాక్టర్ చుట్టూ తిరుగు న్నాడు ఇట్లుమాడు, భాగా ఆలోచించు, వాణ్ణి చూసి భయం వల్లిన అవసరం లేదు” అన్నది

జయకి ఈ వివరాలు విన్నతర్వాత ఎంతో భారం తీరిపోయి నట్టుయింది, మొగుడంటే భయం తగ్గింది, “నిజమేనండి వాడే, గారూ ఆలోచించటం మేముంది” అంది, కొంచెం నిద్ర పడుతూ,

రమణమ్మ లేచి నిలబడింది “కాస్తేవుండి వాడొస్తాడు పలకరించు?” అనె, “నేనెళ్ళోస్తా మళ్ళీ మధ్యాహ్నం వస్తాను” అంది వెళ్ళి

జయ కళ్ళుతంక చూస్తూ ఆలోచిస్తోంది, ఆమె కళ్ళుతంక ప్రయంబకరావు శాంతమైన వర్ణమున్న, నవ్వుతున్న భావం.

వరదరాజు టీషాపు నాలుగు నెలలనుంచి అమాఘంగా సాగు తున్నది. ధర్మ సత్రంలా అతని అనుచరులూ ఇంకా పనిలేని ఇతరులూ ఇష్టం వచ్చినట్లు తింటున్నారు. ఎవరూ దాని రావడి ఎంతో ఏమిటో ఆలోచించరు. వరదరాజు అసలాలోచించటం లేదు. ఒక్క ఏడుకొండలే ఆ బాధంతా పట్టించుకుని నడుపుతున్నాడు. అతనికి విరక్తి కలిగినప్పటికీ, “ఏరా వరదరాజూ ఇట్లా బితే ఎట్టరా? రేపటికి పాలకి డబ్బులు లేవు, ఈ ధర్మసత్రంగాళ్లు వొడలరయ్యే!” అంటాడు.

వరదరాజు పకపకనవ్వి, “అనిక్కి నేను డబ్బులెస్తారేరా! ఏడవకు అంటాడు.

ఒకనాడు మధ్యాహ్నం రెండుగంటలప్పుడు ఇర్రేకంగాసంభాషిస్తున్నారాయితరూ ఆకాశం గాఢంగా మబ్బులుపట్టి ఉరుసు తున్నది. పది నిమిషాలకల్లా పెద్ద వర్షం కురిసే నూదనలు కనిపిస్తున్నాయి. చల్లనిగాలి విసురుగా వస్తోంది. టీషాపులో జనం తిక్కుతగా వున్నారు. ఒకరిద్దరు టీ తాగి హుస్కు కొడున్నారు.

ఈ సమయాన సన్నని తుంపర ఆరంభమైంది. రోడ్డుమీద గొడుగులేని కొందరు తిడిసే కచ్చం అనుకునేవాళ్లు టీషాపులోకి జొరబడ్డారు. వాన జోరయింది.

ఏడుకొండలు “ఒరే ఎండాకా తెస్తావురా డబ్బులు! ఇయ్యాల సాయంత్రం టీ పొట్టాం, పంచదార తేవాలా! ఏంటి! నవ్వుతావేంటిరా దయ్యంలాగా!” అన్నాడు విసుగా.

వరదరాజు నవ్వాడు. “నే వెళ్ళి బస్తా పంచదార, టీ పొట్టాలా అన్నీ పంపిస్తారేరా! దిగులు పడకురా! ఏంటిరా నవ్వు” అన్నాడు.

వానకి జంకి లోపలికి వచ్చిన వాళ్ళలో ఇద్దరు వరదరాజుకి ఎడం వేపు కుర్చీలో కూర్చున్నారు అందులో ఒకడు బ్రహ్మనందం వెనకటి కంటే కొంచెం చిక్కిపోయివున్నాడు. కళ్ళల్లో కాంతి అలాగేవుంది. గడ్డం చూసింది. దుక్కులు నీరుకొని పట్టివున్నాయి. అదంతా ఎక్కడో గుమాస్తా పనిచేస్తున్న కళ్ళ అనిపిస్తోంది.

వరదరాజు రేడియో తిప్పతూ కూర్చున్నాడు. అతని మనస్సులో ఒక వేపు తన గదికొచ్చే ఆ కుర్రాడూ, ఇంకోవేపు తన వొలకూలిన డబ్బూ మెదులున్నాయి. ఆ పనివాడికి తనంటే ఏమిటో ఆ ప్రేమ!.. అందరూ భయంతో - జంకుతూ పక్కకి తప్పుకునే తనతో అపనివాడు ఏ అరకురికటా రేకుండా స్వేచ్ఛగా అడుగుంటున్నాడు. చిత్రం

బ్రహ్మనందం, అతిసుతోటివాడూ ఏదో కలప అడితీ సంగతి చర్చించుకున్నారు. వరదరాజు చెప్పిన మధ్యమధ్య ఆ సంభాషణ వడుతున్నది. ఎందుకో ఆ సంభాషణవల్ల కొంత ఆసక్తి కలిగిందతనికి. రేడియో కట్టేసి చెవ్విగి వినసాగాడు.

బ్రహ్మనందంతో వున్నాయన, “సువ్వెన్నన్నా చేపువోయ్, కలప వ్యాపారం భితే లాభం! తెలుసా?” అంటున్నాడు.

బ్రహ్మనందం, “కాదని నేను అనటం లేదు. ఉన్నది అమ్మేసివాయి ఇంకో దాన్లో దిగేటప్పుడు కొంచెం బాగ్ గ్రతిగా వుండాలి అని నా సలహా” అన్నాడు.

ఈ సందర్భో ఏడుకొండలు వాళ్ళిద్దరికీ టీ తెచ్చిపెట్టాడు.

రెండో ఆయన, “కలప వ్యాపారం అంతా నీకూ తెలుసు గాబట్టి చెబుతున్నాను. ఈ గుడ్డలమూటలు నెత్తినేసుకుని ఎండనక వాననక తిరిగి తిరిగి ప్రాణం బేజారైపోతుంది. ఇంకో రెడ్డెల్ల లోపున ఏదో స్థలంచూసి కలప అడితీ పెద్దా” అని టీ త్రాగటాని కుపక్రమించాడు.

బ్రహ్మనందం, “కానివ్వండి. అది మంచి వసం దైనా వేరం. వేలల్లో వుంటుంది వ్యవహారం. వచ్చినా అట్లావొస్తుంది. పావ

టమా అంటే. మెలకువగా వ్యవహరించాలి. అయినా మీకు నేను చెప్పినముంది! వ్యాపార దక్షత వేరే నేర్పాలా మీకు! మిచ్చక్కాయ్యను” అంటూ నవ్వాడు.

వాన విడవకుండా జోరున కురుస్తోంది. రోడ్డుమీద వాన నీరు కాలువలు కట్టింది. టీకొట్టు బైటవాకిలికి అడ్డంగా బనం కూడారు, వానకి తప్పుకునిలోపల చీకటిగా వుంది. ఏడుకొండలు బైటవేశాడు. పగలూ రాత్రి కానట్టు తమాషాగా వుంది లోపల వెలుగునీడల స్థితి.

ఈ విచిత్ర వాతావరణంలో వేడి టీ చప్పరిస్తూ తాగటం, రేడియోలో వస్తున్న ఏవో పాటలు వినడం, చాలా ఆనందం కలిగిస్తున్నది బ్రహ్మనందానికి.

వరదరాజు ఈ సంభాషణ వింటున్నాడు ఆసక్తిగా. తనదగ్గర వున్న డబ్బు బైట పెట్టటానికి తనూ ఓ కలప అడితీ చెడితే...!

వాన కొంచెం వెలిసింది. బ్రహ్మనందంపక్కన కూచున్నాయన, “వాన తగ్గిందోయ్, నేను వెళ్తాను” అన్నాడు.

బ్రహ్మనందం, “సరే, వెళ్ళండి. నేను మళ్ళీ పూల్స్ కొల్లాలి.” అన్నాడు. ఆయన వెలిపోయాడు వరదరాజు ఇర్రే అడనులో, ఏడుకొండల్ని కేకేసి, “ఇదిగో వోరే, ఆయనకి నుంచి టీ కలుపు కొచ్చి ఇయ్యరా” అని బ్రహ్మనందం వేపు చూపాడు.

బ్రహ్మనందం, “నేను అడగలేదండి! ఇంత క్రితమేగా తాగానూ?” అన్నాడు.

“ఫర్వాలేదులే తాగండి” అన్నాడు వరదరాజు.

“ఏదెవను కొత్త సుత్తెగాడు” అని గొణుక్కుంటూ ఏడుకొండలు టీ కలపటానికి వెళ్ళాడు.

వరదరాజు గల్లాదిగిరసుంచి లేచి, బ్రహ్మనందంపక్కనే కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. “ఏమండీ! మీది ఏ వ్యాపారం!” అని ప్రారంభించాడు మెల్లగా. ఇంకా సామాజిక లాక్కాలు తెలియ నందువల్ల ఊరూ పేరూ అడగలేదు.

బ్రహ్మనందం కొంచెం ఆశ్చర్యపడుతూనే “నేనా! నేను కలప అడితీలో గుమాస్తాగా వుంటున్నానురెండి...నాతో ఏమైనా పని వుందా మీకు?” అన్నాడు.

వాన జల్లు టీషాపు కిటికీలగుండా లోపలికి విసురుతోంది చల్లని గాలితోపాటు.

వరదరాజు “కాస్త పనివుండే అడిగాను” అంటూ ఏడుకొండలు తెచ్చిన టీ అందుకుని బ్రహ్మనందానికిస్తూ, “నాకు కాఫీ పట్లా” అని ఆజ్ఞ ఇచ్చాడు. “మీరిందాక ఏదో కలప అడితీ కొనటం, అప్పుటం అంటున్నారు, ఎక్కడ వుందా అడితి?” అని ప్రశ్నించాడు.

బ్రహ్మనందం టీకొట్టునంతా ఒకసారి కలయజూశాడు, ఇలాంటివ్యవహారాలు టీకొట్టువంటివిమీరంగస్తలాల్లో మాట్లాడానికి సంకోచిస్తున్నట్టు. ఆ సంకోచం పైకి తెలియకండా, టీ చప్పరించ సాగాడు.

వరదరాజుకి ఈ సంశయం వున్నది. అందువల్ల బ్రహ్మనందం చూపులో సంకోచాన్ని పసిగట్టాడు. “ఇక్కడ మాట్లాడడం బాగుం డకపోతే.. వేరే ఎక్కడికన్నా వెళ్తాం!” అన్నాడు చప్పన.

బ్రహ్మనందం, “అవునండి, ఇంకెక్కడన్నా అయితే బాగుం టుంది. ఇక్కడ నలుగుల్లో వ్యవహారాలు మాట్లాడడం బాగుండు” అంటూ వరదరాజు వేపు చూశాడు. ఎదురుగా కూచున్న ఈ ఆధునిక చామనచాయ వ్యక్తి గంభీరంగా నిండుగా కనిపిస్తున్నాడు. వేలికి పెద్ద ఎర్రరాయి వుంగరం ధగధగలాడుతోంది. రిక్కుబాట బంగారపు చెయిన; మెల్లో సన్నని బంగారుగొలుసు. నీటయి నీటయి చొక్కా..... కాస్త వున్నవాడే.. బ్రహ్మనందం ఇంత వరకూ అంచనా వెయ్యగలిగాడు వరదరాజును. మిగతా వివరాలు కాసేపు మాట్లాడితే బయట పడతాయి...అని అతని వుద్ధేశం.

కాఫీ తాగాక వరదరాజు లేచి, “వోరే ఏడుకొండల్లా ఒక

అ వ స్వ రా లు

గంట జాగ్రత్తగా నూస్కోరా, ఇవ్వజే వస్తా" అంటూ బ్రహ్మ నందంతో బయల్దేరాడు.

వాన ఉప్పుతం తగ్గి నిలబడి ధారలుగా కురుస్తోంది. టీ కొట్టుకి వదిగజాల అవతల నిలబడివున్న జట్కాబండిని పిల్చాడు వరద రాజు. గుర్రం బాగా తడిసి వోణుకుతోంది. బండి తోలేవాడు అంతకంటే వోణుకుతున్నాడు.

బండిలోకి ఎక్కి కూర్చుని "బందర్ రోడ్డు మన గదికాడికి పోనీరా" అన్నాడు వరదరాజు గుర్రబృండివాడితో. ఇద్దరూ స్నేహితులే బండి బయల్దేరింది.

బ్రహ్మనందం సంతోషిస్తున్నాడు కొంచెం ఇలాంటివాడు ఆ అడితీశం. అటు అమ్యవవాడూ వీడూకూడా కొంత కమిషన్ ఇస్తారు. ప్రస్తుతం తనున్న ఇరుకులో వందవోచ్చినా వోచ్చి నట్టే...

వరదరాజు మానంగా కూర్చున్నాడు. గుర్రబృండిలో వ్యవహారాలు మాట్లాడితే ఇహ రేడియోలో చెప్పినట్టే..

వాన తుంపరలు గుర్రబృండిలోకి పడుతున్నాయి. వెలుగు మందంగా చిన్న కిటికీగూడా లోపలికి ప్రసరిస్తోంది. ఒకరికోకరు నూతనులైన ఇద్దరూగూడా మానంగా ఆలోచిస్తూ, మసికబారి, దీనంగా సుగమ్మతెరగని గుర్రంబృండి లోపల చూస్తూ కూచున్నారు.

అరగంటకి ఆ బక్కచిక్కిన గుర్రం ఎట్లాగో లాక్కొచ్చి బందర్ రోడ్డులోని పచ్చమేడదగ్గర వదిలిపెట్టింది ఇద్దర్నీ. వరద రాజు, అర్ధరూపాయి బిళ్ళి బండివాడికి పారేసి గదిలో కొచ్చాడు. ఇద్దరూ చిరిచాపమీద కూర్చున్నారు.

వరదరాజు కిటికీగూడా వొంటరిగా గాలికి వూగుతున్న కొబ్బరి చెట్లవంక చూస్తూ, "ఏమండీ, ఆ అడితీ ఎవరిది, ఏమిటి కాస్త చెప్పండి" అన్నాడు.

బ్రహ్మనందం గదిలో సామాన్లవంక చూస్తూ, "కాలక రోడ్డు మీద వుండండి పెద్ద అడితీ—మీరు భరాయింపగలరో శేదో..." అన్నాడు.

వరదరాజు పకపకనవ్వాడు, చాలా సమాజంగా. "ఎంతయినా ఫర్వాలేదు చెప్పండి" అన్నాడు, కొబ్బరిచెట్టుమీదినుంచి దృష్టి మరల్చి, సిగరెట్టు వలిగిస్తూ

బ్రహ్మనందం, "అడితీలో, శురుకు చాలా తక్కువగావుంది.

శ్లోకంకోసం విదారులేలా చెబుతున్నా చాయన. నేనా అడితీ లోనే గుమస్తాగా వుంటున్నాను లేండి.. దావరికం ఎందుకు! నిజం చెప్పితే పోతుంది" అన్నాడు.

వరదరాజు ఒక క్షణంగా ఆలోచించలేదు సిగరెట్టు దమ్ము లాగుతూ, ఒక సిగరెట్ బ్రహ్మనందానికిస్తూ, "సాయంత్రం బయనా ఇవ్వండి. విదయనా సరే, ఆరయనా సరే...బాధ లేదు..." అన్నాడు.

బ్రహ్మనందం, కొంచెం చకితుడైనాడు. ఇంతవరకు ఇతను ఆ అడితీ ఎట్లావుంటుందో గూడా చూడలేదు కనిసం తనెవరో తెలియదు బ్రహ్మనందం వరదరాజు ఇచ్చిన సిగరెట్టు తీసుకో కుండా, "అంత తొందరపడకండి. సాయంత్రం, మీరుకూడా నాతో వచ్చి అడితీని చూడండి.. తర్వాత మాట్లాడుకోవచ్చు" అన్నాడు.

వరదరాజు మళ్ళీ నవ్వాడు. "నేనేం చూడక్కర్లేదు. మీమీద నమ్మకమేనండీ. మీరుచూస్తే చాలు.. సాయంత్రం వోచ్చి బయనా తీసుకోండి తిరిగి మీరే గుమస్తాగా వుండురు గానీ; నాకు ఆ బేరం కొత్తగదూ!" అన్నాడు

బ్రహ్మనందం కొంచెం ఆశ్చర్యంగా చూశాడు వరదరాజు వంక.

వరదరాజుకి ఈ ఆశ్చర్యం అర్థమైంది. "మీరేదో కొంచెం ఆశ్చర్యపడ్డట్టున్నారు. నేను మనిషిని నమ్ముతాను. అంతే ఇందులో ఇంకేమీలేదు. మీరు ఇప్పుడు వళ్ళి సాయంత్రం రండి. మీ జీతం అడ్వాన్సుగూడా తీసుకువెళ్ళండి" అంటూ లేచాడు.

బ్రహ్మనందం అంతే ఆశ్చర్యంతోటి లేచాడు. వరదరాజు సరాసరి బయటికి వచ్చాడు. గది తిలుపు వెసి రోడ్డుమీద కనపడ్డ రిక్తా ఎక్కుతూ, జేబులోనుంచి ఓ విడుకాయితిం బ్రహ్మనందాని కిస్తూ "బండి చేసుకుని వెళ్ళండి. సాయంత్రం టీ కొట్టుదగ్గరకి రండి" అంటూ వళ్ళిపోయినాడు.

బ్రహ్మనందం పచ్చమేడ మారుకండ నుల్చుని చేతిలో విడుకాయితిన్నీ అటూఇటూ తిప్పిచూస్తూ, ఆశ్చర్యంలో మునిగి నుంచున్నాడు. వ్యాపారలొక్కొకటి ఎరిగున్న వాళ్ళకి వరదరాజు వంటివ్యక్తుల నిర్లక్ష్యవఖరి చప్పన అర్థంగాదు అతనికి ఈ సంభాషణవల్ల ఇందాక అనుకున్నట్టు వరదరాజు వ్యవస్థాన్ని అర్థం చేసుకోటం అంత తేలిక అనిపించలేదు. [ఇంకా ఉంది]

ప్రఖ్యాత ఫ్రెంచి నవలాకారుడు

విక్టర్ హ్యూగో రచించిన

ఫుంటారావం

నవలకు పుస్తకరూపంలో తెనుగు అనువాదం

అనువాదకులు సూరంపూడి సీతారామ్

వెల రూ 1-8-0 పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము

ఆంధ్రగ్రంథమాల,

మదరాసు-1.

రాజూ - పేదా

వెల రూ 2-0-0

హకల్ బెరీషిన్

వెల రూ. 2-0 0

తపాం ఖర్చు ప్రత్యేకం.

ఆంధ్రగ్రంథమాల,

మదరాసు-1.

యేటివెల్లువ

యన్. రామచంద్రం

అది యిది సర్వకొని ప్రయాణమయ్యే టప్పటికి ప్రాద్దుకుంకవచ్చింది రాహు కొలానికి ముందు నాలుగుగంటలకలా బయలుదేరవలసినవారు, పట్టు విడుపు అనే సరికల్లా ఆరుగంటలు కొనవచ్చింది అందు లోను పెండితర్వాత జరగవలసిన మూడు క్లెయిండ్లను (తంతు) తను వెలి గించేది గుమాస్తా గిరియేనా అప్పొసపప్ప చెసి తనకు తగినంతవద్దు నలుగురిలో నేలెత్తి చూపించుకోవడా జరగవలసిన మర్యాదలకు రివాజులకూ భంగం రానీయక, పట్టుమని యీ పెండిచేసేసరికి సిద్ధయ్య గారి రామచంద్రయ్యకు తాతలు దిగొచ్చిరు దైవలిఖితం వెరొకవిధంగా వుంది గాబట్టి సరిపోయిందిగాని, అంతో యింతో చదువు కొన్న తన కెల్లెలు శిశుంతల యీకాలం వాళ్ళలాగ - నాకు నాలుగుగురు సంపా దించి నాలుగువూరుతిరేక - ఉద్యోగస్తుడే వరుడని పట్టుబట్టేఉంటే ఇక యీ గ్రంథం నడిచిచే వుండదు అట్లని వరుడు అవిటి వాడని - అంత అనాగరికుడని గాదు ఈడుకు తగినజోడుగాదనిమాత్రం చెప్పొచ్చు ఆ పెండి ఆలాంటి వ్యక్తికే జరగడమనేది - అంతో యింతో సంస్కృతీపరుడని అని పించుకొన్న ప్రతివాడిని ఆశ్చర్యానికొ గురి చేసింది ఇంగులో యేదోవెనక అనూహ్య మైనకీలకం వుందని - విమర్శలకు గురి అయినా రామచంద్రయ్య మానము - ఉదా సీనతతో - నిర్దిష్టంగా ఆ వరుడి మాస్తా లోని తాళి బంధానికి మొదలవచ్చింది ఆమె గుంపుణలు యెంత తీవ్రంగావున్నా - పెండిమాత్రం నిరాటంకంగా జరిగి పోయింది

జరగవలసిన లాంఛనాలు జరిగిపోయినై నడుపవలసినసాంక్యాలు - యేటింటు లేదు ఉన్నా - వరుగు మీరినంది అది తక్కువ యిది తక్కువ అని ఆశించి మామగార్ని హింసించి ఉన్నది లేనివి అడిగి పెట్టించు కొనే యీకాలపు అల్లభృంత స్థితి తక్కువ వాడుకాదు ఆదాయం నాలుగు అంకల మీదవచ్చే పొలాలున్నాయి వందలమీద వడ్డీవచ్చే రొక్కమా వుంది - మాటకొరి గానూ - పలుకుబడిగలవాడుగానూ - వూరి

కంతా పెద్దఅసామిగానూ, చలామణీ అయ్యే వాడు, రావూరి అప్పయ్యనాయుడు అంటే ఆ వూరిలో తెలియనివాడే లేడు ఆ స్థితిగ్గ చదువు లేదనిమాత్రం చెప్పొచ్చు చదివి యేవూళ్ళలోకి అని వాళ్ళతల్లిదండ్రులు తమవూరిబడిలో బిదోతరగతి చగువు తోనే నిలిపివేశారు - పాలము బుట్టా చూచుకొ గున్నారు తండ్రి చనిపోయేనాటికి అప్ప య్యకు వాళ్ళ లెక్కప్రకారము పెండి యాడు - అంటే 22 యేండు - అప్పటి నుంచి - సరైనసంబంధించూచి ఒక యింటి వాడుగావలసిందని యింటబయటా-ఇరువై నాలుగు గంటలు చేసి నిలు కట్టుకొని తల్లి శిశువారుచేయగా - ఈయనగారు పదివూళ్ళు కొంపుచేసి - యెరిగి వున్న వాళ్ళను వాకబుచేసి - యేడుజోళ్ళు అరిగేటట్లు తిరిగి యీ సంబంధం స్థిరపరచుకొన్నాడు విదునుంచి పదివర్కు తక్కువగాకుండా కట్టాలయ్యి, జరగవలసిన లాంఛనాలు బ్రహ్మాండముగా జరిపి కాళ్ళు కడిగి కన్యా దానం చేసి దాతలుండగా యీ మాటికి తక్కువ సంబంధానికి కట్కూర్తి పడవల సిన ప్రాతయేమని తల్లి యెదిరించినా మొద ట్నుంచి తన పంతమే నెగించుకొంటున్న అప్పయ్యకు తన ప్రయత్నంలో గెలుపొం దడం యేమంత కష్టం గాకపోయింది - కట్టుం కానుకలు లేకపోయినా వుండవల సిన గుణాలు - ముచ్చటైన రూపముచూచి అందినంతవరకు అనే చాలు తమ్మని - అప్పయ్య అమృత్యుప్రపదించి అలంకార ముతోబాటు అమ్మాయి మణులను అర్పించే ఆసాములు అందరుండగా, యేవ్యూరూ అను కోని యీ కొత్తసంబంధాన్ని చూచుకోవ డంలో కీలకం వధువైన శిశుంతలయొక్క అద్వితీయ గుణవికాసము - ఆ శిశువుతనూ విలాసము - అని చెప్పొచ్చు ఇంగుకు నిద ర్పనంగా అప్పయ్య తన అమృతోబాటు ఆత్మవిశ్రులతో గూడ తాను యిన్ని వాళ్ళు పెండిచేసుకోవడా ఆగింది, అంతటి గుణ వంతురాలు, అంతటి అందగత్తెను భార్యగా పొందే అదృష్టవంకోసమేనని - పలుమాళ్ళు చెప్పకొన్నాడు వాళ్ళచేత చెప్పించు కొని తృప్తిపడెడు

అయితే యిందులో అందని రహస్య

మీలా అప్పయ్య అడిగినపుడే - యీడూ జోడు లేని అతిడికి ముందువెనక లాలో చించకుండా పుటుక్కున మాటచెప్పివ రామచంద్రయ్య ప్రవర్తనా దేనికైనా సిద్ధపడే యోగినిలాగ మానంగా భవిష్యత్తు యెరిగిన్నానివలె - సమాధానం లేకుండా పెండికి అంగీకరించిన చెల్లెలి ప్రవర్తన యున్నా - పెండి జరిగిపోయింది మూడు యేండ్లక్రితంనుంచి తెగి తెగి ప్రవహిస్తున్న ఆమె కన్నీళ్ళకు - కట్ట - పెండినాడూ లేదు - యీవాడూ లేదు

పెండిసామానులు వేసుకొన్న బండి కడి రింది రాహుకాలమున్నూరు తెలిసిన పెద్దలు అనన్నీ దాన్ని చూచి బెదరేవాళ్ళకే పొమ్మ న్నాడు అప్పయ్య తలబిరుసుతన మను కొన్నారు వాళ్ళు విశ్లేషించేమీ పనిలేదను కొన్నాడు యితడు

వదినె బాపురుమంది చూడవచ్చిన చుట్టూ ప్రక్కలవారు కన్నీళ్ళు ఒత్తుకొన్నారు కదిపి వేస్తున్న హృదయంపాన్ని అదిమిపట్ట డానికేమీ వధువు తన రెండుచేతులతో ముఖాన్ని గట్టిగా మూసుకొన్నది - రెండు మూడు యేండ్లుగా చెల్లెలి ముఖాన్ని చూడ డానికి, పల్లెత్తి మాట్లాడి డానికి జంకుతూ వున్న రామచంద్రయ్య బాక మరదిగ్గర నెలవు తీసుకొని - గిరుక్కున తిరిగి అగ్నిచేత దహించబడేవాడిలాగ రి వ్యవ యింటికి జేరుకున్నాడు - భోరుముళ్ళే ఆక్రందన - ఆ యింటిలో ప్రతివ్వనించింది.

బండి భరచరమని యిసుకలో పోతూ వుంది ఎడ్లమెడలో మువ్వలు గణగణమని ధ్వని చేస్తున్నాయే వధువు వూరైన సంగమేశ్వరంనుండి వరుడి వూరు రాహు యప్ప పురానికి గుహరు పడునెగుమైళ్ళు - కనుమలప్రయాణం మాత్రమే పదిమైళ్ళు అడిగి దాటినతర్వాత మూడుమైళ్ళ ప్రయాణం చేస్తేగాని వూరురాదు

రాతి విగ్రహంలాగ కూర్చొన్న వధువు - అంతవర్కు కన్నీటితో తడిసిన ముఖానికి అంటుకొని ఉన్న చేతులు తిసింది "ఆమె బాధేమిటి? చిన్నప్పటినుంచి నాన్నలేని లోటు తీర్చిన తగ్గ అన్న పెద్దయినాక బాధ పెట్టాడే కాని తాను యింటినుంచి వెళ్ళి పోయేనాడుగూడ, వదిలి పెట్టలేకపోయిందే!

యె టి వె లు వ

అడవిగా తన జీవిత విండుకే సృష్టింపబడింది కాబోలు - తను చెబితేగాని పెండ్లిచేసుకొని అన్న, పెండ్లితర్వాత అంత విచిత్రంగా మారిపోయాడేమిట? యే పరిస్థితులకుగాని మార్పు చెందని హృదయం అతనిది తనమీద జాగుప్పు కల్పించే వాతావరణం - యొక్కడినుంచి వచ్చి యేర్పడింది? తనకుచదువు చాలదన్నాడు ఇంగ్లీషు నేర్పాలన్నాడు - అతడే ప్రైవేట్ స్టడీస్ కుగాను కొనసాగిన పుస్తకాలు తెప్పించాడు ప్రైవేటు తనే చెప్పేవాడే - తన చెల్లెల్ని జీవితంలో వెలుగు చూచేవరకు తను పెండ్లి కూట వద్దని భీష్మించుకొన్న - అతడేనా - పెండ్లి వివరతర్వాత యింత అనూహ్యంగా మారిపోయింది! అంతే! అప్పటినుండి ప్రవేటు సరిగా చెప్పేవాడు కాదు మానంగా వుండిపోయేవాడు అంతకుముందే అవకతవగా వున్న ఆర్థిక పరిస్థితి ఆ పెండ్లి తర్వాత అతన్ని క్రుంగడిసి వుండవచ్చు అన్నది కొని తనవల్ల యావత్తాత్రం తప్పుకలిగినా కొంప మునిగినటు ధర్మన లేచేవాడు తనకు చదువు చెప్పేటప్పుడు యే కొద్దిపాటి తప్పుకలిగినా బ్రహ్మాండంగా కేకలు పెట్టేవాడు కుటుంబంలో యే యిబ్బంది కలిగినా - నేపం బెట్టి - నోటి కొచ్చినట్లు తన అక్కను వేళ్లుబుచ్చేవాడు యేనాడు లేనిది కొన్ని వేళ్లలో తనమీద చెయి చేసుకొన్నాడు చిలికి చిలికి గాలివాన వంది - కుటుంబంలో ప్రచ్ఛన్న యుద్ధం ప్రారంభమైంది అంతే తను అతనితో మాట్లాడం అతనికి యెదురుగా పోవడం చాలించుకొంది తన్ను సాధించడానికి ఈపెళ్లి అసరాగా తీసుకొన్నాడు అడవివుండీ, ఒకరి మోచేట్టికింద నీళ్లు తాగుతూవుండీ, మగవాడిమీద 'చరతు' వేసిందని వేపుకొనితడొ ప్రారంభించేడు హృదయాన్ని తూట్లు పొడిచే సంఘటనలకూ - పరిస్థితులకుగూడ చలించని తన ప్రవృత్తే అతని కలా అనిపించిందేమో తన్ను లెక్కింపనిదానిగతి చూడమన్నాడు ఆ ప్రతిజ్ఞకు ప్రతిరూపమే యిది తల్లి లభో దిబోమని - నెలీ నోరు మొత్తుకొన్నది కలిగినవాడుగాకపోయినా యాదు జోడైనా చూడమన్నది ఆమె యెడ్డులు యెడ్డులు గనే మిగిలిపోయాయి - తన ప్రవర్తనను ఒక పట్టింపుగా అర్థం చేసుకొన్న అన్న యీవిధంగా తన్ను సాధించాడనుకొన్నది ఇంక తన బ్రతుకును కర్మకు వదిలివేసింది దేవుడున్నాడనుకొన్నది

కొనీ యిది అబద్ధం - తనహాకు సానం లేదు తన అన్న తాకు తెలిసినంతవరకు కన్న బిడ్డలాగ తన్ను సాకి సంరక్షించేడు

కన్నుల్లో బెట్టుకొని కాపాడేడు ఒక అడవినిమీద పంతాలుపూని అనాధజీవితాన్ని అంతవారుణంగా యెడారిలో పాతిపెట్టేంత నీచుడని యెలా అనుకోగలదు? నాన్న చనిపోయినవాడుకూడ కన్నీటిబాట్టు విడువని అతడు తన్ను పొగసంపే యీనాడు తనముఖం చూడలేక - యేకాంతంగా తన హృదయం విప్పి విలపించవలసిన అవస్థ అతనికేంపట్టింది దీనికంతకూమూలకారణం - అతన్ని క్రుంగడిసిన కుటుంబపరిస్థితులు - అతన్నొక పిచ్చివాణ్ణిచేసినఆర్థిక చిక్కులూ - ఇప్పటికేగానీ తన జీవితసమస్య అర్థంగాక పోయిందేమో అనుకొన్న ఆమె దీర్ఘంగా నిట్టార్చింది ఆ నిట్టార్పు చూడేండ్లుగా గూడుకట్టుకొన్న ఆమె హృదయభారాన్ని సడలించింది

“తనఅన్నవల్ల తప్పులేదు - వుట్టినివ్వరీ సుఖంపచేయలేక బ్రతికి యింకా బాధ పెట్టావునా తనకే తప్పు అదృష్టవీసమైన త్రాత సుగుట వేసుకొని అడవిగా వుటడం కంటే అడవిలో చెట్టెపుట్టినా బాగుండేది ”

“అగ్గివుల్ల చర్మమన్నది ఇంతవరకు బండివానితో లోకాభిరామాయణం, తన చిన్ననాటి మచ్చట్టా చెప్పకొంటూన్న అప్పయ్య బీడి ముట్టించాడు పెండ్లి వనది మొదలు ఇంతవరకు భర్తను చూడని వధువుకు యీవేళ యెందుకో అతణ్ణి పరీక్షగా చూడాలని బుద్ధిపుట్టింది వెడ్డలైన అతని ముఖం ఆ వెల్లురులో స్పష్టంగా కన్ను దడి - కోరమీసాలు, జాలపాలు తిరిగిన గిరజా - మబ్బులోగూడ మెరిసే చెవి అంటు జోళ్ళు, పీడినాటకంలో దుర్యోధన మహారాజును గుర్తుచెస్తున్నయ గర్వం తో నిండుకొన్న కళ్ళు - నిర్లక్ష్యం తోణికిన లాడే అతనిమాటలు - అతని విశ్వరూపానికి అనవాళ్ళు అతని నడవడిక - నడక తనను గుణంగా వుంటాయి గంటగంటకు బీడిముట్టి చడంలో మాత్రం యేమటుపాటు యెరుగని జీవి, అతడు - పెండ్లిజరిగి మూడు నెలలైనా, తన స్థితిగతులకు తగ్గట్టు ఆమెకు అతనివద్ద స్నానం లభించింది - కర్కశంగా పలుక రించడం - చులకనగా చూడడం నేర్పుకొన్నాడు తనొక పశువై ఆమెను ఆట బొమ్మగా ఉపయోగించు కొన్నాడు భార్య విలేమాత్రం అడవిగదా? ఆ గరువు లేనిది అడదంటే పిడిలోని కుక్కకుగూడ చలీసే మరి! జీవితాన్ని నిర్లక్ష్యంచేసి - ఆశల్ని చంపుకొన్న ఆమెకు యీ తిడి లాలన పాలనలోని వ్యత్యాసాలు వెదికే అవసరమే లేకపోయింది

మబ్బులు క్రమిల్ గాథాంధకారం ఆవ

రించింది దట్టమైన కీకారణ్యం మధ్యలో బండి నడుస్తున్నది కనుమ మొగడలలోడు అందుకొన్న బండ్లు ధణ్యమని ముందు పోతూవున్నయ ప్రయాణీకులూ - బండ్లకు తోడుగా కచ్చేవారు పొడుగాటి దుడ్డు కర్రలు చేతబట్టుకొని బండ్లవెంబడి నడచునే వున్నారు అడవి అంతా నిశ్శబ్దం ఆవరించివుంది దూరదూరంగా నేటు హోరుమనే గాలిలో భయంకరంగా అటూ యిటూ పూగుతూ వున్నయ - యెడ్డులు ఆయాసంతో బునొట్టుకొంటూ బండ్లను మలుపులు తిప్పుకుంటూ యాడ్డుకపోతున్నయ - తోడి ప్రయాణీకులు ఒకరినొకర హెచ్చరించుకొంటూ, పొగచుట్టలు వెలిగించుకొంటూ కొనసాగినవి, అక్కరలేనివి ముచ్చటించుకొంటూ, నడక సాగిస్తున్నారు కొందరు కూనిరాగాలు తీస్తున్నారు - దిగ్గరలోని కొండ చేరియలోనుంచి వచ్చే గాలి రెపరెపమంటూ బండిని రాసుకొని పోతున్నది మిణుకు మిణుకు మంటున్న చుక్కల్ని మబ్బులు మింగుకొంటూ పోతున్నయ ఊక్క వేయడం మొదలెట్టింది

“రంగయ్య! దూరాన మెరిసినటుంది ” వరుడు అప్పయ్య బండితోలేవానితో అన్నాడు

“వర్షం వచ్చేలాగుంది - తప్పక తేపతిగిలి తీరుతుంది ఐనా బండి కొత్తకేకదూ - చుక్కలోగా దిగదు” రంగయ్య అందుకున్నాడు

“నువ్వు తడిసిపోతావేమో - మరి - గొడుగుందిగా ఆలా పట్టుకూ వో యెందుకైనా మంచిది ”

“నాకేమొచ్చేగానీ అమ్మాయి గార్ని కాస్త ముంగుకు జరిగి కూచోమనండి” అని యెడ్లను అదలించాడు రంగయ్య

వానవచ్చే నూచనలు కనపడంతో తోడి ప్రయాణీకుల సందడి యెక్కువైంది యేవ రకే వారు జాగ్రత్తపడుతున్నారు తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తల్ని గూర్చి ఒకొక్కరు హెచ్చరించుకొంటూ - పరస్పర సహాయాన్ని ఆశ్రయించుకొంటూ గోలచేస్తున్నారు బండి గూడుచైన చిటపటమని శబ్దమైంది రివ్వును గాలి బండిని దూసుక పోతూవున్నది కన్ను పొడుచుకొన్నా కానరాని కటికచీకటిలో, తిచ్చాగుతూ, దారి తెలియక మందగిస్తున్న యెడ్లను గట్టిగా అదలించి తోలుతున్నారు వాన ప్రారంభమైంది - చిటపటమని చినుకులు మొదలెట్టేయ - త్రోవ ప్రయాణానికి తెచ్చుకొన్న లాంతరను గ్రుడ్డివైనాయి గిజగిజలాడినూ చలి ప్రారంభించింది

కనుమ ప్రయాణం దుర్భరమైంది తడిసి తలడిలి చెల్లాచెదిలై పరిగెత్తిపోతూవున్న పక్షుల కిలకీలారవం హోరుమనే వానలో

దురుగ్గోతూవుంది నీ డి వెలిగిస్తున్న అప్పుయ్య అగ్ని అర్పి కునిరాగం మొదలై ప్లేడు - బండి నెమ్మదిగా అటు యిటు వూగుతూవుంది ఇనుప గొలుసులాంటి చేతులు వధువు శరీరాన్ని గట్టిగాబట్టి దగ్గిరకు లాక్కొన్నయే - గచ్చపాదలాంటి విగ్రహానికి ఆమె అంకితమైపోయింది ఉక్కుపంజరంలో చిక్కుకొన్న ఆమె కుకుమార శరీరం గడగడలాడింది

తనెందుకోసమై పుట్టింది - జీవితంలో తన అనుభవించిన దేమిటి - విధి తన వ్రాతను, ఒక్కనాడైనా సుఖాన్ని నోచు కోమని ఆదమరిచి వినా వ్రాసియుండలేదు అందరితోపాటు దేవుడికి తనమీద పగ యెందుకో? అతడికి తన చేసిన అపకార మేమిటి? తండ్రిలేని కుతుర్మిగా పుట్టిం చాడు - అనాధకు కుకుమార శరీరాన్ని ప్రసాదించాడు అన్నిటికీమించి అన్నగారి అదరాభిమానాల్ని పోగొట్టించేడు తనమనో రధానికి విరుద్ధంగా యిలాంటి భర్తని చేకూర్చేడు గోరుతులుపై కోకటిపోటు లాగ - ఇలాంటిపరిస్థితులు కల్పించి - విచారిం చే ఆత్మని చచ్చి దుఃఖింపచేయడంలో దేవుడి యీ సృష్టివైచిత్ర్యంలో కల రహస్య మేమిటి? తన అన్నమాత్రం తుమార్లుదా? రక్తాన్ని పంచుకొని పుట్టిన చెల్లెలిని జిజ్ఞాస వినా లేక పరిస్థితులకు ఓడి - నిగ్రహంపడి - గుండెల్ని తన్నే సమస్యలకు లోబడి - తన అశక్తతను కప్పిపుచ్చుకోవడానికి ఆడదాని సంతాననే నెపాల్ని ఆసరాగా దీసుకొని - ఒక అనాయిక జీవితాన్ని విధితోపాటు నలిపి వేసిన కర్మకుడు రాక్షసుడుగాక మరే మాతాడు? విధిలేనిపరిస్థితులలో విలపించడం రాక్షసులకు చేతనవును - కనుక తా నూ హృదయా జేదనకు లొంగి జేడువిలపించేడు. వంకరలేనిగీత తనది అడుగడుగునా దీనం దినయాత్రలో దారుణంగా హింసించబడే తన జీవితము యిలాగే కొనసాగుతుందా లేక? బండి ధజేల్మన్నది ఉలిక్కి పడ్డది - “పడిపోతుందనుకొన్నావా” కంచు లాగ గొంతు సవరించాడు అప్పుయ్య “రాయెక్కిందిలే - భయపడకు” ఇనుప కూస్తాల్లో చిక్కిన ఆమె గిజగిజ కొట్టు కొంటూవున్నా - విడువక ఎవికటంగా నవ్వడం మొదలైప్లేడు

“సుమదా లేనిదికి కుమారు పదిగంటలై యుండొచ్చు - వానశోరు యింకా తగ్గ లేదు - బడితే దెబ్బలుతిన్న యెద్దులు దగ్గ రలో వూరుదూచి గట్టిగా నిట్టూర్పు విడి చేయే తడిసి ముదైనా ప్రయాణికులు దొరి రికనపంచల్లాచేరి గబ్బిలాలై పోయారు ఆ వూరిని కనుమక్రింద పల్లె అంటారు - సామాన్యంగా కనమ ప్రయాణంచేసే ప్రతివాడు యిక్కడచేరి - యెగంటసేపోఆగి - బడలిక తీర్చుకొని - లభ్యమయ్యే తిను బండారాలు

తిని - అక్కడనుంచి తలకొకదారి చిలి పోతుంటారు ఈకేమంత పెద్దదిగాదు - ప్రయాణికులకని యేర్పడిన చిన్న అంగకు యే రెండుమాడో వుంటయ్ అందులో అమ్మేదైనా అంతలే! ఈరిమందర పెద్ద

రానిచెట్టు - చానికింద రచ్చవుంది. రాత్రి ప్రయాణంచేసిన ప్రయాణికులు తమబండ్లను యీ చెట్టుక్రిందవదలి - ఆ రచ్చవైన కాసేపు విశ్రమించి వేకువజామున వారివారి వూర్లకు పోతూవుంటారు రానిచెట్టు క్రిందున్న

పెర్టుసిన్ “టెటనర్”

అర్ధశతాబ్దములనుంచి అన్ని విధములయిన దగ్గులతో, కోరింక దగ్గుతోనూ, వాదపడుచున్నవారికి, పెర్టుసిన్ త్వరితముగాను, శ్రమముగాను స్వస్థత చేకూర్చినది పెర్టుసిన్ కొనుడు!

అందరు కెమిస్టరు వద్దను లభించును

‘పెటెస్ లిమిటెడ్, పాన్ లీడ్ టెన్ స్ట్రెయిన్, స్విస్ కన్ఫెడ్ అండ్ ఐకనామిక్ ట్రెడింగ్ వారిలో చేతుకున్న ఒడంబడిక ప్రకారము యిండియాలో ఐన్ పా లిమిటెడ్, పోస్టు అఫీసు బాక్సు నెం 1041 బొంబాయి! వారిచే తయారయినది

వనితాలోకం

బహుభార్యాత్వ నిషేధం ★

పాకిస్తాన్ ప్రధాని మహమ్మద్ యీన్ స్వీడన్ లోను ఇరువూ దారి మధ్యలో తనకు ఆయిదు సంవత్సరాలనుండి తొందరపర్చిగా ఉంటున్న మిస్ ఆలియా సాదీని వివాహము చేసుకొన్నాడు; ఆమెతో కూడా తన ప్రయాణాన్ని సాగించాడు. తిరిగివచ్చిన తరువాత ఆ దంపతుల గౌరవార్థం, పాకిస్తాన్ గవర్నరు జనరలు శ్రీ గులామ్ మహమ్మద్ ఒక విందుచేశారు. ప్రధానికి ప్రభువు వివాహము 14 సంవత్సరాల క్రిందట జరిగినది. ఇద్దరు బిడ్డలు ఉన్నారు, భార్య తిరిగి ఉన్నది. ముస్లిం లా ప్రకారము నలుగురు స్త్రీలను వివాహమాడే అధికారముగల ప్రధాని అతి రహస్యముగా ద్వితీయ వివాహము చేసుకోవలయు అక్కర్యకరమైన విషయమే.

ఈ వివాహానంతరము ప్రకటించబడగానే ఈజిప్టు మహిళా సంఘాధ్యక్షురాలయిన మదామ దోరియా షేక్ పాకిస్తాన్ మహిళా సంఘాధ్యక్షురాలికి "ఈ వివాహము స్త్రీజాతికి అవమానకరమైనదని తిండియిచ్చినది. దీనిపై పాకిస్తాన్ మహిళా సంఘాలు తీవ్రమాత్రంగా ఆందోళన సలిపాయి.

మతప్రకారము నిషేధము లేకపోయినా, నేటి సాంఘిక పరిస్థితులలో బహు భార్యా

త్వము కూడదని మహమ్మదీయ వనితలు గ్రహించారు. వారికి మతము ఈ విషయములో అనుకూలముగా లేదు గనుక తీవ్రముగా కృషి సలిపితే గాని కార్యనిర్దికారు.

ఒక భార్యకు విడాకు లిచ్చి మరొక స్త్రీని వివాహము చేసుకొనే ఆచారము బహు భార్యాత్వ మనిపించుతోదు. ఇటువంటి విడాకుల పద్ధతి పాశ్చాత్య దేశాలలో ఉన్నది. మహమ్మదీయులలో కూడా

తల్లాఖ్ ఇచ్చే ఆచారము ఉన్నది. భారత దేశములో ప్రత్యేక వివాహాల చట్టము (Special Marriages Act) ప్రకారము వివాహము జరుపుకొనినవారికి కొన్ని సందర్భాలలో విడాకులు అందుబాటులోనే ఉన్నాయి. కాని జీవించి ఉన్న భార్యకు విడాకులు ఇవ్వకుండా రెండవ వివాహము చేసుకోవటానికి ఈ ప్రత్యేక వివాహ చట్టము అనుమతించదు. మహ్మదు ఆంధ్ర రాష్ట్రాలలో బహు భార్యాత్వాన్ని నిషేధించే కొనసం అమలులో ఉంది. సాధారణ హిందూ సమాజము, మహమ్మదీయ సమాజము వాని వాని ధర్మశాస్త్రాలను అను

సరించి బహుభార్యాత్వాన్ని నిషేధించటములేదు; అంతగా హుదించటము లేదు.

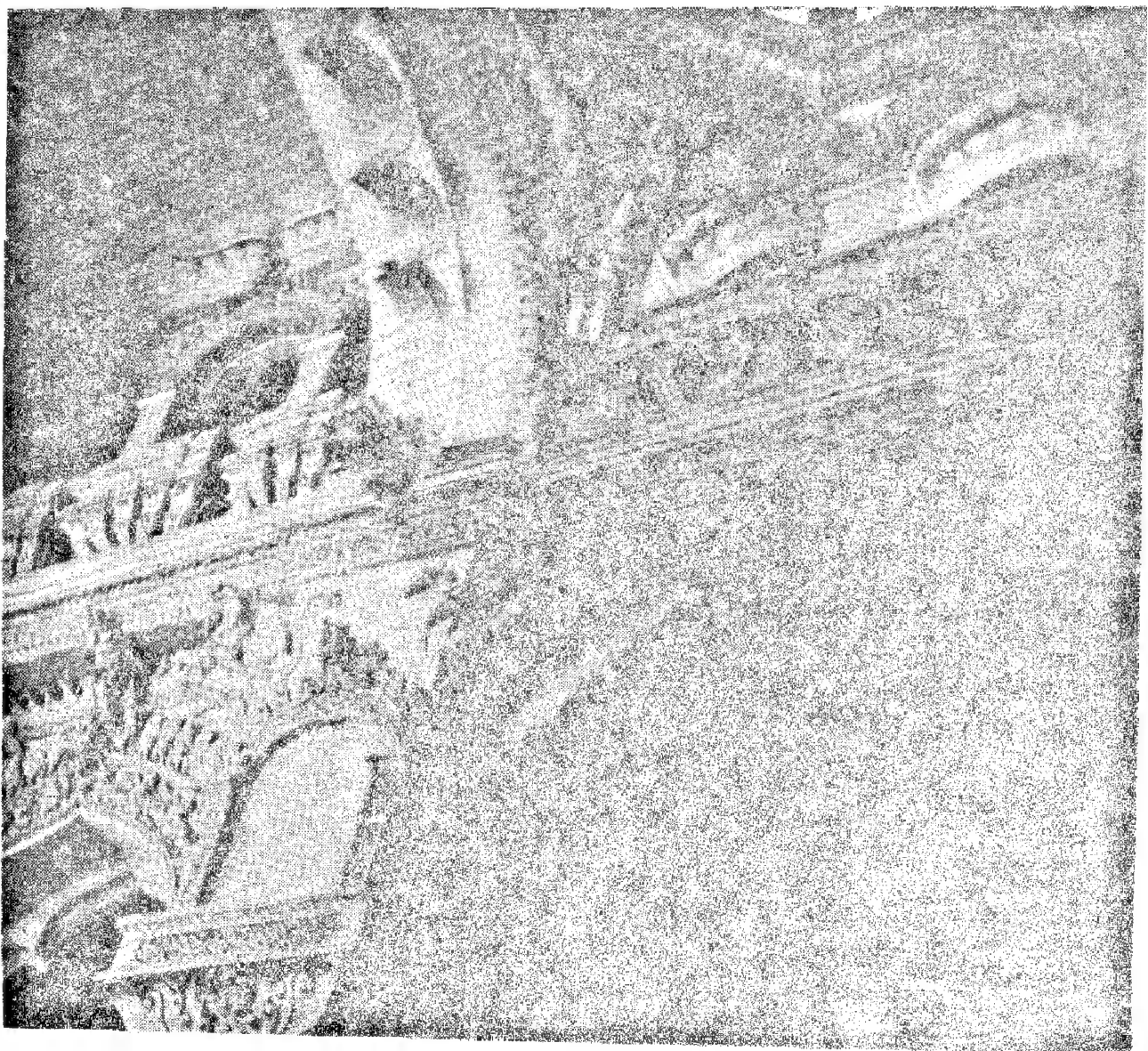
ప్రత్యేక వివాహాల చట్టము క్రిందకూడా మరనికి పెండ్లివాటికి 18 సంవత్సరాలు, వధువుకు 14 సంవత్సరాలు కనీసము పూర్తి అయిఉండాలి. వధూవధులిద్దరు ఉన్నాదముగాని చపలత్వముగాని లేక, మంచినరీతియలలో ఉండాలి. వధూవధులు నిశ్చింతభావపులు కావాలి. ప్రత్యేక వివాహాల చట్టము సమసరించి జరిగేవివాహానికి 'సివిల్ మ్యారేజ్' అని పేరు. ఈ పద్ధతిలో వివాహము చేసుకొనవలసిన స్త్రీ పురుషులు రిజిస్ట్రార్ కు వ్రాతమూలమున నోటీసు ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. వధూవధులలో ఒక్కరైనా వివాహము జరుపుకొనవలసిన జిల్లాలో, వివాహానికి పూర్వము, కనీసము 10 రోజులయినా వివాహము చేయవలసి ఉంటుంది. నోటీసు అందిన 30 దినములతరువాతనే రిజిస్ట్రార్ కు వివాహము జరుపుతాడు. ఇట్టి వివాహము చట్టసమ్మతము కాదని ఆక్షేపణ చేయవలసిన వారు, రిజిస్ట్రార్ కు పెన్సియోనేటు అందిన 30 దినములలోపల లేకుండా పరిశీలించి ఉంటుంది. వివాహవిషయమున లేచిన ఆక్షేపణను రిజిస్ట్రార్ రిక్కోరడేసి, ఆక్షేపణలేనివ క్లుప్త వినిపించి, అతని సంతకము తీసుకోవలసి ఉంటుంది. ఏ పెండ్లికయినా ఆక్షేపణలు వచ్చినయెడల, అవి వచ్చిననాటినుండి 30 దినములలోపల వివాహము జరుపకూడదు. న్యాయస్థానాలు మూయవలసి ఉన్నయెడల, తెరచిననాటినుండి 30 దినములు గడచిన

తరువాతనే వివాహము జరిగించవలసి ఉంటుంది. ఆత్మేంద్రుల చేసినవ్యక్తి జట్టా కోరుకో దావాచేసి, ఆ సంబంధమైన నోటిసు 30 రోజులలోపల రిజిస్ట్రారువద్ద దాఖలు చేయవలసి ఉంటుంది. రిజిస్ట్రారు ఆ వివాహమును సివిల్ కోర్టుతీర్పు చెప్పే వరకు రిజిస్టరు చేయటానికి వీలులేదు. కాగా ఆ తీర్పువైన అప్పీలుచేసుకో నేకాలను పూర్తి అయ్యేవరకు గాని, అప్పీలు తీర్పుచేసేవరకు వరకు గాని ఎటువంటి ఆత్మేంద్రులు లేనట్లు అనే వివాహాన్ని రిజిస్టరు చేయవచ్చును. పెండ్లికి అనుకూలముగా సివిల్ కోర్టు తీర్పు చెప్పినప్పుడు పెండ్లి చేసుకోవటానికి అవకాశము లభిస్తుంది. ఈ వివాహాన్ని చెప్తూట్ట వలెననుకున్న తప్పులు ద్రిత్య అనవసరముగా అక్రమముగా కోర్టులకు బయలుదేరి వ్యర్థము పెండ్లికి అభ్యంతరము చెప్పితూ దావా తెచ్చివట్టయితే - అది

నిరాధారముని కోర్టువారు తెలిసికొన్న తరువాత వారికి ఐయ్యరూపాయల జరిమానా విధించి దానిలో కొంత భాగమునుగాని అంత మొత్తమునుగాని వసూలవలదు కోర్టు వారు ఇప్పించవచ్చును. వివాహము రిజిస్ట్రారుచోటను లోగాని లేక వసూలరులు కోరిన మరొక ప్రదేశములోగాని రిజిస్టరు చేసుకొనవచ్చును. పెండ్లికోటిను పంపిన మూడువెలలలోపుగా వివాహము జరుగనియ్యవలె. ఆ నోటిసు రద్దు అయినట్లే. వివాహము చేసుకొనవలెను కొంటే వసూలరులు తిరిగి కొత్తనోటిసు పంపవలసి ఉంటుంది. ఈ చట్టముక్రింద, సామాన్యముగా జరిగిన ధార్మిక వివాహాలను కూడా రిజిస్టరు చేసుకొనవచ్చును. ధార్మికవివాహాన్ని ఈ చట్టము క్రింద రిజిస్టరు చేయించుకోవలదుకొన్న పక్షములో రిజిస్ట్రారు ముఖ్యముగా ఈ క్రింది

విషయాలను గమనించవలసిఉంటుంది. వసూలరులు సమాజములో భార్యార్థమున వలె మెలగుతున్నారా? వారి వివాహము ఎప్పుడు జరిగిందో సరిగా వారు చెప్పిన లేదేకే జరిగిందా? ఈ వసూలరులకు రిజిస్ట్రారును వాటికి జీవించియున్న మరెవరికైనా భార్యగాని భర్తగాని ఉన్నారా? ఉన్న పక్షములో రిజిస్ట్రారును జరగటానికి వీలుకొను. వారిద్దరి కూడా సాధికారముగ సరిగా ఉన్నదా? జీవించిన ఆత్మేంద్రుల రాగలగు. వసూలరుల వయసు 14, 18 సంవత్సరాలైన ఉంటుము అవసరము. లేనిపక్షమున రిజిస్ట్రారునుకు వీలుకొను. వసూలరులు 21 సంవత్సరాలలోపు వయసుగలవా రయినట్లయితే వాడొకరైతే సమ్మతిని పొందినారా? పొందకపోయినయెడల కాగలగులేదు. రిజిస్టరు అయిన ప్రతి వివాహమును

తిరుమలనాయకుని మహల్లో కుశ్యశిల్పం

బహుభార్యాత్వ నిషేధం

గురించి రిజిస్ట్రేషను ఉద్యోగి రాష్ట్ర రిజిస్ట్రారుకు పూర్తి వివరాలను తెలుపవలసి ఉంటుంది.

ప్రత్యేక వివాహ చట్టము క్రింద వివిధ మతాలకు చెందినవారి మధ్య వివాహాలకు అనుమతినికీ వీలు కలుగుతుంది. హిందూ భార్యకా ప్రభుత్వములోను కురాన్ మతములోను ఇది సాధ్యము కాదు. ఇదివరలో మత ప్రకారము వివాహము చేసుకొన్నవారయినా తిరిగి ప్రత్యేక వివాహ చట్టము క్రింద తమ పేర్లను రిజిస్టరు చేసుకొనవచ్చును.

ఇటీవలే భారత ప్రభుత్వము ఒక ముఖ్య ప్రకటన చేసినది. కేంద్ర ప్రభుత్వోద్యోగుల తిరుగు ఒకరికంటే ఎక్కువమంది స్త్రీలను వివాహమాడరాదనీ, ఈ నిబంధనను ఉల్లంఘించినవారు ఉద్యోగములనుండి తొలగింపబడుదురనీ ఈ ప్రకటనలో స్పష్టీకరించారు. ఈ ప్రకటన బయలుపడటిన తేదీ లోపుగా ఇద్దరు గాని ఇంకా ఎక్కువమంది గాని భార్యలు గలవారు వెంటనే ప్రభుత్వోద్యోగి వివరాలతో సహా తెలుపుకొనవలసి ఉంటుంది ఇకముందు ప్రభుత్వోద్యోగులలో బహుభార్యాత్వము నిషేధింపబడిన దిన్నమాట. కాని ఇది ఉద్యోగి తరపులకు (ప్రజాభావశాస్త్రానికి) వర్తింపదు. చట్టములో సవరణ చేసిన గాని ప్రజాభావశాస్త్రానికి వర్తింప వీలులేదు. హిందూ కోడ్ బిల్లు అన్ని భాగాలు చట్టము చేయబడి సమగ్ర ఘనము కానను అంగీకరింపబడినట్లయితే బహుభార్యాత్వ నిషేధము కూడా ప్రజాభావశాస్త్రానికి అనువర్తింప చేయటానికి వీలు కలుగుతుంది.

ఇద్దరు భార్యలుగలవా రెవరికినీ ఇక ముందు ప్రభుత్వోద్యోగాలు లభించవని కేంద్ర ప్రభుత్వము సనుసరించి కొన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కూడా ప్రకటనలు జారీ చేశాయి ఒకరికంటే ఎక్కువమంది భార్యలు గలవారు అభిలభ్యత ప్రభుత్వోద్యోగాలకు అర్హులు కారన విషయమును ఉద్యోగుల నియామకపు నిబంధనలలో చేర్చటము ఇటీవలే జరిగినది. ఈ నిబంధనలు కొత్తగా ప్రభుత్వోద్యోగాలలో నియమింపబడే వారికి మాత్రమే; అదివరకు ఉద్యోగాలలో ఉన్నవారికి వర్తించవు. ఈ నిబంధనలను ఉల్లంఘించినవారు ప్రభుత్వోద్యోగుల ప్రవర్తనా నియమాలను ఉల్లంఘించిన వారపుతారని ఈ ప్రకటన హెచ్చరిస్తున్నది.

ప్రాథమిక స్వత్వముల సనుసరించి ఇద్దరు స్త్రీలను వివాహము చేసుకొన్న ఉద్యోగుల సమస్యలలో న్యాయస్థానాలు విభిన్నముగా తీర్పు చేస్తున్నా?

మహిళా సమస్యలు

వనితా లోకం

‘ఉత్తర’

ఆంధ్రలో ఎన్నికల అయిపోయినాయి. కాంగ్రెసువారు ఇతర పక్షములతో వికస్థిత సాధించిన ఫలితంగా ఆఖండ విజయం చేసుకొనింది. వికస్థిత కాంగ్రెసు మంత్రివర్గం కూడా ఏర్పడింది. ఈ మహా త్తర విజయానికి యావద్భారత వర్షమేగాదు యావత్ప్రపంచం ఆనందించి ఆంధ్రులను అభినందించింది కాని స్త్రీల విషయంగా మాస్తే ఈ యెన్నికలు అభినందించుకోగలవిగా లేవు. 195 స్థానములు గల ఆంధ్రశాసనసభలో ముగ్గురు మాత్రమే స్త్రీలు. ఆంధ్రలో స్త్రీవేటర్లు తక్కువగా లేరు. పురుషులతో సమానముగా ఉన్నారని జిల్లాలలో పురుషులకంటే యెక్కువగా గూడ ఉన్నారు. అయినప్పటికీ నూటికి ద్విధిక వా ప్రాతినిధ్యము లభించలేదు. చట్ట రీత్యా స్త్రీ పురుషులకు సమాన హక్కులని నిర్వచిస్తూ క్రియలో నూటికి ద్విధిక వా ప్రాతినిధ్యం లభించకపోవడం స్త్రీల తక్కువతనాన్ని నిరూపిస్తూ ఉన్నది. ఈమారు ఆంధ్రలో జరిగిన శాసన సభా ఎన్నికలు ఎంతో గణనీయంగా ఉన్నాయి వికస్థిత కాంగ్రెసు ఏర్పాటువల్లను, పేద పేద నాయకులు విచ్చేసి చేసిన మహా ప్రచారము వల్లను ఇతర పార్టీలపై అభిమానము తగ్గుట వల్లను, కాంగ్రెసుకు మంచి బలం చేకూరింది. అత్యధిక సంఖ్యాకంగా కాంగ్రెసు వారు విజయంలెనారు ఇప్పట్లను పురుషులే కాదు స్త్రీలను అభ్యర్థింపటాని నిర్ణయించి సను గలిచేవారే, కాని ప్రజాకాంగ్రెసు వారి ఉపేక్ష వల్లను, స్త్రీలు తాము కోరిన స్థానములలో నీట్లు యివ్వకంగువల్లను, స్త్రీలు వచ్చే అవకాశం తప్పిపోయింది. ఉదాహరణకు సత్రెనపల్లిలో శ్రీమతి త్రిపుర సేని సాధువమ్మగారు అభ్యర్థినిగా నిలువడానికి ప్రయత్నించారు. సత్రెనపల్లిలో అనేక సంస్థలు నడుపుతూ చిరకాలంగా అనేక ప్రజాహిత కార్యక్లాలో కృషి చేస్తున్న సాధువమ్మగారు ఆ స్థానమునకు ఎంతో అర్హురాలు. అయినా ఆమె కానీటు యిచ్చినట్లే యిచ్చి మరల మరయొకనియోజక వర్గానికి మార్చబడింది. దానితో ఆమె హతాశురాలై అసలు అభ్యర్థిత్వమే విర

మించుకొన్నది. ఈ మార్పు ఫలితంగా ఒక కమ్యూనిస్టు సత్రెనపల్లిలో గెలవడం సంభవించింది. స్త్రీలకు పలుకుబడిగల స్థానములు దొరకటమే గుర్తయి ఆ స్థానములు మరొకరికిస్తే వా రెల్లా రాగలుగుతారు? ఆంధ్రశాసనసభాభ్యర్థులలో తగినంతమంది స్త్రీలు లేనందుకు భారత ప్రధాని విచారం నలిమిచ్చారు కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు శ్రీ ధీబర్ గారు కూడా విచారమును ప్రకటించారు కాని ఏమిలాభి? మగవారి అత్యాశలు తగ్గితేగదా స్త్రీలు నిలువగలుగుతారు? ఆంధ్ర శాసనసభలో స్త్రీలకుగల్గిన యా అన్యాయం తీరవలెనంటే ఆంధ్ర ముఖ్యమంత్రి ఒక స్త్రీని కూడా మంత్రిచేయాలి. కాని అట్టి నూదనలు కనిపించవు. ఇప్పటికీ నియమింపవలసినవారందఱు పురుషులే. నియమింపటాని ప్రకారం ద్విధిక వా వారి పేరినిస్తున్నాయి. ఇట్టి ఉదార సాహస కార్యము ఆంధ్రకేసరికి కల్గింది. ఆయన మంత్రివర్గంలో రుక్మిణీఅక్షిపతి ఆరోగ్య శాఖామంత్రి అయింది. ఆమె మంత్రిత్వము నెలకొనకాలము స్వల్పమే అయినా ఆమెపాలన సమర్థవంతముగాను నిరుపమంగాను ఉన్నదను ప్రతితి గడించింది. అవకాశ మిస్తే స్త్రీలు ఏవనిగాని చేయలేకపోరు. పురుషులపాలు పంపిణీలో స్త్రీలకు స్థానం లభించడమే దుర్లభంగా ఉంది మొన్న ఆంధ్ర ఎన్నికలలోజన పురుషులకంటే స్త్రీలే యెక్కువ ఉత్సాహంతో పోటు చేశారని నిండుమాలాండు, పచ్చి బాలెం తలు, పండు ముదుసళ్లు గూడావచ్చి పోటు చేశారని వత్రికలలో చదివాము. స్త్రీలు ఎందరో పసిబిడ్డల చంక నెత్తుకొని జ్యోలో నిలబడిఉండటం వారల్లో నేకాకా ఘోషాలో గూడా మాచాము. ఈవిధంగా ఉత్సాహంతో శ్రద్ధతో అభిమానంతో పోటు చేసి తమకు గలిపించిన స్త్రీలయెడ గౌరవభావం చూపి ఉద్యోగాదులిచ్చేసందర్భాల్లో సనుత్వము స్త్రీ సమస్యలపట్ల జాగరణము చూపినప్పటికీ ఆంధ్రమంత్రిలు తమ కృతజ్ఞతను వెల్లడించినవారు కౌగలరు.

* * * శ్రీ ధీబర్ గారు కాంగ్రెసు అధ్యక్షులైనది మొదలు స్త్రీలయెడ ఎంతో గౌరవము

జూపుతూ, దేశవిషయములలో బారి సహకారమును అర్పించడం ముదావహంగా ఉన్నది. ఇటీవల బొంబాయిలో ఇరవై అయిదు మహిళా సంస్థలపక్షమున జరిగిన మహిళా కాంగ్రెసుసమితిని ప్రారంభిస్తూ బారు కావించిన ఉపన్యాసం గాంధీగారి ప్రబోధాన్ని తలపింపచేస్తూ ఉన్నది. మహాత్మాగాంధీ లోగడ స్వాతంత్ర్యోద్యమం నడిపేరోజుల్లో జాతీయోద్యమం లోనూ, నిర్భయకార్యక్రమంలోనూ స్త్రీలు ఎల్లు పాల్గొని ఉద్యమానికి బలం చేకూర్చినది జ్ఞప్తికి తెస్తూ, నేడు దేశపునర్నిర్మాణానికి సాంఘిక పునాభివృద్ధికి స్త్రీలటా తోడ్పడాలని అధ్యక్షులు ఢిల్లీ గారు చెప్పారు. రాజకీయంగా ఆరికంగా స్త్రీ పురుషులమధ్య ఉన్న వ్యత్యాసం పోవాలని గూడా వారన్నారు. ఇంగుకొఱకే కేంద్ర శాసనసభలోనూ, రాష్ట్ర శాసనసభల్లోనూ, గూడా స్త్రీలకు ప్రాతినిధ్య మిచ్చారన్నారు అధ్యక్షులవారి మాటలు మహాత్ముని మాటలను తలపుకు తెస్తున్నవి. కాని నూతన రాజ్యాంగవట్టం ప్రకారం స్త్రీలకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యం హక్కులు తొలగిపోయిన తరువాత జనరల్ సీట్లలో స్త్రీలు గలవడం ఎంత దుర్భవమాతున్నదీ ఢిల్లీ గారు గుర్తించినట్లులేదు. సాటిలేని అరబలంతోను ఆధిక్యతా బలంతోను పురుషుల స్త్రీలతో పోటీకి నిలబడి వాడించడానికి పూనుకుంటున్నప్పుడు స్త్రీలు ఎలా గలవగలుగుతారు? ఈ పోటీనీ స్త్రీలకు సమాన ప్రాతినిధ్యం మాటలతోనే గాని, క్రియలో లేదని స్పష్టమవుతున్నది. ఈ అన్యాయం తొలగవలసినదే, చట్టరీత్యా లేకపోయినప్పటికీ కాంగ్రెసువారు అధ్యక్షులను నిర్ణయించేటప్పుడు వారి సంఖ్యకు తగినట్లుగా ఇంకొందరి స్త్రీలను తప్పక నిలబెట్టవలెనని వారిని తప్పక గెలిపించవలెనని నియమం ఉండి దానిని నిక్కచ్చిగా అమలుపఱచువల్లు చేస్తేనేతప్ప లేకపోతే స్త్రీలకు సమాన ప్రాతినిధ్యమనేది హాస్యాస్పదం గానే ఉంటుంది స్త్రీలకుతగిన ప్రాతినిధ్యం లేనందుకు వల్లనే కేంద్ర శాసనసభలో జరుగుచున్న హిందుల్లో జరుగుచున్న హిందుల సవరణ బిల్లు చిలికలై పేలికలై రసభాసమవుతున్నది. ఆత్మ విషయంలో స్త్రీలకు సమాన వాటాను యివ్వడానికి 'వక్రగాదని పోరాడుచున్న సభ్యునోదరులు భార్యకడ భరణం పుచ్చుకోడానికి ముందంజ వేస్తున్నారంటే వారి స్వార్థపరత్వం యెంత పెచ్చుమీరి ఉన్నదీ నిశ్చయమవుతున్నది. అందువల్లనే ప్రతి సంస్కరణకు రాజకీయసముగాను కావలసి వది, మనః పరివర్తన అంటూ ఉండేవాడు మహాత్మాగాంధీ.

* * *

వేపభాషలు

దేశంలో నాగరికతకు గురుతు వేపభాషలు. అవి యెంత నిరాడంబరంగా సహజంగా ఉంటే ప్రజలంత సాత్వికప్రవృత్తి కలవారని ఔల్లశీ అవుతూ ఉంటుంద. ఈనాటి యువతీ యువకుల వేపభాషల నాగరికతకు సినిమానటుల వస్త్రోద్వలంరాకాలు ప్రమాణంగా ఉంటున్నాయి ముఖ్యంగా ఈ అనుకరణ, నాగరికత నేటి యువకులను అత్యధికంగా భ్రమ పెట్టడం విచారకరంగా ఉన్నది ఈ పాటలు చేసుకొనే మిజాలో యువకులు కేశాలంకారణలోనేమి, వస్త్రధారణలోనేమి, సౌందర్యపోషక విలేపనాడులు, రంగులు అలరుకొనుటలోనేమి, స్త్రీ సహజ మర్యాదలనే విడనాడుతున్నారు. వారు చేసుకొనే అలంకారాలు సినిమాతారలవి, వారు చదివే పుస్తకాలు సినిమా నటులను గురించినవి. వారు చూచే చిత్రములు యువతీ యువకుల ప్రేమలీలలను గురించినవి. సినిమా తారలను గురించి, సినిమాలనుగురించి మూసాటియువతీ లోకము తెలుసుకున్నంతగా మరి దీనిని గురించి తెలుసుకోవడం లేదంటే అతిశయోక్తి లేదు. నీతికరమైనవీ, విజ్ఞానప్రదమైనవీ, అయిన సినిమాలను అవ్వడవ్వకు చూస్తే తప్ప లేదు. ప్రయోజనం గూడా ఉంటుంది. కాని యీనాటి యువజనులు వచ్చిన సినిమా నెల్ల డబ్బు దండగ చేసి చూడటమే కాకుండా దానివల్ల నైతికమైన విలువలను కోల్పోయే పతనస్థితికి వస్తున్నా

రంటే అది యెంతైనా విచారించవలసిన విషయం. ఈ సందర్భాన మన కాంగ్రెసు నూతనాస్పత్రులు యు యస్. ఢిల్లీ గారు పశ్చిమ బెంగాలు విద్యార్థి యువజన మహాసభను ప్రారంభిస్తూ చేసిన ప్రసంగం ఎంతో కొనియాడతగినదిగా ఉన్నది.

“ఈనాటి విద్యార్థుల వేపభాషలు తీరు తెన్నులు శిరోజములు తీర్చిదిద్దుకొనే పద్ధతులు మానే వీలైతే సినిమాతార లనిష్టచకమానదు. నేటి విద్యార్థులు సినిమా వ్యవహారాలనుగురించి కూలంకషం గా తెలుసుకొని అందు సునాయసంగా అగ్రతంబూల మంగుకుంటున్నారు. అసలు యీనాటి విద్యార్థిలోకంలో అత్యధిక సంఖ్యాకులు అనవగతం పారాయణ చేసేది సినిమాలను గురించిన పుస్తకాలే, అపరాధ పరిశోధక సారస్వతమో మాత్రమే.

మామూలుగా విద్యార్థులు బడి వదలి గానే సినిమాలకు పరుగెత్తుతారు. కుటుంబ పరిస్థితు లెట్లా ఉన్నా పట్టిం మోరారు. దేశీ వ్యాప్తమైన కమ్యూనిజం, సోషలిజం, గాంధీయజములనుగురించి ఏమీ తెలియక పోయినా సినిమాలను గురించి ఏ ప్రశ్న అడిగినా తోణక కుండా చెప్పేంత తుణ్ణంగా తెలుసుకుంటున్నారు” శ్రీ ఢిల్లీ గారు వచించిన యీ విషయాలు అక్షరాలా నిజం. నేటి యువజనులను గురించి శ్రీ ఢిల్లీ గారు ఎంత కూలంకషం గా తెలుసుకున్నాకో అక్షరలక్ష చేసే పై నూక్రులు వెల్లడిస్తున్నాయి నేటి సినిమా

కేకాలు పొడవుగా పెరిగినదో
రకరకాలుగా అలంకరించుకోదం చాలా సులభం

కేశవర్ధని ని

ఉపయోగించి కేకాలు
వృద్ధిచేసుకోండి!

తలలో చుండు ఎందుకులేరాలి? కురుపులు, దురద ఎందుకు
పుటాలి? పెం టుకలు అకాలంలో ఎందుకు నెరియాలి?
దాగివున్న కుంతల కోట ఎందుకు వెల్లడి కాకూడదు?
కేశవర్ధనితో దాగియున్న కేశసౌందర్యం వెల్లడి కానివ్వండి.

కేశకుగ్రతకు, ముపానకు పొంపూ వాడండి

కేశవర్ధని అ 14, పొంపూ అ 14, పోస్టేజీ అదనం అన్నిచోట్లా లభించును.

కేశవర్ధని ప్రాడక్టు. కోయంబిత్తూరు. No. 5
నేషనల్ సేబు & సర్వీసెస్ (హైదరాబాద్) లిమిటెడ్ ఇంకింగ్ హౌస్, విజవాడ

మనితాలోకం:

మనవిద్యావిధానమూ

మా ఆవిడవు పన్యాసమూ

సోత్కర్త అన్నా ముఖస్తుతి అన్నా నాకు బొత్తిగాగిట్టదు అయినా వొక్కవిషయం ముట్టుకు చెప్పక తీరదు ఏమంటే - మా ఆవిడ కమల వుంది మాకారూ - అసాధారణమైన తెలివితేటలు గలది మా కుటుంబంలో తక్కినవారల్లో దూరకమల అదృష్ట వంతురాలని కూడా అంటారు - కాని ఎవరి కోట యామాటవిన్నా నా మనస్సు చివుక్కు మంటుంది నా చదువునూ, తెలివితేటలనూ చివరికి నా అస్తిత్వాన్ని పూర్తిగా విస్మరించి నా అదృష్టానికి నేను ఎంతమాత్రం కర్తవ్యకాదనీ - రెండు వసంతాలక్రిందట మాత్రమే మా గృహంలో అడుగుపెట్టిన ఆవిడదే ఆ అదృష్టమరీ నావాళే నిస్సంకోచంగా నిశ్చయిస్తుంటే - ఒకటి, నా ఆత్మాభిమానం దెబ్బతినటమూ, రెండు, కమలమందు లోకువ అయిపోయి చివరికి మా కుగ్రామంలోనే యితగాడు ఎవరూ అంటే - కమలమ్మ మొగుడూ అనిపించుకునే అవస్థ పట్టవచ్చుననే భయమూ కలిగాయి నాకు

వినోదం ఉండవచ్చును, విచిత్రం ఉండవచ్చును కాని నీతినిగాని విజ్ఞానాన్నిగాని ప్రసాదించేవిగా మాత్రంలేవు ప్రతివారు వచ్చిన ప్రతిదినమాను చూడటం తప్పని సరి అని భావించే యీ దినాల్లో సంఘ శ్రేయస్సుకు, దేశ శ్రేయస్సుకు మానవ శ్రేయస్సుకు ఉపకరించే నీనిమాతే విడుదలయ్యేటట్లు చూడటం ప్రభుత్వంవారి బాధ్యతై ఉన్నది. హత్యలు, దొంగతనాలు, దారిదోపిష్టి వికృత ద్రుణయాలు ప్రేరేపించే కథలు విద్యార్థులు విద్యార్థినులే కాదు ప్రజానీకమే చూడరానివి ప్రభుత్వాధినేతలు వీనిని గమనించుట అవసరము కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు శ్రీ భేషం గారు నేటి పరిస్థితులను గురించి యంత నూత్నంగా పరిశీలించి యువజనులను ఉద్బోధించి నందుకు వందనయులు వారి అప్యర్యాగ మన మాతృభూమి నైతికవిలువలను హెచ్చించుకోగలదని ఆశించుదాము

ఇంతకీ యిందుకు కారణం లేకపోలేదు కమల తొలిసారి మాయింటికొడలుగా మా వసతిగృహంలో క్రిపాదంమోసిన పక్కా అయిదుఘడియలలోపునే నన్ను తమ జిల్లా బోర్డు హైస్కూలులో లెక్కల పంతులుగా నియమించినట్లు శ్రీ డిప్టీ గవర్నమెంట్ వారివద్దనుంచి వుత్తరువులు రావటమూ - వెంటనే మా అమ్మ ఒక్కసారిగా కోడల్ని కొవలించుకొని "మా-మాలక్ష్మీ అంటూ ఆనందాశ్రువులు రాల్చటమూ సంభవించింది మానాన్న "నాకోడలు అదృష్టం వచ్చిన నాడే నేరింటికాపురం ముటుకు అందరికీ అందుబాటులో వుంటుందా!" అని ఆన్యాపదేళంగా మా అమ్మని వెక్కిరించారు కోడలు

గొల్లపూడి కేశవరావు

కమలని పొగడటమూ, మాతుర్ని దిగజెట్టటానికివచ్చిన మా అత్తగారు యీ అవకాశం అందిపుచ్చుకొని యీ మాతురుపుట్టిన దర్మిల్లా తమకు చాలావిషయాల్లో ఎల్లా కలిసవచ్చిందీ అనర్థంగా ఆరగంట పువనస్య సింఛారు ఈవార్తవిన్న పక్కింటిపుల్లమ్మ, బొరుగింటి పున్నమ్మ అందరూ ఎకమై "కోడలువచ్చిన వేళావిశేషం - కొడుక్కి దొరికిన వుద్యోగం" అంటూ మా అమ్మతో నేను వింటూవుండగా నేచెప్పటం ఇదంతా చూస్తే వీరందరూ ఒకటై నా నామరూపాలకి మంగళహారతి పాడుతున్నారా అని పించింది

పోనీ నేను సంపాదించిన వుద్యోగం చూసినా అంత గొప్పదికాదే బి.ఎ ఫస్ట్ క్లాసు లో పాసుకొవటమేమిటీ వెధవ స్కూలుమాధురీ ఏమిటీ అని నేను ఒకపక్క మనస్సులో మథనపడుతూవుంటే, వీరంతా కమలదే యీ ప్రయోజకత్వం అంటూ నన్ను కేవలం నిమిత్తమాత్రుణ్ణిగా చేయటమూ కమలపరంగా అదృష్ట గీతాపారాయణం చేయటమూ నాకు ఎక్కడలేని సిగ్గు అభిమానమూ కలిగించాయి

"అసలు నా కేస్కూలుమాధురీ వద్దో"

అంటూ అన్నకేషను పెట్టేనాడే మొంి చరిచాను కాని మా నాన్న కుటుంబ ఆరిక పరిస్థితుల్ని, నాబాధ్యతల్ని, యీ వుద్యోగం గోవున్న లాభాల్ని కూలంకషంగా సమీక్ష చేసి నాకో సగతరబాధ్యతని అంటగట్టబంద్యారా కర్తవ్యోక్తులు చేశాడు - పోగా యిది ఏతానాతా పెంపరరిపోవు! తీగభంగరమయిన నాయీ అదృష్టరేఖని నాకు కాకుండా దోచుకుపోయి కోడలు కమలపరం చేస్తూ అందరూ వ్యమాలిగా వంది మాగగస్తాత్రం చేయటం నాకు మహాచెడ్డ తిల నొప్పి కలిగించింది

ఏమైతే నేమి కమలనీ కొత్తకాపురాన్ని వెంటేసుకుని మమారు రెండేళ్లు స్కూలు మాధురీ వెలిగించాన

* * *
ఆనోజన యిహ స్కూలుకు పోతూ వుండగా మెలిగా పక్కనచేరి "ఈసారి మీకు తప్పగ్గ అన్నది మోహనరాగంతో కమల

"ఏమిటీ తప్పనిది?" ఆమెకేసి చూస్తూ ప్రశ్నించాడు

"అమ్మ వీరకోసం యీనెల యిరనై రూపాయలు నెలపుచేయాలి" నవ్వు దాచుకుంటూ అన్నది కమల వాళ్ళి నాన్న మద్రాసులో వుద్యోగం చేస్తూవుండగా నేర్చుకున్న అరవతెనుగు దవిహామస్తా సాగాలు సిగ్గుతో అతిప్రయత్నంవీడ దాచుకుంటూన్న కమల నవ్వు అసలు విషయం స్ఫురణకు తెచ్చింది నూడిదూ యివ్వటానికి ఫలానానోజుకు వస్తున్నామని వాళ్ళి అమ్మరాన వుత్తరం

కాని అసలు వచ్చిన చిక్కు ఏమిటంటే యీనెల వుత్తరార్ధంలో అర్రాంతరంగా కమల కోరిన కోరిక కాదనటానికి వీలులేనిదే అయినప్పటికీ అసృచేయగాల్సిన అవసరం కనపడటంతోటే కేవలికేమాలు తెలుసుకోవాలనే వుక్కుకత చంపుకొని చొక్కా తొడుక్కుంటూనే అన్నాను

"మాధాం"
నావంక చిరుకోపంతో చూస్తూ గిరుక్కున వెనక్కు తిరిగి వంటింటి గుమ్మం దాకా పోయి నిలబడి అన్నది కమల -

“ఇహనేం - మహా చక్కగా చూసే తీసుకు రండి మంచిది” కమల గాక్వాతుర్యం గురించి యింతలో నేనేమీ చెప్పదలుచుకో లేదు అయితే కమల ఏనాడూ తనకు యిది కావాలి అని నన్ను కోరని ఆదర్శగృహిణి అవటంవల్ల ఆమెకు కష్టంకలిగించటం యింతలే అన్నాను

సరేలే చాదరిమృగారినడిగి అప్పన్నా తెస్తాను’ అని పోతూనే ఇవాబు చెప్పాను చాదరి అంటే మాకో టిబెరు అవసరానికి అంద్రాబాంకులాంటివాడు మనముంటే కొంచెం “మెత్తని మూల”కూడా వుంది ఈనెల కొన్ని అనివార్య పరిణతులవల్ల వచ్చిన జీతం కాస్తా వ్యయమవటంతో మరీ యిప్పుండిగావుంది ఈ ఆలోచనలతో హెడ్డాల్తురుగిడిలో ప్రవేశించి అలెం రెస్టెం రెజిస్ట్రార్ లో ఎంతకం పెట్టబోతూ వుండగా ఆయన అన్నాడు యింగ్లీషులో! “మామూరూ - నాకు చాలా విచారంగా వుంది

నాకు విషయం అంతవట్లకముంచే రాజమృగారు అంటే మా మూర్ఖులు ఏకైక పుష్పాధ్యాయుని “శిలవల జీతం ఎగజేయటానికి గాను ఎంతవని చేశారూ” అంటూ సాగ దీసుకుంటూ విచారం వెలిబుచ్చుతూండ గానే,

ఈ విషయం కాస్తా చెప్పే ప్రధాన లాంటాలం యీవిడి ఎక్కడి అందుకుపోయిందో అని నేనంటే కాస్త గుర్తగా వుండే శేషయ్య తొందరపడి కుండ బదలు కొట్టాడు,

“మిమ్మల్ని కాస్తా పూర్వచేశారు’ అంటూ తృప్తిగా హెడ్డాల్తురుగంక చూశాడు

ఇంతటి కర్తకగోరమైన విషయం తన ఇంట బహిరంతం కానందుకు తృప్తిపడుతున్నాడా అనుకో నేపథ్యంగా ఆ వృద్ధురవు ద్విరెక్వాం వెలిబుచ్చాడు

మీరు లేకపోవడం యీ సమయంలో మాకు చిక్క ఈ పేర్లు అన్ని ఎవరు దిరుతారో వాస్తే ఏమీ తెలియటంలేదు” అంటూ సానుభూతి చూపాడు ఆయన

“స్కూలు మాగురోజుల్లో మూసుకుంటారనగా ఏమిటి పూర్వంకులు అని చాదరిగారు అంటంతో ఆయనవంక చూడ గానే కమలకి స్పృహట గుర్తువచ్చింది

ఈనెల జీతానికి కూడా ఎగనామం పడుతూవుండగా ఆయనగార్ని విసుని అప్పు అడిగెను! కమల చెప్పినమాట ఎల్లా తీసేయను!!

ఈవిధంగా కమల తొలికోర్కెకు మా జోర్లువాళ్లు అకారణంగానూ అజ్ఞాతంగానూ విఘాతం కలిగించటంతో - ఒకప్రక్కన నా భావిని గురించీ - మరొక ప్రక్కన గురుకు యీ గోజూ కలిశే విన్నబాటును

గురించీ తర్కించుకుంటూ యింటికి దారి తీశాడు

అప్పటికి ఇంకా మధ్యాహ్నం నాలుగు గంటలు కాకపోవటంతో నాయా రాక కమలకు ఏదో వింతగా తోచివుంటుంది అంగుక నే అన్నదిగదా

“ఈ పూట అయిదు పీరియడ్లు పెగారా” అని అంటే అవసరమయినపుడు మార్పింగు - మను ఒక పీరియడ్లు పెంచి వదిలిపెట్టటం సాధారణంగా బోర్డుగ్లాస్ లకు ఏమీ కొత్త గాదు అందువల్ల ఆమె అపోహపడ్డి గాని అగోజాన ఆమెకూ నాకూ ఎంతటి తీవ్ర అవచారం జరిగిందో ఆమె కేసు తెలుసుకో ఇంతకీ యీ పుత్రురాయిల్లాలు ఎంత నొచ్చుకుంటుందో తెలియక నేగదా మా ఏ ఏ గొందరపడి తొలగింపు ఫర్మానా జారీ చేశాడు ఇంతటి ఘోరమైన విషయాన్ని కమల మనస్సుకు నొప్పి కలిగించడండా చెప్పటం మెల్లగా అని ఆలోచించి అన్నాను -

“ఇటు చూడు కమలా” అని జెబులోకి చెయ్యి పోనిస్తూ - ఎచ్చికమల చాదరిగారు డెబ్బు యిచ్చాడని భావించివుంటుంది విక సితవనం గో నా చేయవంకా జేబూవంకా చూస్తూంది కమల - అకోక ధర్మవక్త ముద్రితకరన్వికాగిత దర్శనోత్సుకతతో ఆహో యిటి కమలమ్మ కళ్ళకు పూర్వ ఆర్థక చూపించబోయే నా గురదృష్టాన్ని నిందించుకుంటూ అన్నాను

“ఇదిగో యీ కాగితం చూశావా’ అని - కమలకి వుండుతున్న కోపం హగు మీరి పోయింది ఆగ్రహవేగంతో పుకేపోయి అన్నదిగదా

“చూడక ఏం చెస్తానూ - తెల్ల కాగితంమీద రెమింగ్ టవతో ఎవరో అభాజనుదూ - అంటూనే నా మొహం మానీ ఆగియింది

ఇంతకీ ఆ గుమాస్తా తిట్టటం కేవలం అన్యాయం!

క్షణంలో సగుకుని నా చేతిలో కాగితం చేసాచి అందుకుంది కమల కురంగంలా గెంతి

ఈ దురన్యాయాన్ని కమల ఎలా భరిస్తుందా ఏమంటుందా అని ఆమె వంక జాగ్రత్తగా చూస్తున్నాను, ఓ పెద్ద మనశ్శాస్త్రవేత్తలా -

కమల గోధుమకన్నె వదనం మొదట తెల్ల బడింది తరువాత క్రమేణా ఎఱ్ఱపడి అస్తమించే నూర్పుణి అనుకరించింది ఇహ చీకటి తెరలు క్రమ్మి విషాద సాంధ్యగీతికలు వినిపిస్తాయి గావల్సిన నేను అనుకుంటూ వుండగానే, ద్వేషం వలకబోస్తూ కాగితాన్ని విసిరికొట్టి అన్నది కమల

“వుంచండి - వాద్దనే కాఫీకి కుంపటి

అంటిందటానికన్నా పరికివస్తుంది” ఎంతో ఆశతో వుండగా లోటు బడ్డలు చూపాల్సివచ్చిన ఆర్థికమంత్రిలా మేకో అనుభవించాను ఎంత నిర్లక్ష్యంగా - అయినప్పటికీ ఎంత సమయోచితంగా ప్రవర్తించింది!

కమల మనస్సులో బాధపడటం లేదని నేను అనలేను - కాని యీ సమయంలో నీసలైన భారతసారికుంజే దైర్యమూ, సహనమూ చూపింది ఇట్టి సహనం చూసే వ్యక్తి నాకు యిప్పుడు ఎంత అవసరమో - నా కమల తన మనో నిబ్బరంతో నా యీ భగ్న జీవిత నాక తాలూకు చుక్కాని నిశ్చలంగా చేత ధరించి దైర్యంతో నావను గట్టుదిక్కుగా నడుపుతూగో అట్టి సహకారమూ సహనమూ ఎంత కుండికి లభ్యమవుతుంది?

కమలమీద నా గౌరవమూ అభిమానమూ యిబ్బడిగా పెరిగాయి గాంధీమహాత్ముడు తనకు వచ్చిన పుత్రురాలలోని గుండు నూదులు భద్రపరిచేవారట! బ్రతికివుంటే కమలయొక్క బుద్ధిసూక్ష్మతకీ ఆ మహానుభావుడు ఎంత సంతోషించేవాడో ఇంతలోనే నాలో కొంటితనం రేగింది కమల వదనసీమలో విచారపు శీల మేఘాలు చూడాలనే ఆకాంక్షతో ఆమె మున్నీత మైన హృదయంపై నా వాచాలత్యమనే సమ్మెలుపాటు వేయటానికి జంకలేదు

“మరి నీ చీరవిషయమే” - అర్థోక్తిలో ఆగి ఆమెవంక చూశాను కాంతిలేని నవ్వు నవ్వింది కమల ఆమె పూహలు ఎంత దూరం పోయాయో పూహించాలంటే అది నాకు సాధ్యం గాని విషయమే

“సరే యిప్పుడా మాట దీనికి - రవికల గుడ్డ చాలు”

ఆహా కమలా ఏమి నీ సమయస్ఫూర్తి అని మనసారా లోపల గొణుక్కున్నాను ఇటు వంటి సహధర్మ చారిణి సహాయంతో నండ పూర్ణింగు ఆర్థర్రు వక్కసారే వచ్చినా నిభాయించుకో వచ్చుననే దిలకా ఏర్పడింది కాని ఓటమి అంగీకరించటం ఎంతమాత్రం యిష్టంలేక అన్నాను

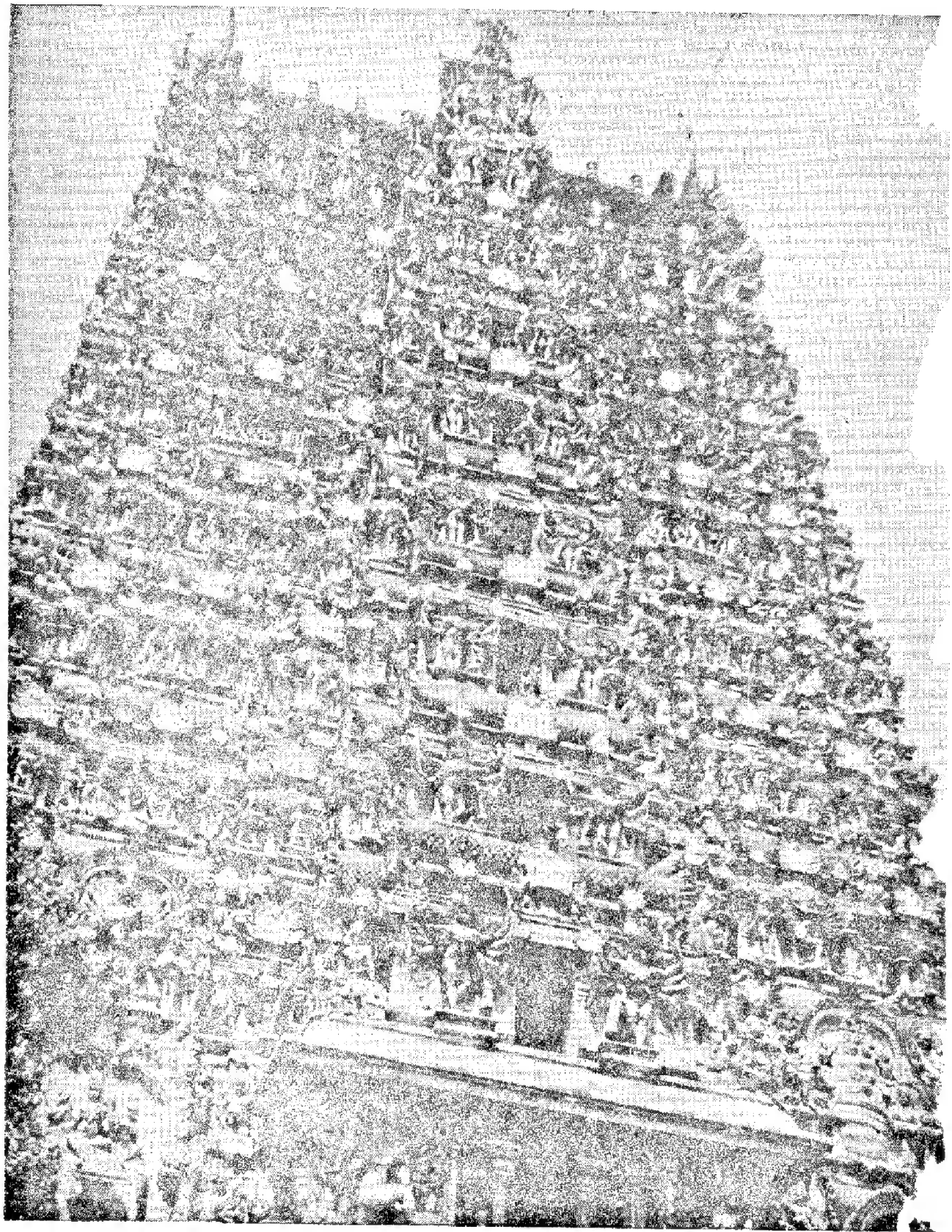
“కాని నవ్వుపోవాల్సివచ్చింది గదా అని నా బాధ”

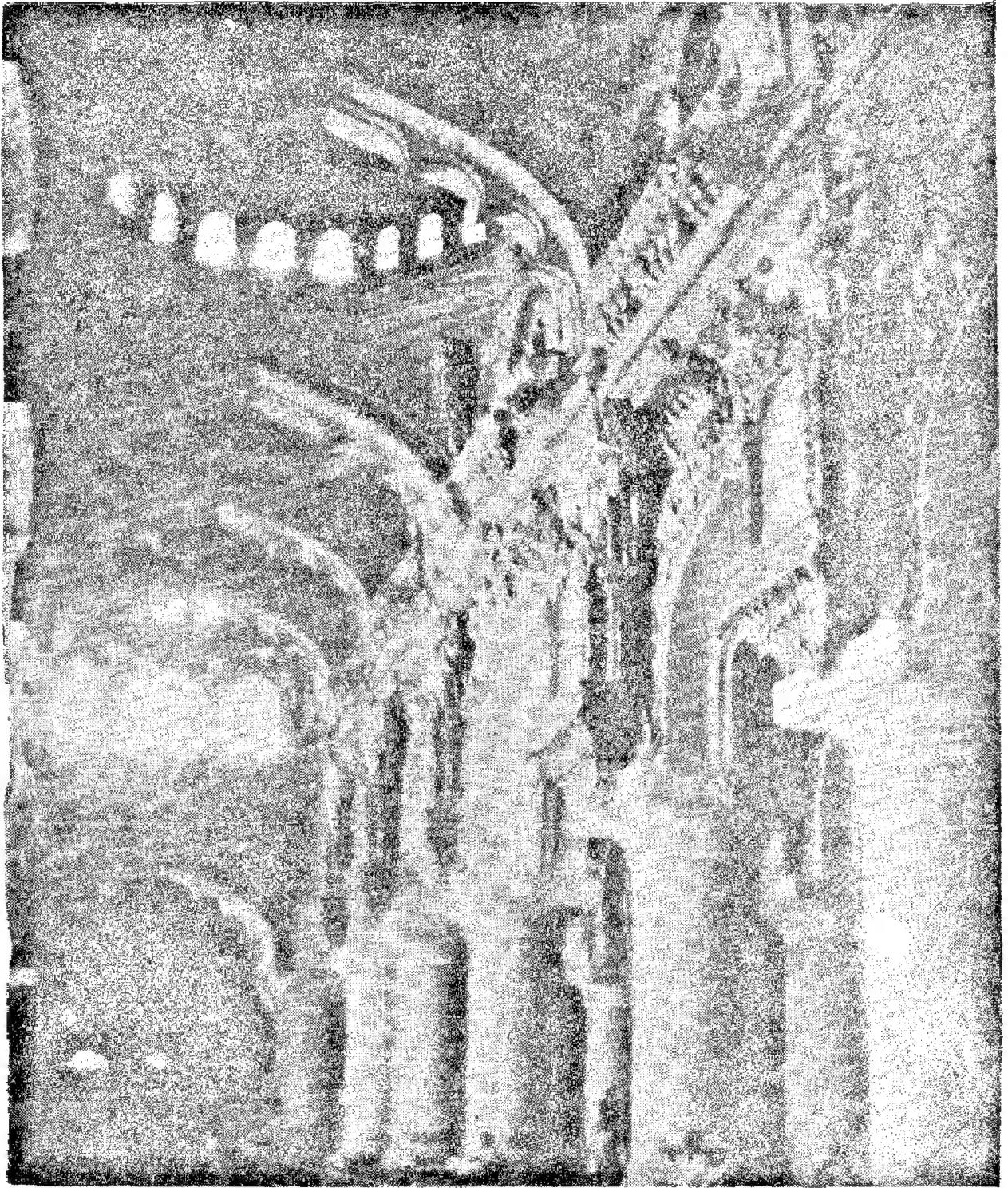
“నవ్వునా! దేనికండీ?” అన్నది అహాయికంగా

“బలేదానివి! సమ్మర్ సాలరీ ఎగజేయటానికే గదా యింతలో క్రిముఖం పంపింది” కమల యీ డెబ్బునుకూడా తట్టుకుంది ఎంతో నేర్పుతో తన విచారాన్ని హాస్య రస వాహినీలో ముంచెత్తేలా

“సమ్మర్ సాలరీతో పాటు అమ్మకు సోకి కూడాను” అన్నది పేవంకగా నవ్వుతూ!

ఇందులో పున్న ద్వంద్వార్థాలు మా (30-వ పేజీ చూడండి)

★ మన విద్యాలిదానమూ - మా ఆవిడ వుపన్యాసము ★

నీ తాదా తేలియకపోవచ్చు! నీవున్నాడు అనుకుంటూ వుంటాను - అతనిని తిరిగి యీ భూలోకంలో అవతరించిన ఏ మేలేమో, గారో అయి వుంటుంది యీ కమల అని

నేళ్ళు తూర్పు కొనానూ రెండు మాడు తూర్పు యిరుక్కుచోయాయి తరువాత ముఖాంబాదికి కృతక విచారం తెచ్చు పంటూ మెల్లిగా అన్నాను.

“కానీ కమలా ప్రాప్తింగు అవగానే మీరే అగారవంగా ఆత్మభిమానం చెప్పి పుట్టగా వుంది” ఇది నేను కమలమీద ప్రతిపాదించిన కవచటి అస్త్రం కనీసం నన్ను గురించి అయినా కమల యిప్పుడు పోనీ భూతి కనపర్చాలి - సాంప్రదించు పోకొట్టెల వలకాలి కాదా మరి నా కష్టములలోనూ, గారవాగార వాల లోనూ ఆమెకూ వాటా వున్నదిగదా మరి ఇటు పుంతో ధీమాగా నవ్వి అన్నది

“అందుకే ప్రాప్తింగు యిచ్చినవాళ్ళదే అన్నామూ అంతా”

ఇప్పుడు మధురవాణి గుర్తుకు వచ్చింది - కమల పెట్టెలో అందుకొని అన్నది

“ఎందుకూ మా ప్రాప్తి” రెడ్డమ్మగారి అల్లుడే మా డాదా వుండొగ్గం దొరక్క పెట్టాన్ని పుట్టింటికి పోలేకాడు నిలుగుయా వున్నట్టే చేశాం వదిలిపెట్టి”

“దివాయింపాడు” అందుకున్నాను

కమల మొనవిషయం చాలా కొదవీయ మైంది అటువంటివాడు పెళ్ళి ఏండుకు చేసుకున్నాడు? చేసుకున్నాడుపో - వారి క్షింధుడిలా భార్యతోనేపోక, ఒక్కడే ఎందుకు కాందికిరు డియ్యారు తను దిది వివదదువూ, తను కట్టుకొన్న గారి మేడలూ, తను బ్రతికి బాటా తన్ను చుటుముట్టిన పరి స్థితులూ, తనకళ్ళ ఎదుటవున్న సమాజమూ, ఒకదానికొకటి విరుద్ధంగా తిరిగి తనమీదే దాడిచేసే కాలంరాగానే, ఆ వ్యక్తి అస బోయడై జీవితానికి ఎదురుతిరిగాడు! తను భరించవలసిన యాతన ఒకరు తీసేసేదికాదని తెలిసిన రోగి నిరాశతో తనతల మంచానికి వెనీకొట్టుకొంటుం మనం చాలాసార్లు గమనించే విషయమే! అంతేగాను తను మునిగి జనిపోవటం నిశ్చయమనే తెలిసినవ్యక్తి మునిగి పోతూనే తన్ను రక్షించటానికి వచ్చిన వ్యక్తి కాళ్ళు గట్టిగా పటుకొట్టంకూడా సంభవమే, అదేవిధంగా రెడ్డమ్మ అల్లుడు కూడా జీవితానికి ఎదురుతిరిగి పారిపోయాడు, అతని భార్యను అగోగతిలోకి పోసేసి అయితే అంగుళుగాను అతను ఎంతవరకు నిండాడ్తూడు అంటే నామటుకు నేను నిశ్చయంగా చెప్పలేను రెడ్డమ్మ అల్లుడు అస మధుడని యీనాడు లోకం నిట్టూర్చింది

అతని పెళ్ళినాడు యీ ప్రపంచమే రెడ్డమ్మ కారురికి మంచినంబంబమే పోదని న్నతం చింది

“కమలా”

“హా” చెప్పకున్నట్లుగా తల వూపింది కమల

“రెడ్డమ్మ అల్లుడు ఏమి చేయగలడు చెప్పా? అతనిమీద దోమోహంపడేసేముందు ఏ విప రీతివిపత్తురపరిస్థితుల్లో అతను, అతనిదగిన కోడలుఖాన్నీ సంబంధాన్నీ తెగతెండు కొని పోవోయాడో, యీలోకం గమనిస్తే ఎంత బావుండును”

కమల వక్కతుణంకూడా ఆలోచించ వుండా అన్నది -

“అటువంటివాడు అసలు పెళ్ళి ఎందుకు చేసుకున్నాడు? పాశ్చాత్యకోణాల్లో గానల్లు ఒక ఆచారంవుందని విన్నాను ఏమంటే వరుకు ప్యయంపోవకుడైతేనే వివాహం చేసుకుంటాడని తల్లితండ్రులు ఆజ్ఞాల్లో తమ పిల్లలపెళ్ళిచేసేభారం వహించరని కూడా విన్నాను - అయితే యీపద్ధతి మనకు ఎంతవరకూ ఆచరణయోగ్యమో అంతే నేను సరిగా చెప్పలేను కాని రెడ్డమ్మ అల్లుడివిషయంగా -” అని చెప్పి పోవోవుండగానే

“అవును అది చారపాటే” అని వప్పు కున్నాను

కమల అందుకొని అన్నది గదా

“చేసుకున్నాడుపోండి ఒకతప్పు సరి డిద్దు కోలేక మరొకప్పు ఈ తప్పుల ముప్పునల్ల ఆ అమాయక కన్నవారింటి దగ్గరపడే కష్టాలు పగవాడికికూడా వద్దు బాబూ” కమలమొహం వైశ్యవైపొందింది రెడ్డమ్మకూసురికి బహుశా అక్కడకూడా సుఖం కొదవ అయివుంటుంది ఆమె ఏమి చేయగలదు?

“ఈపరిస్థితుల్లో ఒక నాథు ఆమె నాతిలోమాకి దిచ్చిపోవటానికి ప్రయత్నం చేసింది ఏకమేలనించి తప్పించుకోని ఆమె యీ లోకాన్నుంచిపోవాలని ప్రయత్నిం చిందో, ఆలోకంలోకి ఆమెను మళ్ళీ బల వంతాన లోక్కువచ్చారు - ఒక అసేనింద మాత్రం కొత్తిగా జత చేసుకున్నా” యంత వరకూ చెప్పి ఆగి కమల ఏదో దిద్దంగా ఆలో చించిపోగింది

నిర్వాగ్యురాలు ఆమె! ఆమె నా ద్విగోనిజంగా ఆనాడే మరణించింది - ఏరోజున ఆమెను బ్రతించి వెంటనే అప వాడు జతచేర్చి యీ పరాక్రయ ప్రపంచం లోకి ఆవిడని బలంతాన స్వేచ్ఛాలో ఆనాడే నిజంగా ఆమె పురణించింది - కాని ఆమె

కోరుకున్నట్లు దైహికమరణం ఆమె! లభ్య మయితే, బావుంటేదేమో!

ఇదే ప్ర్రేరణతో ముక్తి ఆవుతుందా! చాలా వటుంబాలలో అరని చిచ్చులా చెల రేగి ప్రజ్వరిల్లుతున్న యీ సమస్యలని ఎదుర్కోవలసిన రెండు శక్తులూ - ఒకటి భయపడి పారిపోవటం - రెండోది ఆ జ్ఞానలలో మాకి ఆత్మార్పణం చేయటం - యిదేనా యీ సమస్యపరిష్కారానికి సరియైన మార్గం!

కమల అంటోంది -

“అతను ఏమి చేయాలి అని మీరు అడగ తచ్చు మంచిదే ఆ విషయం నేను యంత వరకూ సరిగా ఆలోచించలేదు కాని అతను అనుసరించిన యీ మార్గంమాత్రం శేవల దోషభూయిష్టమైనది, కావునమ యోగ్యమైనదీ అంతకంటే అతను యీ సమస్యను నూటిగా ఎదుర్కోటానికి ఎందుకు ప్రయత్నించలేకపోయాడు?”

నేను రెండుమాడు నిమగ్నలదాకా జవాబు యివ్వలేకపోయాను ఆమె న మెల్లిగా అన్నాను

“నేనూ యీ విషయాన్ని గురించి చాలాసార్లుగా ఆలోచిస్తూనేవున్నాను చివరికి ఒక నిశ్చయానికి రోలేకపోయానని అంగీకరిస్తున్నాను కాని కమలా! ఒక సంకతిమట్టుకు గుర్తించాను ఏమిటంటే యీ ప్రపంచంలో అవాదించి దలామణీ అవుతున్న కొన్ని ఆదర్శాలనూ, ఆదేశాలనూ శినుసరిస్తూ ముక్కుకు నూటిగా పోయినవాడూ, పాపభీతి దైవభక్తి అని ఆలోచించేవాడూ అదే అట్టివాళ్ళ బ్రతుకు ఛిన్నాభిన్నమవుతోంది అసిత్యే వాడి, అన్యాయానికి పరచనివాడూ ముఖపడుతు న్నాను ఇల్లాంటిది ఏండుకు జరుగుతోంది అంటే చెప్పలేమిగానీ, జరుగుతున్నమాట మాత్రం మథార్థం!”

కమల ఏదో దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తూంది నామాటలు ఆమె గ్రహించిందో లేదో అంభుపట్టలా ఒక్క తుణర ఆగి ఆమె మెల్లిగా అన్నది

“రెడ్డమ్మ అల్లుడిసంగతే తీసుకోండి - అతను బి, ఏ పాఠ అయ్యాడు కాని ఆడై అంతా అమ్మకుని బి ఏ ఎందుకు చదివాడు? అతను బి ఏ అయిన తరువాత యీ సమాజం అతన్ని అసమర్థుణ్ణి చేసిన మామయధామే అయితే బి ఏ అయ్యే లోపల తన్ను కొరగానివానిగా చేసుకున్న అతనూ సమానంగా నిండాడ్తేగదా!”

ఇంతా చెప్పి కమల, ఆమె భార్య నేను గ్రహించానో లేనో అని గానల్లు నా వరక పోచింది నిజంగా ఆమె

చూస్తుంటే నాకు ఎంతో ముచ్చట అయింది. కమల యీ సమస్యని అతి వాస్తవిక దృక్పథంతో, యితరవరకూ ఏ మహానాయకుడినూ రాజకీయవేత్తా తరిచిచూడని కొత్తపోకడతో పరిశీలించేటట్లు నా వుత్సాహాన్ని మరింత ఎక్కువ చేసింది. కంటిన్యూయిటి పోకుండా పుంజేందుకు గాను రెట్టించి అన్నాను.

“చెప్ప కమలా చెప్ప” —

కమల నావంక అనోలా మాలి అంది.

“సరే దీనికి వస్తున్నానుకదా - తిరువాతి అతిమ సుఖాస్తు చెయ్యని వుద్యోగం అంటూ లేదు. పోయి చూడని యింటర్వ్యూ లేదు. ఇంగులో కూడా దోషాల్లు యిద్దరున్నారనే విషయం అంగీకరిస్తూ రనుకుంటాను” —

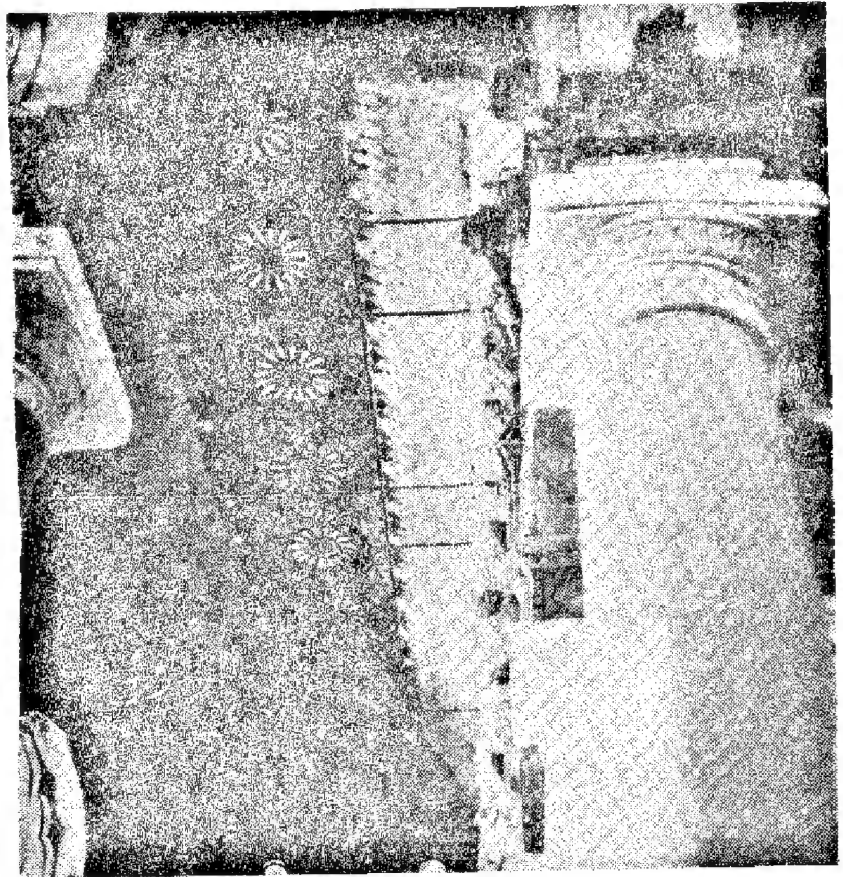
“అవును — కానీ —” కమల నామాట అపి జంటనే అన్నది.

“రెడ్డిమ్మ అల్లుడు చాలా విచిత్రమే మనిషి — యీనాటికీ అతణ్ణి లోకం అసమర్థుడంటున్నా మోసగాడు అంటు లేదు. అప్పులు తీర్చాలి అదను రాగానే అతడు భార్యలగల కాస్తా కాస్తా దామని చూశాడు.”

“కాబోదామనా!” కమల వాడిని యీ మాటకి ప్రతిపక్ష నాయకుడిలా వాడిన మొహంతో అభ్యంతరం చెప్పాను. “ఈ మాటనిదా అసెంబ్లీలో అయితే నాగేదాకా లోకానూ నువ్వు చెప్పి యిన్ని విషయాలతో ఏకీభవిస్తూ కూడా యీ చివరి మాటని నా తీవ్ర అపమృతి తెల్పుతూ —” అంటూ లేవబోయాను వేసుకొని.

“పుణ్యమంటుంది - వంటా అదీ పూర్తి అయింది. బయటికి మాత్రం పోమాకండి. వెడితే యిప్పుడో రాగ కూడాను బాబూ” లాలనగా స్వీకరణ రూలింగు యిచ్చింది కమల. నన్ను మాట్లాడనివ్వకుండా వెంటనే అన్నది — “ఇంతలోనే చిన్న బుచ్చుకున్నా రే! ఆ సొమ్ము ఎవ్వరిది? అయితే నాకు తెలియక అనుకుంటాను — దానిలు రాసి యిచ్చింది తిరువాతి నాయకుల కన్నీ పప్పును తీసుకుంటాను అంటే చెబుతుందా —” అని కొంచెం ఆగి ప్రశ్నించింది. “— ఈ — చెప్పండి మాట్లాడరేం.” ఏమి చెప్పను? ఈ ప్రశ్నకి సరియైన సమాధానం యిస్తే నా కోసం దుర్భాగంగా బాగావుంటే అయ్యే ప్రమాదం వున్నది.

“నువ్వు చెప్పింది కొంచెం ను — కానీ ఒక్కమాట - యితరవరకు రెడ్డిమ్మ అల్లుణ్ణి యితర సింపల్లెజా చేశావే. యిప్పుడా బాలి ఏస్తోంది? భార్య సొమ్ము అపేక్షించాడనే గానీ తనంలా నీ హృదయం కరుణ వారి పోయింది. అయితే అతిని దుస్థితిని గ్రహించి భార్య ఆ పరిస్థితుల్లో ఏమి చేయాలి

తిరుమలనాయకుని మహల్ లోకప్పు వైశిల్పం

చెప్ప?” ఇప్పటికన్నా కమల లొంగక పోతుందా అనే దిలకతో అడిగాను.

“దీనికి రెండు జవాబులు వున్నాయి. రెండు విధాలుగా యీ విషయం పరిశీలించాలి. ఒకటి - నిజా నావద్దమంచి ఏ జవాబు అయితే అపేక్షించారో అది — కానిదానివల్ల ఏమి లాభిస్తూ అని నేను అనుకున్నాను - అప్పు తీర్చి ముప్పు గడు పుకోగలగ్గా కాని సంసారాన్ని ఎలా బాగు చేస్తాడు? పోతే, యిక యివ్వటమూ మానటమూ అనేది పూర్తిగా ఆరిష్ట నిర్ణయానికి వదిలవలసిన విషయం - కాబట్టి ఆమెని దండించటానికి వీలు లేదుగదా - ఈ పరిస్థితుల్లో అతిమ చేసిన పని పూర్తిగా గర్వనీయం —”

కమల తన ఫైండింగు యిచ్చేసి వూరకున్నది. ఇంతటి తీవ్రవిషయంమీద ఎంతో ఘనమైన నిర్ణయం చేసినట్లుగా ఆమె అనుకుంటే అనుకోవచ్చుగా — కాని నాకు వున్న సందేహాలు మనస్సులో వేదన కలిగిస్తూనే వున్నవి.

“బుతే యీపరిస్థితులే నాకు తొరిసిల్లితే ఏమి చేయమంటావు?”

కమల తల యెత్తి నాకళ్ళల్లోకి చూసింది.

ఈ మాటలు నేను వేళాకోళానికి అనలేదని ఆమె గట్టిగా గ్రహించింది. ఆమె చెప్పిన విషయాలు నాకు ఎంత బాధ కలిగించాయో నని ఆమె అనుమానం కూడా పడివుంటుంది.

“మిత్రముండీ! లేవీపాటికి పిల్చి వుద్యోగ మిస్తారు.” ఎంతో ధీమాగా అంది.

నా ప్రయోజకత్వంమీద ఆమెకు యితర గట్టి నమ్మకం వుండటం సంతోషించతగ్గదే గానీ, యితరటి నమ్మకం సరాయివాళ్ళకి వుంటుందని ఎలా అనుకోను! కమల నా మానసికాంక్షలప గ్రహించింది — అందుకనే సంభాషణ ఆపేసి

“న్నా నానికి నీళ్లు తోడుతున్నాను లేవండి” అన్నది.

సంభాషణ యంతో తేగిపోయింది. ఈ మా తర్కంవల్ల నాకు వాస్తవానికి ఎట్టి లాభమూ కలగలేదు. కాని వక్క సంగతి మట్టుకు గ్రహించాను. ఏమంటే తెలిసి తేటలు ఏ పోకడి సొమ్ము కావనీ, రుదువుకూ బ్రతుకు తేరువుకూ ముడిపెట్టడం ఎంత అపసవ్యమో, చదువుకూ తెలివితేటలకూ జతకూర్చటం కూడా అంత అసంబద్ధమేనని. మేధోవికాసంగల మహా నాయకులు ఆ చేతులు యీ చదువు నిరుపయోగ

★ మన విద్యావిధానమూ - మా ఆవిడ వుపన్యాసమూ ★

మనదని ఉపన్యాసాలు యిస్తున్నాడు. అందుకు వేరే ప్రత్యక్ష నిదర్శనం అవలసివచ్చింది. యూనివర్సిటీ డిగ్రీలలో సం ఎగబడి జీవితంలో బోర్లపడే వారిని హెచ్చరిస్తూ యిచ్చిన యీ సలహా యీ వర్షంలో కట్టుబడివుంటేగాని, మర్రాంతోటం నూచించబడకపోవటం కేవలం మన జీవదృష్టం వల్లనే.

స్నేహమూ భోజనమూ అయిన తరువాత గాని ఆరోజు పేదరు చూడటానికి వీలు కలుగలేదు. వాలుకుర్చీలో మేను వచ్చి కేసుల యిచ్చిన తాంబూలం బుగ్గను తాటించి పేదరు తేరిచాను. "రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో నిరుద్యోగ సమస్య నిర్మూలన" అని జోవార్త - దానికి రెండు కోలాట అవతల "ఇంకావాలి" పది

తొలుకాలలో ప్రాథమికోపాధ్యాయుల్ని తగ్గించనున్నట్లు మరో వార్త! రెండు పేజీలు లిప్తగా "గవర్నమెంటు వుద్యోగాలకోసం ఎగబడటం నామర్తాపని" అని నైచూ పండితుని హితవు. ఆ పేజీలోనే వోమూల "నిరుద్యోగి ఆత్మహత్య" అనే ఓ చిన్న హెడ్డింగుచూసి వాస్తవంగా బుట్ట తిరిగిపోయింది. వీటిని సమన్వయపరచటం ఎలానా అని విన్నవోయి నేనుండగా, ఎప్పుడు ప్రవేశించిందో నా వెనకనుంచి కమల—

"ఇంతకీ పంతులుగారి ప్రభుత్వం నిలిచేనా!" అని అడిగింది.

అయితే పొరపాటే కావచ్చుగాని నాకున్న కాస్త సహనమూ పోయింది.

"నిలిచి ఎవర్ని వుద్ధరించను" అనటానికి

సాహసించాను. కమల రాజ్యయాధి ప్రామాల్లో పూర్తిగా ప్రభుత్వ పక్షం! నేను చదివి వినిపించిన ప్రైవిటీజులు యావత్తు విని కమల విరగబడి నవ్వింది.

ఆ సైన్ అన్నదిగా "వీ భయంచూస్తే నాకు ముచ్చట అవుతోంది"

"ఓ యబ్బో నీ ధైర్యమూ నువ్వునూ - పోయి ఆ దిపాన్ని అడుగు"

ఏమంటే మా యిద్దరిమధ్యా ఏనాడో జరిగిన వక సంగతికి యీ దీప మొక్కటే ఏకైక సాక్షి. ఆనాడు గోడమాలని అంటి పెట్టుకున్న పాముని కొట్టాను! అది దిబ్బ తప్పించుకొని క్రింద పడిగానే దీపం చూపుతున్న కమల గావు కేక పెట్టి దీపంతో సహా దొంగుతీసింది - నన్నా పన్నగం కటాక్ష విక్షణాలకి వదిలేసి!

నాలుగు మందులను కలిగియున్నది.

'అనాసిన్' నాలుగు మందులయొక్క వైజ్ఞానిక మిశ్రమము అది నతముల ముఖ్య స్థానములందు తీవ్రమైన మిశ్రమచర్మము జరిపి, నొప్పి, తలనొప్పి, జలుబులు, జ్వరం, పన్నునొప్పి మరియు కండరాల నొప్పిలనుండి శీఘ్రవేముక్తిని కలిగించును.

- 1 క్వివైస్: అధిక శక్తి నిచ్చు మరియు జ్వరనివారణ మొనర్చు గుణాలకు ప్రఖ్యాతి గాంచినది, జ్వరాన్ని తగ్గించడంలో మిక్కిలి శక్తిగలది.
- 2 కఫీన్: బలహీనానికి మరియు చిక్కిపోయినందులకు తగిన ఔషధమని విరివిగా వాడబడుచున్నది.
- 3 ఫినానెటిన్: తీవ్రమైన బాధా నివారణ జ్వర నివారణయని ఖ్యాతిచెందినది.
- 4 అసిటైల్ సాలిసిలిక్ అసిడ్: తలనొప్పి, మరియు అలాటి బాధలను పొగొట్టుటకు మిగుల ఉపయోక్తమైనది.

ఈ నాలుగు మందులు నరిగి వైద్యునియొక్క ఔషధయోగము వలె పనిచేయును 'అనాసిన్' గుండెకు హాని కలిగించదు, లేక తడుపును అవకతవక చేయదు. నొప్పి, తలనొప్పి జలుబులు, పన్నునొప్పి మరియు కండరాల నొప్పిలనుండి శీఘ్రంగా మరణితమైన మరియు రూఢియైన ఏమి క్వికరకు ఎల్లప్పుడూ 'అనాసిన్' వే వాడండి.

లక్షలాది మందికి బాధావిముక్తిని కలిగించును

అతికష్టమిద మునిశక్తితో పెదాలం నొక్కిపట్టి నవ్వుదామకుంటూ అన్నది కమల. “అవునా! ఈ వార్తలు మాని మీరెందుకు యింత బాధపడతారు! ఈ పళాస మీరే ఒక గజేటర్డ్ ఆఫీసరు అయివుంటే యీ వార్తలు రవ్వంత అయినా మీకు బాధ కలిగించేవా? ఇంత స్వార్థ పరులై యుండి కూడా యింతలోనే యితరులకు ఆ దోషం ఆరోపించటానికి అంతలే మీరు” అని అగి నెలవివార నవ్వుతూ అన్నది. “మీ సంగతి తెలిసిపోయింది లెండి” అని.

నా మాటలలోనే నన్ను పట్టికొట్టించి నవ్వుతున్నది కమల. సత్యమనే సూర్యరశ్మి సోకగానే అరవిచ్చిన కమల ముఖ కమలం నుంచి అంతవరకూ పట్టుపడి - పారిపోయే ధిమరాల తాలూకు పక్షయుగ్మాలలా నా కనురెప్పలు రెపరెప లాడాయి. ఆ రెక్కల క్రింద తోపించే నీలిమకూడా స్ఫుటంగా నా కళ్ళలో కమల చూచేవుంటుంది.

ఈ విధంగా ప్రారంభమై యున్న నన్ను చూసి కమల ఎంతో ముద్దుటపడి పంచమ స్వరంతో పకపకా నవ్వింది.

ఇల్లాలి ముందు అమాయకత్వంతాలూకు సిగ్గు నభినయించటంలో కూడా యింత అనందం వుంటుందని అప్పుడుగాని నాకు తెలియలేదు. వెంటనే సంభాషించుకొని అన్నాను.

“యూనివర్సిటీ విద్యనై నీ సలహా వుచితంగా యిచ్చావు గదా యిందాక - యిప్పుడు యింతకీ నెహ్రూ పండితునికి ఏవన్నా సలహా యివ్వగలవా” అని పూర్వ మీయాస చేశాను.

“నాకేనే ఆయన చెప్పేదానో లేకమూ పొర పాటు కనపడటంలేదు అయితే మారాంతరం చెప్పకపోవటంవలన అరుదుదు; గర్భస్థుడైయున్న అభిమన్యుడికి పద్మప్రాయానన్న గుఠించి చెప్పినట్లుగా ఏకపక్షమే అయి, పూర్వ విచ్ఛేదన మార్గం కనపడకపోవటంతో - యిది ఒక మహా విజ్ఞునియొక్క కలవరింతగా లోకులు భావించవచ్చు.” తన వుద్దేశాన్నే మరొకరి వుద్దేశంగా నూచిస్తూ మన నోరు తక్కున మూయించే - మా కమల వాక్పాతర్యమే అంత! అయితే నాకు వుండు కున్న తెలివితేటలు అన్నిటిని జాగ్రత్తగా నేకరించుకొని అన్నాను.

“చెప్పకేం - ఆయన ఆ విషయాలూ యిదివరలో ప్రస్తావించారు. అసలు యీ విద్యావిధానమే తప్పుల తడక అనీ, గాంధీ గారి సర్వోదయసిద్ధాంతాల బాపతు అడమి... లేనీకో... చేతిపనులూ అమ్మి అని చెప్పారు.”

ఇది తన్ను మోసగించటానికి నేను వుపయోగించిన సమ్యాహనాస్త్రమని గురించి

చింది కమల. అందుకనే చిరునవ్వు వామ కుంటూ అన్నది.

“కావచ్చు... ఒక్క విషయంలో ఆయన తెలివితేటలు మీ తెలివితేటల్ని మించి చాలలేదు! దీనికంటూరా, యీ విద్యావిధానం ఒక సమస్యని పరిష్కరించలేదని యిద్దరూ అంటున్నారు. అయితే ఆ సమస్య ఎందుకు వుత్పన్నమయిందో ఎవ్వరూ ఆలోచించటంలేదు. గత ప్రపంచ సంగ్రామంయొక్క పోగా మిగిలిన గుచ్చలీతాల పరిణామమే యీ సమస్య అనీ, పోగా పరాయిపాలనలో మన దేశం, జనాభాలోతప్ప తక్కిన ఏ విషయంలోనూ పురోభివృద్ధి పొందలేదని మీరు విస్మరిస్తున్నారు.” కొంచెం అగి ఆమె అన్నది “దేశం అభివృద్ధిపొందాలి... సర్వతో ముఖంగా” ఈమాటలు అంటుండగా కమల కౌంటివంతమైన కళ్ళు వీసీలాకాళంలోకి క్రొంగొత్త కౌంటి వెదజల్లుతూ ఎగ్రబాకే తోవ్వితి నిర్మయ తారకల్లా ప్రకాశించాయి. నిర్భయంగా నిర్మోహమాటంగా ఒక సత్యాన్ని - అది నిర్భరమే కావచ్చు దాదకుండా చెబోంది కమల. నా వ్యాఖ్యానం చేరిస్తే ఆమె సమయస్ఫూర్తి చేసిపోవచ్చు. అందుకని మెల్లిగా అన్నాను “అమాట నిజమే”... అని.

“కాని ఒక చిన్న సంగతి మట్టుకు దాదకుండా చెప్తాను. ఈ విద్యావిధానం తప్పుల తడక అని తెలిసికూడా, హిందీ, యింగ్లీషు, తెలుగు భాషల వ్యాకరణాలనే కత్తెర బోనుల మధ్య పెట్టి తెలియని పసికందుల్ని నొక్కేనే పద్ధతికి అంత తొందరగా స్వస్తి పలికే అంతిమంచది. భవిష్యత్తు అనే పకోడీల వాసనకి యీ పసిపిల్లలు మంచు లాగా, ఎలకలా యీ బోనులలో చిక్కి నాశనమవుతూంటే ఒక దేశభావ, రాష్ట్ర భావ, అంతర్జాతీయ భావ, క్రొత్తపు, జాగ్రత్త, హాబీ అంటూ ఎవరన్నా చెప్తుంటే నాకు మట్టుకు చెడ్డ తిలనొప్పి వేస్తుంది సుమండీ” అని హఠాత్తుగా అగి మందహాసం చేసింది కమల తన తప్పు గ్రహించి. ఆ మందహాసమే లేకపోతే పేలవమైన తన జాతికి సహజమైన తుదిమాటలు నాకు యింతగా రుచించేవికావు. అంతేకాక “ఎవరన్నా భాషిస్తే... నాకు మట్టుకు...” అని కమలచేసిన పొరపాటు ఆమె ఎంతో నేర్పునో తన మందహాసమనే అవనిక వాల్చి దామగున్నది. అడవాళ్ళ నవ్వుకు యిన్ని బహుళ ప్రయోజనాలూ వుంటవి గావల్సు. కమల చెప్పనుపో తూంది.

“అంతకన్నా వారి కెరియర్ కు దారితీసే విద్యను స్వచ్ఛందంగా నేర్చుకునే మామూలు విద్యార్థులకు ఏదో తక్కువలోయిస్తే ఎంత బావుంటును” అంటూ కమల ఏదో జ్ఞప్తికి వచ్చినట్లు నావంక చూసింది. యూనివర్సిటీ పరీక్షల్లో తృతీయుశికా నిలబడికూడా బి. యి. సీటు దొరకని నా చరిత్ర కమలకి గుర్తు వచ్చివుంటుంది.

అనుకుంటూనే పస్సాలో కాలు చేశాను. ఇంతి నేపటినుంచి ఎంతో కృతకంగా దాచిన నా విచారం హఠాత్తుగా విజృంభించటంలో నోరుజారి అన్నాను.

“మన చెల్లినాటి సంగతులూ జ్ఞప్తికి వచ్చాయా పిచ్చిపిల్లా.” కమల వాస్తవంగా తనతప్పు గ్రహించింది. ఆమె మనస్సు ఎంతో నొచ్చుకొని వుంటుందనటానికి - ఎప్పుడూ నాజీవితానికి ప్రతిమనూపే ఆమె వదనం పొందిన వైవర్ణ్యమే నాక్షి.

ఆమె మరి మాట్లాడలేదు! ఇక కమలని మాట్లాడించటం నాస్వాస్థ్యంగానిపని. ఆమె వల్ల యింకా ఎన్నో విషయాలు తెలుసుకోవాలని ఆశతోవున్నా, నా వుత్సాహం తగ్గి పోయింది ఆమెవంక చూడగానే.

“ఈవిధంగా మధ్యతరగతి కుటుంబాల రక్షణకోసం నిలాంటి చదువుకున్న స్త్రీలూ వుద్యోగాలు చేస్తే తప్పేమీ!” అని సందర్భచితంగా ప్రశ్ని చేశాను.

“ఇహ చాలైద్దరూ బాబూ మీ యత్న ప్రశ్నలూ మీరూనూ - నాకు నిద్దరవస్తోంది” అంటూనే లేచి వెళ్లిపోయింది కమల ఆవులిస్తూ.

ఉదయం జరిగిన విషయంనో ఆరాగ్రహాకు న్యాయంగా నిద్దరపట్టగూడదు.

కాని-అధరోచంమిద. దాగిన చిరునవ్వు

విచిత్రవృత్తి

మూలం: మార్క్ ట్వెన్

అనువాదం: సందూరి రామమోహనరావు

వెల రూ. 1-8-0

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకం

ఆంధ్ర గ్రంథమాల,

మద్రాసు-1.

మన విద్యావిధానమూ - మా ఆవిడ వుపన్యాసము

తాలూకు వో అరవంపు నిద్రలో తోపించే అమాయకత్వానికి ఒక హద్దు ఏర్పరచి వదన మీ కో గంభీరముద్రని ప్రసాదించగా - గతాన్ని భవిష్యత్తునూ నిర్లక్ష్యించేసి సాగి

పోయే అమరతటిలా - తన గమన వేగాన్నీ గభీరతనీ ప్రదర్శించి కూడా ప్రదర్శించనట్లు ప్రశాంతంగా నిశాభామిని బడిలో పవలించి తన జీవితపు భానుదయానికై వికసించ

టానికి సిద్ధంగావున్న కమల ముకుళిత ముఖ కమలాన్ని చూసి కూడా నామనస్సులో తీరని బాధల వేదనల ననుభవిస్తూ ఎలా వుండగలను?

అతి సౌందర్యమైన
యువతులెవరు?

మీరు గెలువగలరు

అది సులభం!
అది ఉచితం!

య.

2000

రెక్కోనా సౌందర్య పోటీ

ముగింపు తేదీ,
16వ, మే, 1955

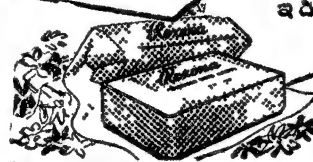
మీరు చేయవలసిందల్లా, ఒక ఎంట్రి ఫారమును తీసుకోండి మరియు దానిలోనున్న తొమ్మిదిమంది సౌందర్యమైన యువకుల బాయ్చిత్రాలను పరిశీలించండి.

రెక్కోనాయొక్క ఒక పూర్తి అయిన సామాన్యమైన రేపర్సు (లేక మూడు చిన్నమైన బిళ్లలయొక్క ప్రతి ఎంట్రితోనూ పంపండి—ఒక పెద్దమైన రేపర్ మీకు రెండు ఎంట్రిలకు అర్హతను కలిగిస్తుంది

తర్వాత, వారిని మీ ఉద్దేశానుసారం, సౌందర్యం మరియు కోదనుబద్ధ సక్రమ వరుసలో నూచించండి మీ ఎన్నిక, ఒక ప్రత్యేక తీర్పు సంఘంచేత నిర్ణయించబడ్డ క్రమంతో ఏకీభవిస్తే మీరు విహమతిని గెలువగలరు. ప్రవేశదునుమేమియిలేదు—ఒక రెక్కోనా సబ్బుయొక్క రేపర్సు (అచ్చవేయబడిన సైమాత కాగితమును) మాత్రం ప్రతి ఎంట్రితోనూ పంపండి

రెక్కోనా

ఇది ఒక్క-రే తేడిలోతోగూడిన సబ్బు

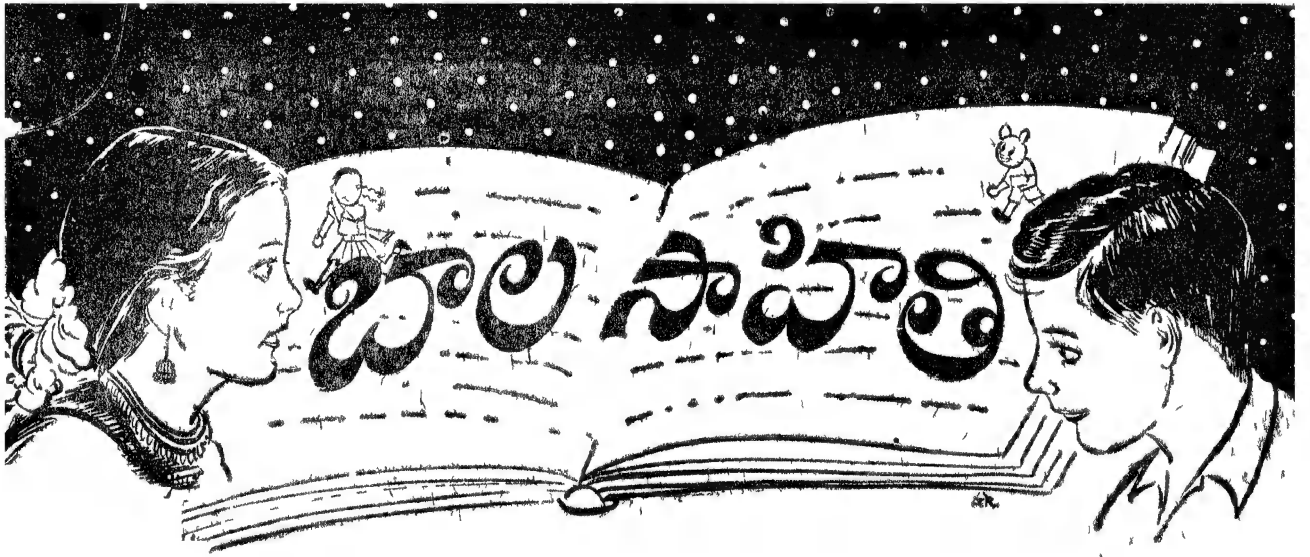

BP 129 X52 TL

మీ రెక్కోనా వ్యాపారివద్ద ఒక ఎంట్రి ఫారమును తీసుకోండి.

(ఈ బాయ్ చిత్రాలను రిపేట్ చేసి దానిని కృత్యం చేయవలసిందిగా కోరుకుంటున్నాము)

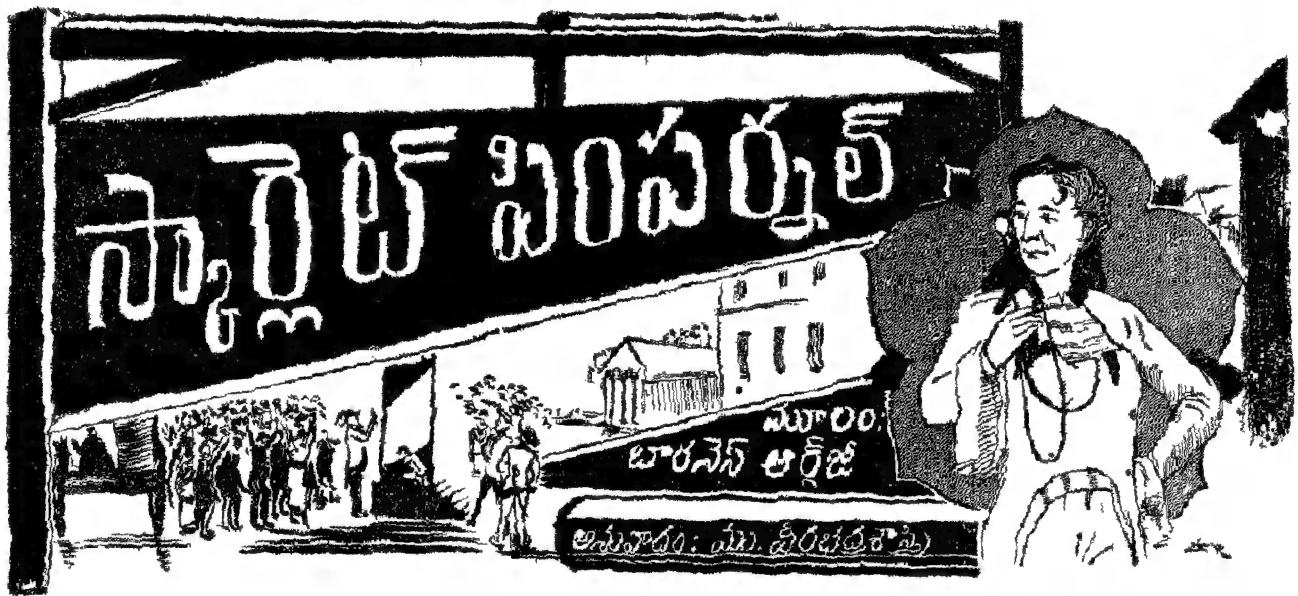

ప్రశ్నలు

జి. మల్లికార్జునరావు

తెలియజేయగదమ్మ నాకిది
 తేటతెల్లముగాను వివరము,
 చుక్కలన్నిటి నాకసంబున
 చక్కగా వరుసలుగ దీరిచి
 ముదముమీరగ ముగ్ధులేసిన
 ముదితలెవ్వరో తెల్పవమ్మా!
 తెల్లవారకమున్నె జగమున
 నెల్లప్పులకు రంగులేసిన
 ఇంద్రజాలము నేర్పినట్టి మ
 హేంద్రజాలికు దెవ్వడమ్మా?

నేమలికెవ్వరు నాట్యభంగిమ
 నేర్చినారో చెప్పవమ్మా?
 కోకిలమ్మకు రాగశైలిని
 కోరినేర్చిన దెవ్వరమ్మా?
 రాత్రులందున దేశమధితట
 క్రమ్ముకొనునే చిమ్మచీకటి!
 ముసకుకొను యీకారునలుపును
 వినరిపోయిన దెవ్వరమ్మా?
 తెలియజేయగదమ్మ నాకిది
 తేటతెల్లముగాను వివరము,

దో వరులో ఉన్న "ఫివర్ మన్స్ రెస్ట" హోటలు చాలా ప్రాచీనమైనది - ప్రసిద్ధమైనది. ఈ హోటలు యజమాని జెల్లీ బాండ్ చెప్పకోదగిన మనిషి. అంత మంచి మర్యాద, సమ్రత కలవాడు మరొకడు లేడు. వచ్చే పోయే వారితో హోటలు ఎప్పుడూ సందడిగానే ఉంటుంది. సగటులోని చలిమంట తీయకుండా ఎప్పుడూ బాజ్యాల్యమానంగా మండుతుంటుంది. దానికి దగ్గరగా నిలబడి, పైకి కాల్పుకుంటూ, అతిథులకు ఏ లోటు రాకుండా వెయ్యి కళ్లతో గమనిస్తుంటాడు జెల్లీ. అతని తండ్రి తాత, ముత్తాత కూడా అలాగే చేశేవారు. వాణి, వారు నడిపిన ఆ హోటలు పేరుకీ లోటు రాకుండా, జెల్లీ వారి కద్దరినే అనుసరించి హోటల్ నిర్వహిస్తున్నాడు. జెల్లీ బాండ్ కూతురు శాలీ ఉన్న రెండు చేతులతోనే లేచి మరొక నాలుగు చేతులు పని కూడా చేస్తుంటుంది. అతిథులు అడగటం తప్పకుండా సాసీయాలు తెచ్చి అందిస్తుంటుంది. ఇంకా వాసీయాలు నేలినూ, అతిథులు ఉత్సాహభరితులౌతుంటే మనహోటలు యజమాని వారిలో దేశ విదేశ రాజకీయాలు గురించి చర్చిస్తూ ఉంటాడు.

1792 వ సంవత్సరం - సెప్టెంబరు నెల దాదాపుగా గడిచిపోయింది. అప్పటికాకా వెచ్చగా, హాయిగా ఉన్న సాతావరణం ఒక్కసారి మారిపోయింది. రెండు రోజులనుండి శోరున ఒకటే

మంచం నుండి బిగుసుకొనిపోయే చలి ఫివర్ మన్స్ రెస్ట అల్పాహార కాలంలో మామూలుగానే పాసీయాలు సరఫరా అవుతున్నాయి. సగటు మంచం నుండి అతిథులు వెచ్చగా కూర్చొని కులాసా కొలుస్తు చెప్ప కుంటున్నారు. ఉండండి ఈ మూసందుండి ఒకసారి, ఆ మూసందుండి ఒకసారి పై కప్పు లేచి పోయేట్లు, బయటి ఈమరుగాలి హోరు మురిగిపోయేట్లు అతిథుల వచ్చులు ప్రతిధ్వనిస్తున్నాయి. అల్పాహారశాల అంతటా వెలుగుతున్న క్రొవ్వాత్తులకాంతిలో, సగటులోని చలిమంట వెలుగులో అక్కడ కూర్చున్న వారి ముఖాలు మనక మనకగా ఎరటి చీకటిలో ఉన్నట్లు కనిపిస్తున్నాయి.

ఈ కూర్చున్న వారిలో ఇద్దరు మాత్రమే విడతీయులు ఉన్నారు. వారిద్దరూ ఫ్రెంచి వారే. వారు తక్కిన వారితో ఏమీ ప్రవర్తి లేకుండా, చదరంగం ఆడుకుంటూ ఒక మూస కూర్చున్నారు.

వారిచో సామ్రాజ్యత్వం సాధించటంకోసం విప్లవ సంఘం వారు కొనసాగిస్తున్న హత్యా కాండ గురించిన వార్తలు తక్కిన జేకాలకు చేరుతున్నట్లే, ఇంగ్లాండుకూ చేరుతున్నాయి. ఉభయ జేకాలు మధ్య దొంగసరుకులు రవాణా చేసే వ్యాపారులవలన ముఖ్యంగా ఈ వార్తలు ఇంగ్లాండు చేరుతున్నాయి. ఈ వార్తల మూలాన ఫ్రెంచి దేశమన్నా, ఫ్రెంచి వారన్నా ఇంగ్లాండు ప్రజలకు సదభిప్రాయం లేకుండా పోయింది. అయితే ఉభయ ప్రభుత్వాలకు ఉన్న

రాయబారసంబంధాలు బాహుటంగా తెలిపేసందున ఇంగ్లాండులో శ్రేంచి వారిని భరించటం తప్పనిసరి అవుతున్నది. అందుచేతనే జెల్లీ ఇష్టంలేక పోయినా, తన హోటలుకు ఇద్దరు శ్రేంచివారిని రానిచ్చి, వారి సంగతి కూడా విచారించవలసి వచ్చింది.

పని ముగించి కాస్త స్థిమితంగా నిలబడ్డది శాలీ. పని లేనప్పుడు అతిథులకు ఎదురుగా కూతురు నిలబడటం ఇష్టం లేదు జెల్లీకి. “అమ్మాయి! అలా నిలుచుంటే ఎలా? వంటగదిలోకి పోయి లార్డ్ ఆంటోనికి వారికి బోజనపు ఏర్పాట్లు చూడు. నీవు కొంచెం దగ్గర ఉండి చూడకపోతే పదార్థాలేమీ బాగుండువు” అన్నాడు. శాలీ అయిష్టంగా లోపలికి వెళ్లి పోయింది.

“పెద్ద పెద్దవాళ్లెవరయినా వస్తున్నారా ఏమిటి ఇవ్వాలి?” అని అడిగాడు ఎదురుగా ఉన్న ఒకడు

“మరేమిటి? లార్డ్ ఆంటోని ఉన్నారే! ఆయన తాలూకూ పెద్ద కుటుంబంవారు ఎవరో వస్తున్నారు - పారిస్ నుంచి. ఆయన స్నేహితుడు, సర్ ఆండ్రూ కూడా వారివెంట వస్తున్నారు”

శాలీ ఆదుర్దాగా తండ్రిదగ్గరకు పరుగెత్తుకొని వచ్చింది “నాన్నా లార్డ్ ఆంటోని!” అంటూ తలుపు దగ్గరకు ఎదురు పరుగెత్తుకొని వెళ్లింది తలుపు తెరుచుకొని లార్డ్ ఆంటోని లోపలికి ప్రవేశించాడు. నీళ్ళు కారుతున్న పై కోటు విప్పేసి, ఒక పరిచారకుడి చేతికిచ్చాడు. జెల్లీ సంభ్రమంతో ఎదురు వెళ్ళి “దయచెయ్యండి, దయచెయ్యండి” అంటూ స్వాగతం చెప్పాడు.

లార్డ్ ఆంటోని డ్యూహార్ట్స్ తండ్రి ఎక్సిటర్ ప్రభువు ఆనాటి ధనిక ఉన్నత వంశీకులలో బాగా పలుకుబడి, మాటలున్న కలవాడు ఆంటోని. పెదవులమీద ఎప్పుడూ చీరునవ్వు మెరుస్తుంటుంది. ఆ చిరునవ్వుతో ఎవరినైనా యిట్టే ఆకర్షించగలడు. లార్డ్ ఆంటోని ఫిషర్ మన్స్ రెస్ట్రాంకు అడప తడపా వస్తూ పోతూ ఉంటాడు అందుచేతనే జెల్లీ ఆయన గురించి ప్రత్యేక శ్రద్ధ ప్రదర్శించటం.

లోపలికి వస్తూనే ఆంటోని పరిచితుల నందరినీ పరుసగా పలకరించాడు చివరికు జెల్లీని సమీపించి అడిగాడు “భోజనం తయారైందా? మావాళ్ళు

1. వెళ్ళిముఖం వేసుకొని చూస్తున్న జెల్లీని మృగవుగా చేతితో నెట్టివేస్తూ, తలుపుతీసుకొని మార్గరెట్ లోపలికి వచ్చింది

వచ్చేవేళ అయింది పాపం! ఆకలితో నకనక లాడుతూ, చాలా అలిసిపోయి వస్తారనుకుంటాను”

అంతా సిద్ధంగానే ఉన్నదని శాలీ బదులు చెప్పింది ఇంతలో హోటలు బయట గుట్టల గిట్టల చప్పుడు వినిపించింది. పెద్దరకం కోచిబండి చక్రాలు రాతినేల నోరునుకొనివచ్చి ఆగినట్లు వినిపించింది “అరగో! వచ్చినట్లున్నారు మిలార్డ్!” అన్నది శాలీ ఆ వచ్చేవారు ఎవరో ఎలా ఉంటారో అనే కుతూహలంతో అల్పాహారశాలలో ఈ ప్రక్కనుండి ఆ ప్రక్కదాకా సంచలనం కలిగింది. ఆ చదరంగం ఆడుకుంటున్న విదేశీయులు మాత్రమే ఇవతల జరుగుతున్న దేమీ పట్టించుకోకుండా ఆట కొనసాగిస్తున్నారు.

వచ్చినవారికి స్వాగతమివ్వటానికి జెల్లీ హడావిడిగా ద్వారం వద్దకి వెళ్లాడు. “శాలీ! ఆలస్యం చెయ్యకు! పోయి భోజనాల ఏర్పాటు చూడు. ఈలోగా కాస్త త్రాగేటందు కేమయినా తీసుకురా తొందరగా!” అంటూ తరిమాడు లార్డ్ ఆంటోని. బయట “ఇలా దయచెయ్యండి ఇటు” అని సర్ ఆండ్రూ కంఠం వినిపించింది. ఏదో పెద్ద బరువు తొలగి పోయినట్లు నిట్టూర్చాడు ఆంటోని.

“ఏ మని పాడితివో!” (బసవరాజు అప్పారావు)

బాల చిత్రకారిణి: కుమారి మొక్కపాటి లలితాదేవి.

స్కార్లెట్ వింపర్నల్

జెల్లీ సమ్రతగావంగి, చేతులు జాపుతూ “దయ చెయ్యండి! ఇలాఇలా” అంటూ మర్యాద చేస్తూఉండగా ముందుకొంటెనడి, టూర్నే వెనుక ఆమె కుమార్తె సుజేన్ ఆవెనుక ఆమె కుమారుడు వైకొంట్ డిటూర్నే ఆవెనుక సర్ ఆండ్రూ లోపలికి ప్రవేశించారు. లార్డ్ ఆంటోనీ వారిని చిరునవ్వుతో ఎదుర్కొని స్వాగతం చెప్పాడు.

కొంటెన్ ఒకనిమిషం లార్డ్ ఆంటోనీని పరిశీ

లించి కొంచెం యానతో “మీరు లార్డ్ ఆంటోనీ కాదూ!” అని అడిగింది. లార్డ్ ఆంటోనీ అవునన్నట్లు తల ఊపి “ప్రయాణం ఏమీ యిబ్బంది లేకుండా గడిచింది దాక!” అని ప్రశ్నించాడు. కొంటెన్ తొట్టుపాటుతో “అ! అ! ఎలాగో మీ యింగ్లాండు చేరుకున్నాం. మాకెంతో సంతోషంగా ఉన్నది. మేము ఇదివరకుపడిన ఇబ్బందులన్నీ మరిచి పోయినాము.” అని బదులు చెప్పింది.

“మా సర్ ఆండ్రా మీకు అన్ని సౌకర్యాలు కలిగించాడనుకుంటాను.”

ఈ మాటలు విని సుజేన్ కళ్లు కృతజ్ఞతతో మెరిసిపోయినాయి. ఒక్కసారి ఆండ్రా ముఖం వంకచూసి, అతడు తన వంకే చూడటం గమనించి సిగ్గుతో తల వంచుకున్నది. కాంటెన్ అన్నది.

“మీరు, మీ మిత్రుడు మాకోసం పడిన శ్రమ మరిచిపోగలమా? ఏమి చేస్తే మాత్రం, ప్రాణదాతలయిన మీ ఋణం తీర్చుకోగలమా?”

ఇలా కుశలప్రశ్నలు జరుగుతుండగా నే అక్కడ చేరినవారందరూ దాదాపుగా వెళ్లిపోయినారు. చదరంగం ఆడుకుంటున్న ఆ విదేశీయులు మాత్రమే ఆట కొనసాగిస్తున్నారు.

అందరూ అక్కడే కూర్చోని భోజనాలకు ఉపక్రమించారు. అందరి ముఖాలు ఆనందంతో కళకళలాడుతున్నాయి.

“అయితే ఇదే నన్నమాట ఇంగ్లాండు.” అన్నది సుజేన్ చుట్టూ చూస్తూ. ఆండ్రా చిరునవ్వు నవ్వుతూ “ఇదే ఇంగ్లాండు కాదు. అందులో ఒక రవ్వంతభాగం. అయితే నేమి? ఇంగ్లాండులో ఎక్కడికి పోయినా మీ కిక్కడ ఇచ్చినట్లే ఘన స్వాగత మిస్తారు.” అన్నాడు.

శ్రాంతివారి చదరంగం ఆటముగిసింది. అందులో ఒకడులేచి కోటునద్దుకుంటూ ఇవతల భోజనాలుకాని స్తున్న వారివంక చూశాడు. ఎవ్వరూ తమను గమనించటంలేదు. అతడు తన మిత్రునివంక తిరిగి ధైర్యంగా “ఫరవాలేదులేకానీ! వారు చూడటంలేదు.” అన్నాడు. మరుక్షణంలో రెండవవాడు బల్లిలాగా నేలకు కరుచుని, నవ్వుడికాకుండా అక్కడ బల్లలక్రిందికి పాకిపోయి, క్రిందలో కూర్చున్నాడు. మొదటివాడు ద్వారంవద్దకు వెళ్లి ‘వెళ్లివస్తాము’ అని బిగ్గరగా చెప్పి శలవుతీసుకొని బయటికి వెళ్లిపోయినాడు.

అతడు వెళ్లిపోగానే ఆంటోనీ ఒకసారి కలయ చూశాడు. “అమ్మయ్య? ఇప్పటికి అంతా వెళ్లిపోయినారు. ఇకమనం స్వేచ్ఛగా మాట్లాడుకోవచ్చు” అంటూ కాంటెన్ వైపు తిరిగి ఆంటోనీ ఇలా అన్నాడు. “మీరు సురక్షితంగా ఇంగ్లాండుచేరారు. ఇక కాంటోడి టూర్నే రావలసిఉన్నది. ఆయనకు స్వాగతం ఇవ్వటానికి ఇక మేము తయారుకావాలన్న మాట.”

కాంటెన్ ముఖం వివర్ణమైంది - కన్నులనుండి అశ్రువులు బాటబాటకారిగాయి. “నాకు ఇప్పుడని పిస్తున్నది నేను పొరపాటుచేశానని. ఆయనను విడిచి పెట్టి రావలసిందికాదు నేను. కాని యీపిల్లల మూలాన తప్పలేదు. నేను బయలుదేరకపోతే తామూ బయలుదేరమన్నారు.”

“మీరేమీ భయంపెట్టుకోవద్దు. మిమ్మల్ని సురక్షితంగా చేర్చామా లేదా? అలాగే ఆయననూ చేరుస్తాం. కాకపోతే ఒకటిరెండురోజులు ముందూ వెనకా. అంతే; మామీద ఆ మాత్రం నమ్మకం ఉంచలేరా?” అని ఓదార్చాడు సర్ ఆండ్రా.

“మీరు చేర్చలేరని కాదు. నా అదుద్దా అటు వంటిది. నే నిక్కడ హాయిగా నిశ్చింతగా కూర్చోని కడుపునిండుగా మెక్కుతున్నాను. అక్కడ ఆయన ఎలా ఉన్నారో, ఎంత కష్టపడుతున్నారో కదా!”

సుజేన్, వైకాంటు దిగాలపడి కూర్చున్నారు. సుజేన్ వణికిపోతున్న కంఠాన్ని ఎలాగో నిలుపుకొని సర్ ఆండ్రాతో అన్నది. “మా నాన్నగారికి మరేం ఫరవాలేదని మీరు ధైర్యం చెప్పారు. మీరు అన్నంతా చేసి తీరుతారని నాకు తెలుసు. మరి మా నాన్నగారిని ఎప్పుడు తీసుకువస్తారో చెప్పండి.”

సర్ ఆండ్రా బలంగా నిట్టూర్చాడు. “ఎప్పుడు తీసుకు వచ్చేది నేను ఎలా చెప్పగలను? సురక్షితంగా ఇక్కడికి చేర్చే మాటమాత్రం ఖాయం. కాని ఎన్నాళ్ళు పడుతుందో ఏమో! ఇదంతా నా యిష్ట ప్రకారం చేసేది కాదు. మాకు ఒక నాయకుడు ఉన్నాడు. ఆయన ఆజ్ఞకు మేమంతా బద్ధులమై ఉండాలి. ఆయన ఎప్పుడంటారో మరి?”

కాంటెన్ కు తూహలం హెచ్చింది. “అవును కదూ! అన్నట్లు ఆమోతే మరిచి పోయాను. మీ నాయకుడు - ఆ మహానుభావుడు ఎక్కడ ఉన్నారు? చెప్పండి. నేనూ నా విడ్డలమూ ఆయన పాదాలమీద బడి ప్రణామం చెయ్యాలి.”

ఆంటోనీ అందుకొని ఇలా అన్నాడు.

“మీరు మా నాయకుణ్ణి చూడటానికి వీలు పడదే!”

స్కాల్స్ వింపర్నల్

“ఎందుచేత?”

“స్కాల్స్ వింపర్నల్ అజ్ఞాత వ్యక్తి. ఆ రహస్యాన్ని ప్రాణాధికంగా కాపాడుతామని ప్రతిజ్ఞ చేసిన ఆయన అనుచరులకు తప్ప మరెవరికీ ఆయన ఎవరో తెలియదు.”

“స్కాల్స్ వింపర్నల్! భలే తమాషాగా ఉన్నదే యీపేరు?” అని పకపకలాడింది సుజేన్.
“స్కాల్స్ వింపర్నల్ అంటే అర్థం ఏమిటండీ?”

సుజేన్ అడగటం నర్ ఆండ్రూనే అడిగింది. నర్ ఆండ్రూ బదులు చెప్పాడు.

“ఇన్నాళ్లు స్కాల్స్ వింపర్నల్ అంటే ఊరకలపెంట, కంచెలపెంట విరగబడి పూచే ఒక పువ్వుని మాత్రమే. ఇప్పుడో ప్రపంచంలో కెల్లా అత్యుత్తముడైన, అతి ధైర్యవంతుడైన ఒక అజ్ఞాత సాహసికు డని దాని అర్థం.” ఈ మాటలు చెప్పున్నప్పుడు నర్ ఆండ్రూ కళ్ళు తమ నాయకునివల్ల ఆయనకు గల గౌరవాభిమాన ప్రేమలతో మిలమిల మెరిసిపోయినాయి.

కౌంటెస్ ఆశ్చర్యంతో ఇలా ప్రశ్నించింది.
“ఒక్కమాట చెప్పండి. తెలియక అడుగుతున్నాను. మీరూ మీనాయకుడు ఇంత వ్యయప్రయాసలకోర్చి, ప్రాణాలకు తెగించి, మమ్మల్ని రక్షించటం చేనికి? మా మీద ఈ ప్రత్యేకాభిమానం ఎందుకు?”

“నరదా! కేవలంనరదా!” అన్నాడు లార్డ్ ఆంటోనీ. “మనిషికొరకం నరదాఉంటుంది. పాము నోట్లోఉన్నకప్పను బయటికి లాక్కురావటం మాకు నరదా! అలాచేస్తుంటే ఎంతహుషారుగా ఉంటుందని?” పెంట్రుకవాసిలో ప్రతిసారి పీకలమీదికి కత్తివస్తుంటే, ఆ ఆపదలన్నీ గడిచి బయటపడుతుంటే..! ఓహో!”

సుజేన్ ఇదంతా వింటూ మైమరచిపోతున్నది.
“మొత్తం మీరంతా ఎంతమందో అదయినా చెప్పవచ్చునా?”

“ఓ! దానికేం. ఇరవైమందిమీ. అంటే మా నాయకుడుకాక పందొమ్మిదిమందిమీ. ఆయన ఆజ్ఞను సారం నిష్ఠలో దూకమన్నా - సముద్రంలోకి ఉరక మన్నా సంసిద్ధంగాఉన్నాము.”

కౌంటెస్ హృదయం కృతజ్ఞతతో, వారిపై గౌరవంతో నిండిపోయింది. ఆమె కన్నులనుండి ఆనంద

బాష్పాలు రాలినాయి. “మీరు ఇది నరదాకోసం చేస్తున్నామంటున్నారు కాని, నాకు అలా అనిపించటం లేదు. ఏదో ఉదాత్తమైన ఆశయంతో ఈ మహత్కార్యం మీరు చేస్తున్నారు. ఆ భగవంతుడు మిమ్మల్ని నర్వదా కాపాడాలి.” అన్నది ఆమె చేతులుజోడిస్తూ

“ఇంతవరకూ భగవంతుడు మాకు తోనే ఉన్నాడు.”

“ఇంతవరకే నల్ల మాటమిటి? ఇకముందు కూడామీవత్తోనే ఉంటాడు. మీరు చేస్తున్నది ధర్మమైనపని. మాదేశం ఎలా అయిపోయింది? చరిశితులు ఎంతదుర్భమై పోయినాయని! చివరికిర స్త్రీలుకూడా సహజమైన కరుణాలాలిత్యం కోల్పోయినారు. బహుశా మీరు వినేఉంటారు. మార్గరెట్ సెంటజెప్ట్ అనే ఆవిడ మార్క్విస్ డిసెంట్ కర్ ను నకుటుంబంగా గిలైన్కు పంపించింది.”

ఆంటోనీ ఆమాట విని అదిరి పడ్డాడు. “ఎవరు? మార్గరెట్!”

“అవును. ఈ మధ్యనే ఆవిడ ఎవరినో మీ యింగ్లీషుఆయననే పెళ్ళి చేసుకున్నది కూడా! మీరు ఎరగరేమిటి ఆవిడను?”

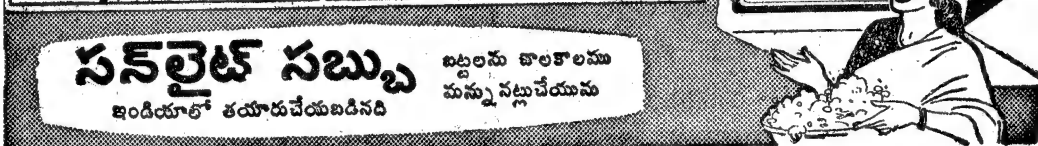
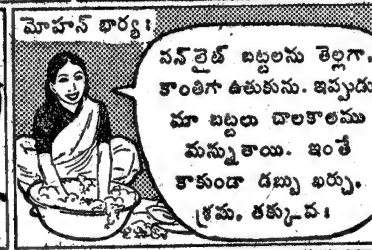
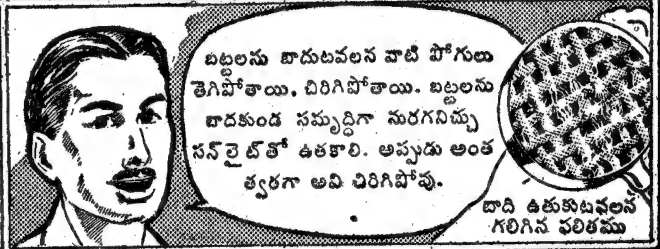
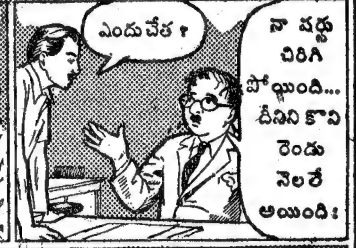
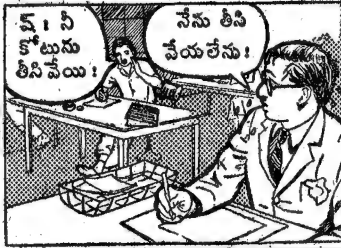
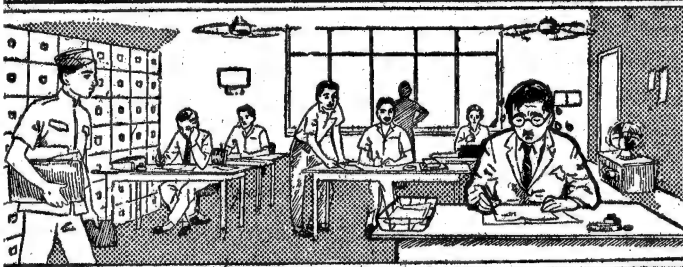
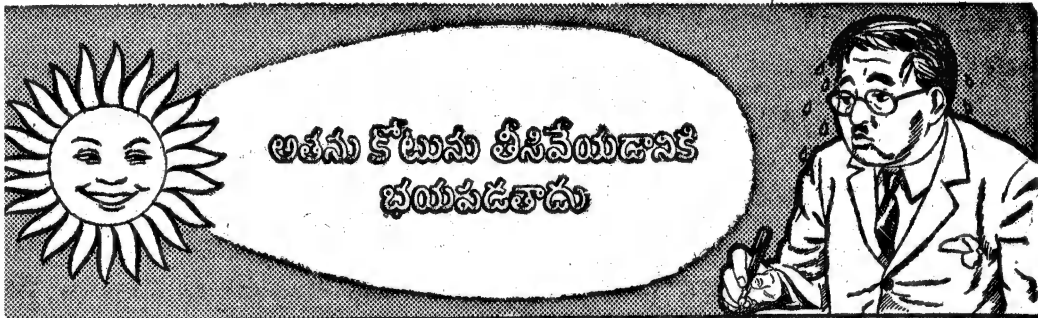
“ఎరగకపోవటమా! ఆవిడ నరగనివారెవరు? అండన్ మహిళాసంఘంలో కెల్లా గాజూక్త న ఫాషన్రాణి - ఇంగ్లాండులోకెల్లా అత్యధిక ధనవంతుడయిన పెర్సీ బ్లాకెనీ సతీమణి -ఆమె తెలియకేం! మార్గరెట్ బ్లాకెనీ.”

“మార్గరెట్, నేను చిన్నప్పుడు కలిసి చదువుకున్నాము.” అన్నది సుజేన్. “ఆమె ఎంతో మంచిదమ్మా! ఇటువంటి కిరాతకపు పని ఆమె చేసిందంటే నమ్మటానికి వీలు లేకుండా ఉన్నది.”

“నీకు తెలియదు. ఊరుకో సుజేన్!” అని కసిరింది కౌంటెస్. మార్గరెట్ అంటే ఆమెకు ఎంత అసహ్యమో స్పష్టంగా తెలిసి పోతున్నది. ఆమె లార్డ్ ఆంటోనీ, నర్ ఆండ్రూలవంక తిరిగి ఇలా అన్నది. “అయితే మార్గరెట్ బ్లాకెనీకి ఇక్కడ బాగా పేరు ప్రసిద్ధి ఉన్నాయన్నమాట! ఆవిడ ఏమయితే ఎవరికి కావాలిగాని, మేము ఇక్కడ ఇంగ్లాండులో ఉన్నన్నాళ్ళు ఆవిడను మేముగాని, మమ్మల్ని

అవిడగాని కలుగుకోవలసిన కలిస్థితి ఏర్పడకుండా భార్య తిక్కుతూ గల్లంతం చేయకుండా. అంతోనే ఉంటే చాలు.”

ఈ సంభాషణతో అందరికీ నిరుత్సాహం కలిగింది. నర్ అండ్రా ఏమీ తోచక చుట్టోని గాభరావడి నోరు తెరుచుకొని, నోట్లనుండి పొగ

స్కాట్ల పింపర్నత్

వస్తూ ఉండగా అలాగే నిలబడి పోయినాడు. కాంటెన్ ఏదో తీవ్రంగా యోజస్తూ కుర్చీలో రీవిగా వెనుకకు ఆనుకొని కూర్చున్నది. సుజేన్, వైకౌంట్ ఒకరినొక ఒకరు తెల్లబోయి చూస్తున్నారు. కొన్ని క్షణాలపాటు అంత అయోమయమైంది.

అందరికంటే ముందు లార్డ్ ఆంటోనీ కొంత భీమివడి, జెల్లీని రహస్యంగా అడిగాడు. “సర్ పెర్సీబ్లాకెనీ, మార్గరెట్ బ్లాకెనీ ఇక్కడి కెప్పుడు వస్తున్నారన్నావు?” జెల్లీ పెదవులు వణికి పోతున్నాయి. నీరసంగా “ఏమో ప్రభు! ఎప్పుడయినా రావచ్చు. ఈ నిమిషాన వచ్చినా రావచ్చు.” అన్నాడు.

జెల్లీ సమాధానం ఇంకా పూర్తికానేలేదు. హోటలుముందు కంకరబాటమీద గుట్టపు డెక్కల చప్పుడు వినిపించింది. ఆ చప్పుడు క్రమంగా దగ్గరకు వచ్చిపెద్దదై నిలిచిపోయింది. నాలుగు ఉత్తమాశ్వాలు తాగుతున్న ఒక కోచి హోటలుముందు ఆగింది. అక్కడ ఉండే పరిచారకుడు వినయ విధేయతలతో కోచి తలుపు తెరిచి, ఒత్తిగిలి నిలబడి, యజమానికి హెచ్చరికగా బిగ్గరగా ప్రకటించాడు.

“సర్ పెర్సీబ్లాకెనీ, లేడీ మార్గరెట్ బ్లాకెనీ విచ్చేశారు!”

ఈ ప్రకటన వినగానే ఆంటోనీ అదిరిపడి లేచాడు. అడ్డంవచ్చిన కుర్చీలు బల్లలు తోసి వేస్తూ, రసకంటే గాఢరాపడుతున్న జెల్లీని పట్టుకొని, “అలా చేస్తే బాగుంటుంది. వద్దు వద్దు ఇలా చెయ్యి” అని హకుములు జారీ చేస్తూ మరింత గాఢరా పెట్టాడు. జెల్లీకయితే దీనితో మతి పోయినట్లయింది.

“నీకు పుణ్యముంటుంది జెల్లీ! నీవు ముందు పరుగెత్తుకొని పోయి, ఆ మార్గరెట్ బ్లాకెనీ లోపలికి రాకుండా చూడు. ఈలోగా నేను వీరిని లోపలికి పంపించేస్తాను.” అని జెల్లీని పంపించాడు అంటానీ. “భూత్! ఏం కర్మ వచ్చిపడింది?” అని విసుక్కున్నాడు.

“శాలీ! కాస్త దీపం తెద్దా! దీపమే శాలీ!” అంటూ జెల్లీ ఖంగారుగా ఇటూ అటూ గంతులు వేసి యరుగెత్తటం ప్రారంభించాడు. అందరికీ అడ్డం పడి నానా హంగామా చేశాడు. కాంటెన్ ఉద్రేకంతో లేచి, నిటారుగా నిలబడి, “ఆవిడ మొహం చూడటం నాకు ఇష్టంలేదు. నే నావిడ మొహం చూడను.

చెబున్నా.” అని బెదిరించటం మొదలుపెట్టింది.

క్రాంతగా వచ్చిన అతిథులకు బయట వరండాలో ఒక రొక్కరే నమస్కారాలు పెడు తున్నారు. ఎవడో బిచ్చగాడు. “అమ్మా! బాబూ! కళ్ళులేని కబోదిని.

ధర్మం చెయ్యడమ్మా! పుణ్యముంటుంది. కనికరించండి.” అని బ్రతిమిలాడుతున్నాడు. కమ్మటి కోయిలకంఠస్వరంతో ఆ బండిదిగిన ఆమె “ఏయి! ఎవరక్కడ ఆ గుడ్డివాడికి కడుపునిండా తిండి పెట్టించండి.” అనటం లోపలివారికి వినిపించింది. ఒక నిమిషం నేపు అందరూ ఆ మాటలు వింటూ నిలబడి పోయినారు.

శాలీ దీపం తెచ్చి, అల్పాహారశాలనుండి విశ్రాంతిగదులలోకి పోయే వాకిలివద్ద నిలబడింది. తాను మొహం చూడ కూడ దనుకున్న శత్రువు లోపలికి రాకముందే, అక్కడినుండి వెళ్ళిపోవటానికి కాంటెన్ సిద్ధం అవుతున్నది. సుజేన్ కు మార్గరెట్ ను చూడకుండా వెళ్ళిపోవటం యిష్టంలేదు. అందుచేత తిరిగివెనక్కి తలుపువంకచూస్తూ, తప్పనిసరి అయి తల్లి వెంటబయలుదేరింది.

బయట మార్గరెట్ మాటలు వినిపిస్తున్నాయి. “అబ్బబ్బ! ఏం వర్షం? ఏమి చలి? ఇలాంటి ముసురు ఎప్పుడూ పట్టలేదు.”

వాకిలివంక చూస్తూ నిలబడిన సుజేన్ ని కాంటెన్ తీవ్రంగా అదిలించింది. “ఏయి? సుజే! నీకే చెప్పేది. దిక్కులు చూడక నాతో రా!”

బయట మార్గరెట్ అధికారస్వరంతో జెల్లీని మందలిస్తున్నది.

“ఏమయ్యా జెల్లీ బాండ్! ఒకచెంప నేను ముద్దల్లే తడిసి, చలికి వణికిపోతుంటే, ఎందుకలా దారికి అడ్డంగా నిలబడి, నిప్పులు తొక్కిన కోతిలాగా గంతులు వేస్తున్నావు? లోపలికి రానిస్తావా? లేదా?”

ఏమి చెయ్యాలో, ఏమి సమాధానం చెప్పాలో తోచక

వెట్టిముఖం వేసుకొని చూస్తున్న జెల్లీని మృదువుగా చేతితో నెట్టివేస్తూ, తలుపు తీసుకొని మార్గరెట్ లోపలికి వచ్చింది. (ఇంకా వుంది)

వేణూ, కృష్ణుల ఇద్దరూ కలిసి ఒకసారి పైకిళ్ళమీద బయలుదేరారు. వారు 20 మైళ్ళదూరంలోఉన్న ఒక గ్రామం పోవలసిఉంది. నాలుగుమైళ్ళు వెళ్ళేసరికి వేణూ పైకిల్ ఛేయిను తెగిపోయింది.

ఇద్దరూ ఆ గ్రామం ఒకేసారి చేరుకోవాలి. ఒక పైకిలుమీదే ఇద్దరు ఎక్కకూడదు. నడిచిపోతే గంటకి నాలుగుమైళ్ళు నడవగలరు. పైకిలుమీదయితే గంటకి ఎనిమిదిమైళ్ళుపోగలరు.

“ఏమిచేయాలా?” అని ఇద్దరూ కొంచెంసేపు ఆలోచించారు. మెరుపల్లే ఒక ఆలోచనతట్టింది కృష్ణుకు. చెడిపోయిన వేణూపైకిల్ అక్కడ విడిచిపెట్టి రెండవ పైకిల్ సహాయంతో ఇద్దరూ ఒకేవేళకి ఆ గ్రామం చేరుకున్నారు.

ఎలా చేరుకోగలిగారో మీరు చెప్పగలరా? కొంచెం టపికలట్టండి. వచ్చేవారంవేణూ, కృష్ణుల ఆలోచించండిచూద్దాం. మీరుకనక చెప్పకొలేకపోతే చేతనే చెప్పిద్దాం.

వైంది మరొకటిలేదు. అక్కడ నాలుగుదారులు ఉన్నాయికదా! అందులో ఒకదారి వెంబడినేను వచ్చాను. నేను ఏ ఊరినుంచి వచ్చానో, ఆ ఊరిపేరు నాకు తెలుసయ్యెను. ఆ పైన్ పోస్ట్ మీద నాలుగుదారుల వెంబడి పోతే ఏ ఏ ఊళ్ళు వస్తాయో రాసిపెట్టిఉన్నది - అందులో నేనువచ్చిన ఊరు పేరున్న చక్క. నేనువచ్చిన దారి వైపుకు తిప్పిపెట్టితే - లక్ష్మిన

మూడుదారులు ఏ ఏ ఊరు వెళ్ళతాయో నులభంగా తెలిసి పోతుందికదా! ఇంతే! నేను అలాగేచేశాను యూంనుని వెళ్ళ వలసిన చోటికి వెళ్ళిపోయి నాను. తెలిసిందా!

ఏమిటి? నేను ఏమిచేసి ఉంటానో మీరు తెలియ లేదూ? అబ్బే! మీరు సరిగా శ్రద్ధగా ఆలోచించి ఉండరు. ఆలోచిస్తే మీకూ తెలిసేదే! ఏముంది? అంతకన్న నులు

అల్లరి పిల్లలు

2. పాములు-నిచ్చెనలు.

ఒక పెద్ద కాగితపు పటం మీద మెట్లు ఉన్న గదిలోకి వస్తే, అనిచ్చెన చాలా బామ్మలున్న గర్లు ఎక్కి పైగడిలోకి వెళ్ళిపోవచ్చును. ఉంటాయి. గవ్వలలో పండ్లెంజేసి ఇక పాములున్నాయి. పావుగనక పావుని గడిలో నడిపిస్తూంటారు. పాముతలఉన్న గడిలోకి వస్తే పటంలో అక్కడక్కడ నిచ్చెనలు, అక్కడినుంచి మళ్ళీ వెనక్కి పాముల్లా ఉంటాయి. నిచ్చెనకింది పాముతోక ఎక్కడఉన్నదో అక్క వరసలో ఒక గడిలోనించి పైవరు డికి వచ్చేస్తుందన్న మాట. ఈ సలో 'ఎక్కడో ఇంకో గడిలోకి పాములు, నిచ్చెనలు కూడా పెద్ద ఉంటుంది. పావుగనక నిచ్చెన అడుగు పెద్దవి ఉంటాయి, చిన్న చిన్నవి

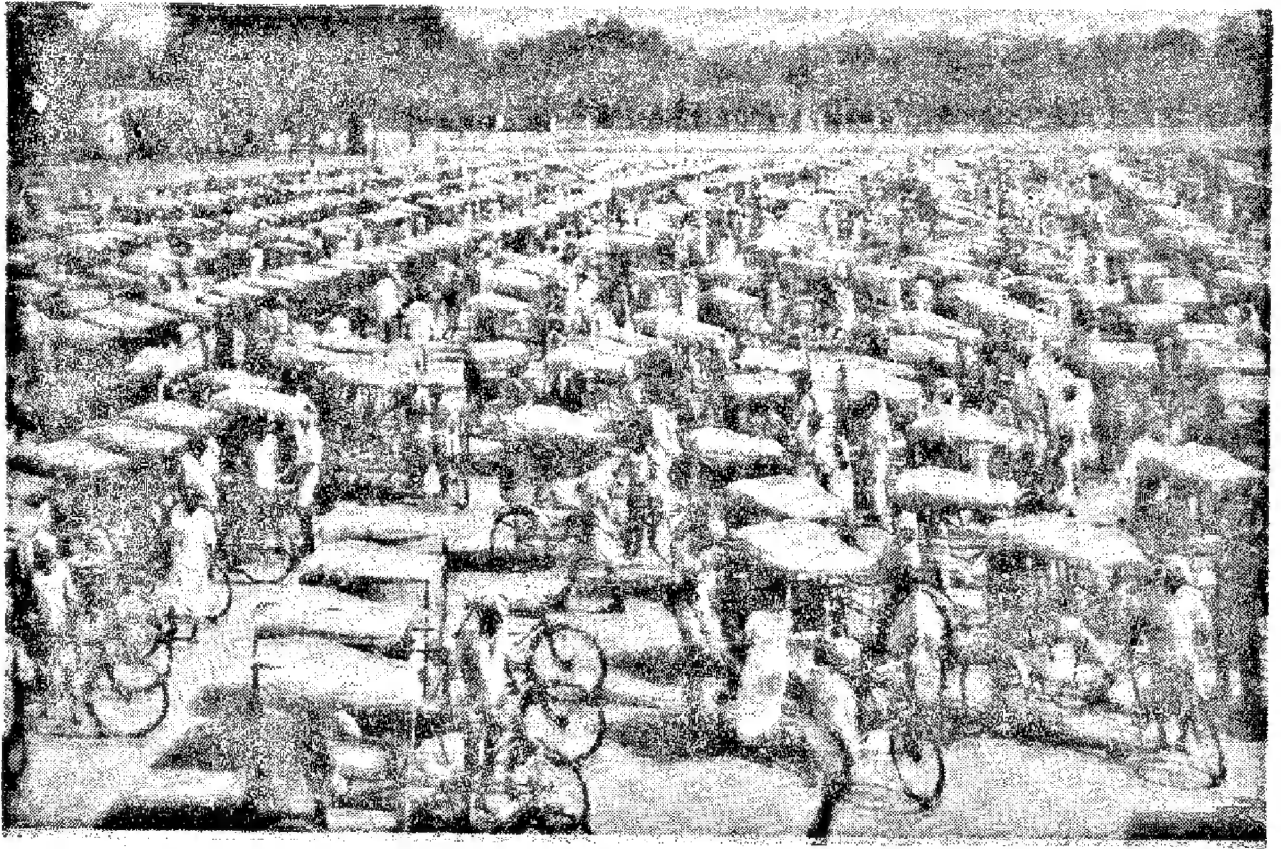
చిన్న పిల్లలలో ఉండే తమాషా ఏమిటంటే ఆడుకున్నంత సేపూ ఆడుకొని, ఏదో చిన్న విషయం మీద తగువు తెచ్చుకుంటారు. ఏ ఒక్కరు కాస్త పోసీలెమ్మని సర్దుకున్నా సరిపోతుంది. కానీ అలాగా కాదే!

నాగూ- జోగూ ఇద్దరూ అన్నా చెల్లెళ్లు. నాగూ పట్టిగడుగ్గాయి. ఏదోవిధంగా చెల్లెలుజోగూని ఏడి బిడ్డగా ఉంటాడు. జోగూకి ఉక్కోశం ఎక్కువ. పెద్ద చిన్న చూడకుండా నోరు పారేసుకుంటుంది. అంటే చాళిద్దరూ చెడ్డపిల్లలేనని కాదు. చిన్న విషయాలలో ఇద్దరూ బుద్ధి వుంటులే.

ఒకనాడు అన్నా, చెల్లీ ఇద్దరూ కూర్చోని వైకుంఠ పాళీ ఆడుతున్నారు. అమ్మ వంటింట్లో పని చేసు కుంటున్నది. వైకుంఠ పాళీ అంటే తెలుసుగదా!

"ఈ సారియీ కాస్త మంచిగా ఉండు లాభ! పైకి రస్తావు."

బాధుతీర్చిన రిక్వాయి

ఉప్పలూరి వెంకట శ్రీనివాసరావు—విజయవాడ.

ఉంటాయి. ఈ ఆట ఆడుతున్నారు ఇద్దరూ.

ఆట మధ్యలో ఏమయిందంటే, నానూ! కంటే నాలుగు పడింది. నాలుగు పడితే పాడిపావును పాము కరుస్తుంది. అందుకని వాడేం చేశాడు? "లేదు. నా కంటే మూడే పడింది." అని జోగూని మీసం చెయ్యాలని చూశాడు. జోగూ అన్నది. "పాపం! నాలుగు పడితే మూడు చెప్పున్నావు! నేను చూడ లేదనుకున్నావా?"

కాదని వాడు, అవునని ఇది, ఇద్దరూ తగువులాడుకున్నారు. "అయితే నేను ఆడనే ఆడను పో." అని నానూ పటం మొత్తం కడిపి, పావులు తీసేశాడు. జోగూకి కోపం వచ్చి, "నువ్వెప్పుడూ ఇంతే. నిజంగా

పాము కరుస్తుందిలే నిన్ను." అని వాణ్ణి ఒక మొట్టికాయ వేసింది. వాడు "మనిషిరం ఎప్పుడూ ఒకే చోట ఉంటాగా! నన్ను కరిస్తే ఆ పాము నిన్ను మాత్రం కరవదని ఏమిటి?" అంటూ వెక్కిరించాడు. ఇంతలో ఏమయిందనుకున్నారు?

బున్, బున్ మని ఇద్దరికీ వినిపించింది. భయం వేసి ఇద్దరూ ఒకళ్ళ చెయ్యి ఒకళ్ళ గట్టిగా పట్టుకున్నారు. వాళ్ళు నిబబ్బవోట పెద్దకన్నం ఏర్పడింది. కళ్ళు మూసి తెరిచేసరికి వాళ్ళ ఒక పెద్ద పాము పడగ మీద ఉన్నారు. మరుక్షణంలో ఇద్దరూ ఆ పాము మీదుగా కిందికి ఎక్కడికో జారిపోతున్నారు. చిట్టచివరికి వాళ్ళ కాళ్ళకి కింద గట్టిగా నేల తగిలింది. పనికి పోతూ నిట్లు తెరిచి చూశారు. వాళ్ళని

కిందికి దింపిన పాముతోక పైన కొంచెం నేపు కదులుతూ కనిపించి, ఆ తరువాత మాయమైంది.

జోగూ అన్న చెయ్యి పట్టుకొని, "ఇదేమిటి అన్నాయి!" అని అడిగింది. నానూ మాత్రం ఏం చెప్పాడు? చుట్టూరా చూశారు. అది ఒక పెద్దయినుక పట్టి. కావాలని నంత వెలుతురు గాలి ఉన్నాయి. కాని నీళ్ళ కాని, చెట్టు కాని కనుచూపుమేరలో లేవు. ఆకలి అవుతున్నది. ఇంటి వద్ద గరల్మ అన్నం పండి ఎదురు చూస్తూ ఉంటుంది. తాము ఇప్పుడు ఎక్కడ ఉన్నాము? ఇంటికి ఎలా వెళ్ళాలి?

ఇంతలో ఎవరో ఒక ముసలివాడు ఒక బుట్ట పట్టుకొని అటే వచ్చాడు. అతన్ని అడిగితే అంతా తెలుస్తుంది కదా అని వాళ్ళిద్దరూ వెళ్ళి "ఇదే

క్రిందమి కాళ్ళా చేతులూ బెణికితే

అప్పు అప్పు తాంజనం వాడింది

వెంటనే తగ్గిపోయింది !

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులు జలుబులు,
దగ్గులు మొదలైన వాటికి కూడా
అమృతాంజనమే వాడండి.

ఊరు? మాయంటికి ఎలా వెళ్ళాలి?" అని అడిగాడు. ఆ ముసలి వాడు బుట్ట దాచుకుంటూ, మారిప్పుడే వచ్చారన్నమాట ఇక్కడికి. అవునా? నేను ఎప్పుడో వచ్చాను. మళ్ళీ పైకి పెట్టామంటే నిచ్చెనదొరకక బాధ పడుతున్నాను. అదృష్టం బాగుండి నాతరువాత వచ్చినవాళ్లు కూడా కొంతమంది నిచ్చెనదొరికి ఇక్కడి నుంచి వెళ్ళి పోయినారు." అన్నాడు.

ఓహో! అదన్నమాట సంగతి! నాగూకి అప్పుడు అర్థమైంది. "అది కాదు చెల్లీ నేనేమో నిన్ను మోసం చేయాలని చూశాను. నీవేమో నన్ను పాముకరవాలని చెడ్డకోరిక కోరుకున్నావు. అందుచేత మనల్ని పాముకాచి ఇక్కడిక్కడికో తెచ్చింది." అని అన్నాడు. "అంతే అయిఉంటుంది." అన్నది జోగూ.

వైకుంఠపాళిలో ఆడిన ఆటలాంటిదే ఇప్పుడు నిజంగా జరిగింది. ఇప్పుడు నిచ్చెనవస్తే పైకి వెళ్ళిపోవచ్చును. కాని నిచ్చెన ఎలా వస్తుంది? ఆటయితే పందెం వెయ్యివచ్చును

నాగూ అప్పుడు తాతతో మళ్ళీ ఇలా అన్నాడు. "తాతా! మాకు బాగా ఆకలి వేస్తున్నది. తింటాని కేమయినా ఉంటే పెట్టావా?" తాత చిరచిరలాడుతూ "నేనీ పళ్లు ఎక్కడికో వెళ్లి పట్టుకొచ్చుకున్నాను. మీకు తేరగా ఇవ్వటానికి కాదు. పొండి, పొండి." అని కసిరాడు. నాగూకి కోపం వచ్చి బుట్టమీదికి ఎగబడి లాక్కోబోయినాడు. తాత పెద్దవాడయ్యే. తాను నాలుగుపళ్లు

లాక్కొని పరుగెత్తితే ఏం చెయ్యి గలదు? అని అతని ఉద్దేశ్యం.

కాని జోగూ అడ్డువచ్చి "తప్పు. అన్నయ్యా. తొందరపడి ఒకతప్పు చేసినందుకు ఇద్దరమూ ఇక్కడికి జారివచ్చాము. మళ్ళీ అలాగే చేస్తుంటే ఇంకో పాము వస్తుంది." అనిబుద్ధిచెప్పింది. నాగూ గ్రహించి "అవును చెల్లీ. నాదే పొర పాటు" అని చెంపలు వేసుకున్నాడు.

ఆశ్చర్యం! వెంటనే వాళ్ల వెనకాల బరబర చప్పుడు చేసుకుంటూ ఒక నిచ్చెన దిగింది. జోగూ నాగూ చేయిపట్టి లాగుతూ "చూశావా? అన్నయ్యా! మనకోసమే నిచ్చెన. మంచిగా ఉంటే ఎంత లాభమో చూశావా?" అని అంటూ నిచ్చెన దగ్గరికి బయలుదేరింది. ఇద్దరూ నిచ్చెనమీదికి ఎక్కటం ఆరంభించారు. అప్పుడు జోగూ తాతతో చెప్పింది. "తాతా! అదృష్టం బాగా ఉండటం కాదు కావలసింది. అందరితో మంచిగా ఉండటం. అప్పుడు కాని పైకి పోవా లంటే నిచ్చెన దొరకదు."

తాత కంగారు పడుతూ, నా "బుట్టెడు పళ్లు కావాలంటే ఇచ్చేస్తానరా. నన్ను గూడ మీతో రానివ్వండి." అని నిచ్చెన దగ్గరికి వచ్చాడు. కాని అది అతనికి అందలేదు. ఇద్దరూ గట్టిగా "ఈ సారయినా కాస్త మంచిగా ఉండు తాతా! పైకి వస్తావు" అని అరిచారు. ఇంతలో వాల్లిద్దరూ మరో వోటికి వచ్చేశారు. నిచ్చెన వాళ్ల నక్కడికి చేర్చి మాయమైంది.

వాల్లిద్దరూ ఆశ్చర్యపడుతూ, మళ్ళా ఇక్కడినుంచి ఎలాగా పైకి

పోవటం అని ఆలోచించసాగాడు.

ఇంతలోకే వాళ్ళకు సరిగ్గా నెత్తిమీద ఒక పాము తోక కనిపించింది. వాళ్ళు అలా చూస్తూ ఉండగానే ఒక అబ్బాయి జారి వచ్చి, కొంచెం ఎత్తునించి కింద పడ్డాడు. ఆ అబ్బాయి వీళ్ళకంటే కొంచెము చిన్నవాడు. అందుచేత ఏడవటం మొదలు పెట్టాడు. నాగూ, జోగూ అతనిదగ్గరికి వెళ్ళి ఓదార్చారు. అతడు దెబ్బ తగిలి కొద్దిగా నెత్తురు వస్తున్న కాలు చూపించాడు. వెంటనే నాగూ పరుగెత్తుకొని వెళ్లి దగ్గరిలో ఉన్న మడుగులోనుంచి నీళ్ళు తెచ్చి కడిగాడు. జోగూ కట్టుకట్టింది. అతనిమీద వాళ్లు చూపిన ఆదరానికి ప్రతిఫలంగా మరొక నిచ్చెన దిగింది. నాగూ, జోగూ ఆ నిచ్చెన ఎక్కి మళ్లా పైకి చేరుకున్నారు.

వారలా చేరుకున్నది ఎక్కడికని? సరిగ్గా వాళ్ళ ఇంటి ప్రక్కన ఉన్న పెద్ద జాగాలోకి. నాగూ సంతోషం పట్టలేకపోయినాడు. “చెల్లీ! మనం మన యింటికి వచ్చే శాము. రా! రా! పరుగెత్తుకు పోదాం” అంటూ జోగూ చేయి పట్టుకొని లాక్కు పోసాగాడు. పాపం! ఆ డబ్బెల్ల మరి వాడితో సమానంగా పరుగెత్తగలదా! పరికిణీచెంగు కాళ్ళకి అడ్డంపడి పడిపోయింది.

ఇంటిదాకా వచ్చి. ఇంట్లోకి పోబోతుండగా, తనతో పాటు రాకుండా పడిపోయినందుకు నాగూకి చిరాకు వేసింది. జోగూని శ్రేవదీయకుండా విసుక్కోవటం మొదలు పెట్టాడు. నానితో మళ్లా అంతా మొదటికి వచ్చింది.

ఒక పెద్ద పాము ఎదురుగా ఉన్న ఒక కన్నంలోనించి తల తీసి బయటికి వచ్చింది. నాగూ ఆ పాము మీదిగా జారి పోవటం మొదలు పెట్టాడు. ఇంత దెబ్బ తగిలి నా, అన్నయ్య జారిపోవటం చూచి జోగూ కంగారు పడింది. ఒక్కటే పోతున్నాడు. ఏమి ఇబ్బంది పడతాడో అని భయపడి, తాను వాడితోపాటు ఆ కన్నంలోకి ఉరికింది. ఇద్దరూ జారి జారి అడుగుకు వచ్చారు.

“చూశావా! ఒక్క పొరపాటు వలన అంతా మొదటికి వచ్చింది. పని తీరింది కదా అని మళ్లా సుప్రయథా ప్రకారం చెడుగా ప్రవర్తించావు.” అన్నది జోగూ.

నాగూకి సిగ్గు వేసింది. “ఓను చెల్లీ! నాది పొరపాటే” అని వప్పుకున్నాడు. వెంటనే ఒక నిచ్చెన వాళ్ళకి కనిపించింది. జోగూ అన్న చేయి పట్టుకొని తీసుకువచ్చి నిచ్చెన ఎక్కించింది. తానుఎక్కటం మొదలు పెట్టింది.

నాగూ అన్నాడు. “నేను చెడ్డ వాడిని. కనుక అడుగుకు జారిపోయినాను; నాతో ఉన్నందుకు నీళ్ళూ ఇప్పుడు అడుగుకి రావలసి వచ్చింది.

నీళ్ళు మంచిదానివి. నీ కోసం నిచ్చెన వచ్చింది. నీతో ఉన్నందుకు నాకూ నిచ్చెన దొరికింది. పైకి రాగలిగాను మంచి వాళ్ళతో సావాసం చేస్తే ఇలా, చెడ్డవారితో సావాసం చేస్తే అలా.”

ఇద్దరూ పైకి వచ్చి చూసేసరికి ఈసారి వాళ్ళ యింటి ముందు ఉన్నారు. తలుపు తట్టగానే అమ్మ వచ్చి తలుపు తీసింది. “మీరిద్దరూ ఇంట్లో లేరుట్రా! తిరగటానికి ఎప్పుడు వెళ్లారు?” అని అడిగింది. వాళ్లు జరిగినదంతా వినిపించారు.

అమ్మనవ్వింది. “మీ మొహం! అంతా ఉట్టిచే. ఈ కథ ఎక్కడ నేర్చారు?” అని అడిగింది. అమ్మకేం తెలుసు? ఎంత చెప్పినా నమ్మలేదు. “మీ రిద్దరూ ఆగదిలో ఉండగా నేను పావుగంటక్రింద చూశాను. ఈ పావు గంటలో ఎట్లా జరిగింది?”

నాగూ, జోగూ ఇద్దరూ ఆశ్చర్య పోయినారు. “ఇంకా పావు గంటనా అయింది - ఏ నాలుగయిదు గంటలో అయితే!” అన్నారు. ఎవరికి చెప్పినా ఈసంగతి నమ్మరు. కాని నాగూ, జోగూ మాత్రం చాలా మారిపోయినారు. ★

—మువీ.

లల్లూరాం అండ్ కో

(స్థాపితము 1928.)

ఎన్నో సంవత్సరాలుగా మన్నికకు, నాణ్యతకు, సరఫరైన భరలకు ప్రసిద్ధిచెందిన

★ ఇనుప పెట్టెలు ★ ఉక్కుబీరువాలు

★ క్యాపు బాక్సులు

లల్లూరాం అండ్ కో

వెలగలేటివారి వీధి, : : విజయవాడ - 1.

“కొత్త పోరాణం - మారుతి సినిమా కదురుగా.”

అయోమయం

క్రిస్టోఫర్ క్రెస్టోఫర్ పండుగదినం. అందరూ సాయంకాలం ప్రార్థనకై చర్చివద్ద చేరారు. మతగురువు ప్రార్థన మొదలు పెట్టాడు. పిల్లలంతా బయట ఆడుకుంటున్నారు.

అడ్డోల్ఫ్ రెండేళ్ల గిత్తదూడ ఒకటి ఉంది. అది శుద్ధ పోట్లగొడ్డు. దాన్ని ముట్టుకుంటే చాలు-తరుము కొచ్చి క్రిందపడేసి పొడిచి పొడిచి వదిలి పెడుతుంది. అది చర్చి బయట ఎక్కడో మేస్తున్నది. ఎవడో ఒక కొంతు వెధవదాని దగ్గరకు వెళ్లి ఏంచేశాడో ఏమో తరుముకువచ్చింది. ఆ కుర్రాడు హడలిపోయి పరుగు పుచ్చుకున్నాడు.

చర్చి దగ్గరికి వెళ్లేటప్పటికి అది కుర్రాడిని నమిశించింది. వాడు చటుక్కున చర్చిలోకి దూరాడు. మాడకూడా వాడిని వదిలి పెట్టక పెంటబడి చర్చిలోకి వెనకాలే తరుముకువచ్చింది. చర్చిలో సూది మోపడానికి కూడా స్థలం లేకుండా తొక్కిడిగా ఉంది. ఆ దూడ

జనంలో పడి వాళ్లందరినీ చెల్లాచెదరు చేసి, ఆ కుర్రాడిని కొమ్ములతో యెత్తి పారేసింది.

ఆ విసురుకి వాడు వెళ్లి తలక్రిందులుగా ఒక ముసలమ్మమీద పడ్డాడు. ఆమె వెళ్లి గోడకు కరుచుకున్నది. తలకు గట్టిగా తగలడం చేత పెద్దగా అరుస్తూ “అయ్యో! వీడి అమ్మకడు పుమాడ! చంపేశాడ్రోయ్” అని తిట్టడం లంకించుకొంది.

ఆ దూడ అంతటితో ఊరుకోక అడ్డంపచ్చినవారి నెల్లా కుమ్మడం మొదలెట్టింది. ఆ గందరగోళం

యన్. బాలభారతసింగ్

చూసి తీరాలి. ప్రార్థనామందిరంలో ముందుభాగాన ఉన్న వారికి యీ గందరగోళం ఏమిటో అర్థం కాలేదు. కాని ద్వారందగ్గరనుండి కేకలు, పెడబాబులు స్పష్టంగా వినిపిస్తున్నాయి. అందుచేత వాళ్లంతా ప్రార్థన మానేసి ఆగోల ఏమిటని ఒకళ్ల నొకళ్లు అడుగుతూ, కంగారుపడటం మొదలెట్టారు.

వేళాకోళానికి ఒకడు పక్కవాడితో “ఏకుక్క అయినా లోపలికి జొరబడి ఉంటుంది” అన్నాడు. అపక్కనేవున్న ఒక ఆమె హడలి

పోయి, చర్చి అంతా ప్రతిధ్వనించేటట్లు “అమ్మాయ్! ఎక్కడ ఉన్నావే? ఇల్లారా కరచి, చంపేస్తుంది.” అని అరిచింది. లోపల ఉన్న వాళ్లంతా ఒకళ్ళ నొకళ్లు తోసుకుంటూ క్రిందా మీదా పడటంలో దీపం క్రింద పడి అరిపోయింది.

దీపాలు అరిపోవడం చేత చర్చి అంతా చీకటిమయం అయింది. ఇంతలో ఎవడో ‘చర్చి అంటుకుండ్లి’ అని అరిచాడు. దీపాలు కూడా అరిపోవడంలో మరి గందరగోళం అయిపోయింది.

“పిచ్చి కుక్క!”
“కాలిపోతూంది”
“నడవండి! నడవండి!”
“ఏమిటి యీగోల అంతా? కొంప ములిగింది.”

“యేదో ప్రమాదం జరిగింది.” అనుకుంటూ అందరూ గుమ్మాల వైపుకు తోసుకురావడం ప్రారంభించారు. ఆ సమయంలో మనిషి కదలడానికి కూడా వీలు లేక పోయింది. చర్చి కాపలాదారు ‘దొంగలు దొంగలు’ అని అరుస్తూ పరవళ్లు తొక్కాడు.

అడవాళ్లందరూ గొట్టెలమందలా మతగురువుత్తైపుకు తోసుకురావడం ప్రారంభించారు. అర్చకుడు

చేతిలోనున్న పల్లెంతో వాళ్ల నత్తి మీద కొట్టి వెనక్కు తరుముతూ “ఇలా ఎక్కడికి? లో ప లి కి వచ్చి అపవిత్రంచేస్తారా? — ఛీ! అవ తలకు పొండి. అడవాళ్లు ఇక్కడికి రాకూడదని తెలిదూ?” అని కేక లేశాడు.

ఆ రోజు గ్రామాధికారి గూడ చర్చిలో ఉన్నాడు. అతడు లావుగా పిప్పళ్ళ బస్తాకు కాళ్లు పెట్టినట్లుంటాడు. గున గునా నడుస్తూ ఎలాగో కప్పపడి ద్వారందాకా వచ్చాడు. కాని అక్కడనించి ఇక వెళ్ళలేక ‘ఏయ్! — నన్ను వెళ్ళనియ్యండి! నేనూ — గ్రామాధికారిని. తప్పుకోలేం?’ అని చలాయించాడు.

గ్రామాధికారి అయితే కావచ్చు కాని ఆ సమయంలో అతనిమాట వినేవాళ్లు ఎవరు. ఎవరి మటుకు వాళ్లు ఆ యోమయంలో పడిఉన్నారు. అసలు ఈ గందరగోళానికి కారణం ఎవరికీ తెలియదు. కాని తలొకమాట చెప్పి బ్రహ్మాండంచేశారు. చివరకు ప్రార్థన జరగలేదు సరికదా! తలుపులూ, కిటికీ ఊచలూ విరిచి చావు తెప్పికన్ను లొట్టబోయినంత పనితో అందరూ బయట పడ్డారు.

అందరూ బయటికి వచ్చి చూద్దరుగదా చర్చికి ఏ అపాయం లేదు-ఏళ్ళు పగులగొట్టిన తలుపులు కిటికీఊచలు మినహా. అంత గందరగోళానికి కారకుడైన ఆ అబ్బాయి అక్కడనే ఉన్నాడు. కాని అతనికి గూడా కారణం తెలియదు. అందరూ అలాగే అయోమయంగా ఉండి పోయినారు.

(రవ్వన్ కథ ఆధారంగా)

(11-వ పేజీ తరువాయి)

ప్రయోగ సాత్వికము నిజము. ఆ ప్రయోగంలో అది నిజము, ఈ ప్రయోగములో ఇది నిజము. ఇక కణమూ, తరంగమూ అన్నవి మనము ఊహించిన తత్వము. ఎలక్ట్రానును చేరేవరకూ ఈ తత్వము స్వభావ విజ్ఞానానికి దెబ్బతగలేదు. ఎలక్ట్రానును చేరేసరికి తగిలింది దానికి జవాబు ఎలక్ట్రానుయొక్క కణతరంగ త్వము లేదా తరంగ కణత్వమును గుర్తించుట. అంతేగాని ఈ మక్కతోక పట్టుకుని బృహత్పిపంచ ప్రయోగసత్యాన్ని ప్రశ్నిపెయ్యడం కాదు. మీదు మిక్కిలి ఈ అనిర్దేశిత్యాన్ని పట్టుకుని జ్యోతిషంలో కనపడే అనిర్దేశిత్యాన్ని సమర్థించబోవడము మహాసాహసం వెనకటికి ఇద్దరు స్నేహితులు పెరళ్ళలో నూతులు తీయించారట ఒకనికి ఆ మట్టిలో తీగలు దొరికినవి - అతడు పొరుగువానితో “మాడపోయి మిత్రమా మన పూర్వులు టెలిగ్రాఫు, టెలిఫోను ఎరగరని ఈ సాక్ష్యాన్ని చూస్తూ ఎలాగనగలము?” అన్నాడట. రెండవవానికి (Wires) ఏనీ దొంకలేదు. “ఏమాయి నేస్తమా, ఈ సాత్విక చూస్తూ పూర్వులకు Wireless తెలియదని ఎలాగనడమా?” అన్నాడట. అలాగ మన వెంకటరావుగారికి జ్యోతిషం యొక్క అనిర్దేశిత్యాన్ని సమర్థించడానికి ఎలక్ట్రాను తత్వంలోని అనిర్దేశిత్యం దొరికింది. జ్యోతిషంయొక్క నిజము నిశ్చయము కాదంటే, “నిజముయొక్క తత్వమే నిశ్చయం కాదు” అనేవరకూ వెళ్ళరు. ఇది నిజంగా అతీంద్రియ శక్తి—వెంకటరావు గారు మరొకరిగా జవాబు చెప్పవచ్చును. “ప్రయోగంవల్ల నేకాక అతీంద్రియ శక్తివల్ల కనుక్కున్నది - విజ్ఞాన నూత్రాలకు వ్యతిరేకంగా కనపడినా - నిజమే కావచ్చునని.” అవును. అతీంద్రియ శక్తివల్ల కనుక్కున్నది మన మెరిగిన నిజాలకు సైసవుండే నిజమే అయితే ఈ కాస్త్రం అతీంద్రియ శక్తివల్ల కనుక్కున్నదనడానికి సాత్వికము, ఆధారము, అధికారము, ఏమీ వుండనక్కరలేదా? అని అడుగుతాను. త్యోగ రాజస్వామి ‘గ్రహబలమేమి, రామానుజ గ్రహబలమే బలము’ అన్నాడు. పురందరదాసు విశ్వస్వామితో “నీవే నా చంద్రమారులూ, నీవే నాగురుడు” అన్నాడు. వారతీంద్రియసంపన్నులుకొరం కూరకే రామకృష్ణస్వామి అద్భుత్యయోగము వంటి సిద్ధులే లోకప్రయోజనాలకు ఉపయోగిస్తే ఎఫ్రిపోతా యన్నాడు. అలాగ ఎగిరి పోయిన ఉదాహరణము చెప్పినాడు. అతీం

ద్రియ శక్తిని మానవుల ఎపిక ఫలనూచన కుపయోగించిన మహానుభావు డెవడు? సత్యాచార్యుల దొక పద్ధతా? జైమినిది మరొకటా? బృహస్పతిది శకునమా? మరొకరిది పుట్టుమచ్చల కాస్త్రమా? ఇంకొకరిది గొళి పలుకా? ఇవన్నీ అతీంద్రియ శక్తివల్ల సాధించినవా? ఏమిటండీ ఈ డబాయంపు అంటే “ఒకా ఒకా హేమరుక తెలియడం లేదు చూసుకో”మని వెక్కిరింతలా? ఇదంతా చక్కగా తెలిసిన విషయంగురించిన ప్రస్తావ నేనా? ★

గ్రంథసమీక్ష

కథాసాగరం 9, 10, 11:

‘శివం,’ పంతుల శ్రీరామకృష్ణి, వాసిరెడ్డి సీతాదేవిగారి కథల సంపుటలు ఒక్కొక్క సంపుటి రూపాయి - కేక ప్రచురణలు, విజయవాడ 2

ఒక్కొక్క కథకుని కథానికల ను ప్రత్యేక సంపుటలుగా దేశీ ప్రచురణ కర్తలు ప్రచురిస్తున్న కథాసాగరంలో ఇవి మూడు ఈ విధమైన ప్రచురణవల్ల ఆయా కథకుల ప్రత్యేకతను మరింత సులువుగా విస్తృతపరిచే అవకాశం కలుగుతున్నది

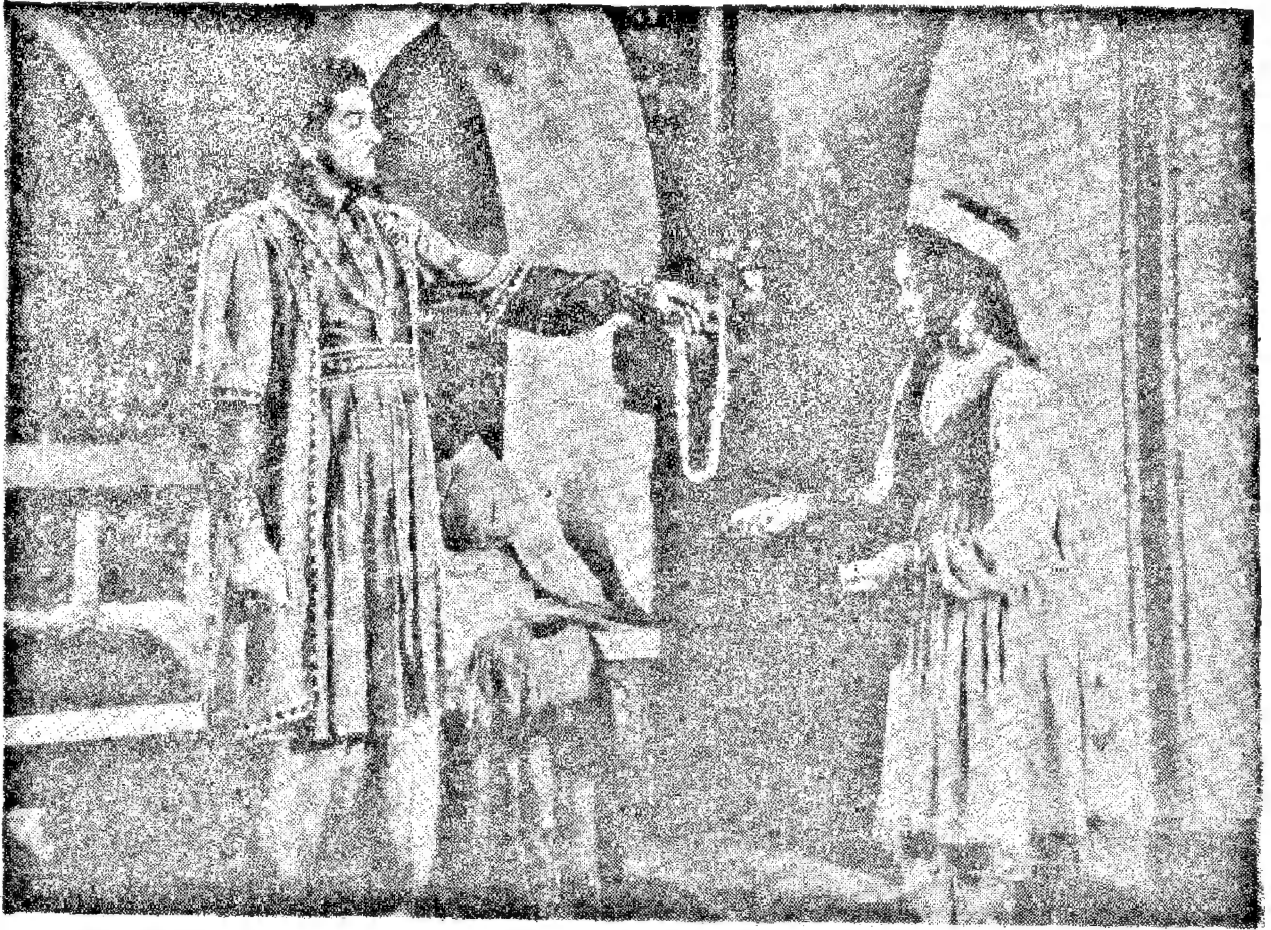
“జీవితంలోని సామాన్య సంఘటనలనూ, సంఘర్షణలనూ” చిత్రించడం, రకరకాల వ్యక్తుల భావోద్వేగాల “స్వభావాల ను సత్యాన్ని పరిశీలించి వ్యక్తీకరించడం” ‘శివం’ గారి లక్ష్యం విరికథానికల్ చాల వరకు దారిద్ర్యంతో నరిగే మధ్యతరగతి వ్యక్తులకు, సంసారాలకూ సంబంధించినవి. జీవితసంగ్రామంలో నిలవలేక భయపడుతూ చెతులతో కళ్ళు కప్పకొని కలవరించే వ్యక్తులే చాలమంది ఈ కథానికల్లో ప్రత్యక్షమౌతారు. కోవధారి అయిన, ఉపాధ్యాయుడు అక్రమంగా శిక్షించడం సహాధ్యాయులు నలుగురితో నగుబాటుపాలవడం రంగారావు అసమర్థతకు కారణమన్నట్లు “అసమర్థుడు” అనే కథానికల్లో నూచించారు మిగిలినవానిలో దారిద్ర్యం, మధ్యతరగతి మానవుల వింత మనస్తత్వము ఈ భయంకరమైన జీవితానికి హేతువులన్నట్లు రచనలు చేశారు మొత్తానికి వీరు చిత్రించిన వ్యక్తులు భయపడి తులు. జీవితం భయంకరం ఎక్కడా ఆశగాని చిరునవ్వు గాని కనపడదు. విషయానికి అనుగుణంగా రచనా సంవిధానం సాగుతుంది

పంతుల శ్రీరామకృష్ణిగారి కథలతో

(11-వ పేజీ చూడండి)

నా హావ మోడి నిర్మిస్తున్న "కుండన్"లో నిమిషా.

ఏప్రిల్ 28 న విడుదల అయిన “అనార్కలీ”లో నాగేశ్వరరావు, అంజలి దేవి.

పెద్దతెరలూ, అధికలాభాలూ

మృత్యువాడు నగరంలో ఉంగ్లీసు చిత్రాలు ప్రదర్శించే వాలుగు సినిమా మందిరాలు పెద్దతెరలూ స్టీరియో సౌనిడ్ శబ్దయంత్రాలూ అమర్చుకున్నాయి. సినిమాస్కోప్ చిత్రాలూ, ఇతిరములైన పెద్దనైజా చిత్రాలూ ఒకదానినొకటి ఓకటిస్తున్నాయి. పెద్దనైజా చిత్రాలు రాస వ్యూహ మాయలూ చిత్రాలను కూడా ఈ తెరలమీద ప్రదర్శించే పీలుస్తుండువల్ల థియేటర్లకు ఏ యిబ్బంది కలగడంలేదు. శ్రీ. డి. చిత్రాల రాక అగ్నిహోయింది. సినిమాస్కోప్ చిత్రనిర్మాణం ఎక్కువైంది. డీనితోపాటు చిత్రాలకు రాబడికూడా పెరిగింది.

గతవినయేడాదిలో హాల్లీవుడ్ పరిశ్రమ చాలా గొప్పవిజయం సాధించింది. టెలివిజన్ హాటీవలన చావుతప్పి కమ్మ చాట

పోయిన హాల్లీవుడ్ పరిశ్రమ తిరిగి తనకాళ్ల మీద తాను నిలబడగలగడమే కాక, ఇదివరకన్నా కూడా కనిపించిన ఎరగనంతటి ఆర్థిక విజయం సాధించింది. టెలివిజన్ కు సాధ్యంకాని కొత్త పద్ధతినీ కనిపెట్టి, ఆ పోటీని పూర్తిగా విమోచించింది. ఆ కొత్త పద్ధతే సినిమాస్కోప్. లక్షలకొలది డాలర్లు ఖర్చుపెట్టి తీసిన యీ చిత్రాలు అమెరికాలో ప్రేక్షకులను విపరీతంగా ఆకర్షిస్తున్నాయి. కొన్నికొన్ని చిత్రాలకు యాభై, అరవైలక్షల డాలర్లు కూడా ఖర్చవుతున్నది. ఈ చిత్రాలమందు టెలివిజన్ గాని, తక్కిన మామూలునైజా చిత్రాలుగాని మార్కెటింగుండు దివిజిలవలె నలవలపోతున్నాయి. పెద్దనైజా చిత్రాల విడివిడుదల మూమూలుకంటే ఎక్కువగా వుంటున్నది. ఇదివరకు చిత్రాలు 90 నిమిషాలుండేవి, ఇప్పుడు 110 నిమిషాలు (మా

టువ) పడుతున్నాయి. డీనితో తాను నిజంగా ప్రహేళికపడేసినచిత్రాలను చూస్తున్నా మనేభావం ప్రేక్షకులలో కలుగుతోంది.

పెద్ద తెరతోపాటు చిత్రాలలోకూడా చాలా మార్పులు వచ్చాయి. కథ, ప్రాతిభిమనస్తత్వాలు, పరిఘర్షణ మొదలైన విలువలు పాతిమిడి పోయాయి. దృశ్యం, దాని ఆకర్షణ, ప్రభావం ఇవే ప్రధానమైన విలువలైనాయి. చిత్రం చూస్తున్నంతేస్తేపూ ప్రేక్షకుణ్ణి కథకంటే, కంటికి కనిపించే వికారమైన సుందరదృశ్యాలే ఎక్కువ ఆకర్షిస్తున్నాయి. మానసికమైనఅనుభూతులకంటే భౌతికమైన దృశ్యాలకే విలువ పెచ్చింది. అంతే కాదు, పెద్దనైజా తెరలకల్లి తట్టి ప్రేమకథలను చిత్రీకరించడం కూడా కద్దమే పోయింది. ప్రేయసి ప్రియులు ఇదివరకు లాగా సులభంగా ముద్దులు పెట్టుకోడానికి వీలేకపోతోంది. రెండు తెరకాయలను కోజ్ట్ ఫ్రేమ్ లోకి ఇరికించడంపని వచ్చేటప్పటికీ ప్రేమ, కిందినో తలలు తెగిపోయినట్లు కనిపిస్తాయి. కోజ్ట్ లేకుండా ముద్దుల దృశ్యమే అనవసరంకదా!

కాని ఈ కొత్త పెక్కిల్ ‘వెస్టర్న్స్’

“కన్యాదానం”లో సి. ఎన్. ఆర్.

పెద్దతెరలూ, అధికలాభాలూ

అటువేరకం చిత్రాలను బాగా ఉపకరిస్తోంది. పెద్దన్న చిత్రాలలో విశాలమైన ప్రకృతి దృశ్యాలకు, అనేకులు జనులు కూడిన దృశ్యాలకు ప్రాముఖ్యం పెచ్చు. ఈ పెద్దచిత్రాలన్న మరొక మార్పు కూడా వచ్చింది. ఈ చిత్రాలను తీయడానికి ఎక్కువ కాలమూ కావాలి, ఎక్కువ ధనమూ కావాలి. అందుచేత ఇదివరకుకంటే తక్కువ చిత్రాలే తయారవుతున్నాయి. 1948 లో హాలీవుడ్ నుండి 435 చిత్రాలు వచ్చాయి. 1953 లో 854, 1954 లో 907 చిత్రాలమాత్రమే వచ్చాయి. చిత్రాల

సంఖ్య తక్కువైనా, లాభాలు బాగానే వస్తున్నాయి కనుక నిర్మాతల కేవల వాదన కాని ఎగ్జిబిటర్లకు మాత్రం కటకటగా వున్నదట. చిత్రాల కొరతను భర్తీచేయడానికి అమెరికన్ ఎగ్జిబిటర్లు ఇటాలియన్, ఫ్రెంచి, బ్రిటిష్, ఆస్ట్రీకి జాపనీస్ చిత్రాలను కూడా ప్రదర్శించవలసి వస్తోందట. అయితే ఈ చిత్రాలు ఉత్తమంగా వుండడం వలన ప్రేక్షకులు నాటివికూడా మాన్తున్నారు. ఈవిధంగా అమెరికన్ సినిమా పరిశ్రమ ఆర్థికంగా తిరిగి ప్రంజుకోన్నది. ★

సేవనల్ ఫిల్మ్ బోర్డును స్థాపించడానికి కేంద్ర సమాచార కమిషనరు శ్రీ డా॥ బి. వి. కన్నార్ చేసిన నిర్ణయం చిత్ర నిర్మాతలలో దాదాపు ఎవరికీ ఇష్టంలేదనే చెప్పవచ్చును. తమ నిర్మాణ కార్యకలాపానికి ఈ బోర్డు అడ్డం వస్తుందని, ప్రైవేటు పెట్టుబడిమీద ఆధారపడిన ఫిలింపరిశ్రమలో ఉత్సాహాన్ని అది చంపివేస్తుందని వారు భావిస్తున్నారు. తమ చిత్రాలన్నాయి విషయంలోగాని, నిర్మాణంలోగాని ప్రభుత్వ ప్రమేయం వుండరాదని వారంటున్నారు. ఫిలిం ప్రెసాన్స్ కార్పొరేషన్ మాత్రం కావాలని నిర్మాతలు కోరుతున్నారు. సేవనల్ ఫిలిం బోర్డులో ప్రెసాన్స్ కార్పొరేషన్ ఒక ప్రధానాంగం అని తెలుస్తోంది.

ఏ పెట్టుబడిదారూ తాను పెట్టుబడి పెట్టబోయే చిత్రంలో కథ, నటీనటులవర్గం, సంగీతం, నిర్మాణవర్గం పెట్టుబడికి నష్టం లేకుండా వుండేలాగు యాచుకొనిగాని ధనం ఇవ్వడు. సాధారణంగా డిస్ట్రిబ్యూటర్ పెట్టుబడి పెడతాడు. చిత్రనిర్మాణంపై అతడెంతవరకూ అధికారం కలిగివుంటాడో అందరికీ తెలిసిందే. అందుచేత సేవనల్ ఫిలిం బోర్డును నిర్మాతలవర్గం విమర్శించడం హాస్యాస్పదంగానే వుంది. హాలీవుడ్ లో కూడా, బ్యాంకులు, రిడియోమొబైల్ పెట్టుబడి సంస్థలూ చిత్రనిర్మాణంపై అధికారం కలిగివుంటాయి. డబ్బు బాగా వస్తుందని తమకు తోచిననాటికే అవి పెట్టుబడి పెడతాయి.

ఒక పెద్ద మ్యూజూక్కు బ్యాంకిలో చిత్రాభి అప్పలీచ్చే శాఖ ఉపాధ్యక్షుడు ఇలా అన్నాడట: “ఏ నిర్మాతకైనా మేము డబ్బు యిచ్చేమందు మాటింగ్ స్క్రిప్టును ఫరీకలిస్తాము. అది మా దృష్టికి వుంచి చిత్రం కాగలదా లేదో చూస్తాము. ఒక్క గంటకూడా వృథాకాకుండా నిర్మాణం పుక్కుమంగా జరిగిపోవాలని ఒత్తిడిచేస్తాము. చిత్రనిర్మాణంలో కాలానికి ధనానికున్నంత విలప వున్నది.” మంచి చిత్రం అంటే ప్రేక్షకులు డబ్బు ఖర్చుచేసి చూడదగినంత విశేషం యిచ్చే చిత్రం అని ఆయన నిర్వచించాడు. మంచి చిత్రం నిర్మాణానికి రచయితల, డైరెక్టర్ల, నటుల, టెక్నిషియన్ల వైపుణ్యం యావత్తూ క్రమవద్దటో, లాభి నాటిగా వినియోగించబడుతుంది. తాము పెట్టుబడి పెట్టే చిత్రాలనిర్మాణంపై అధికారం లేకుండా ఏ ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్

“లే మెజీరబ్” అనుకరణ అయిన “కుందన్” చిత్రంలో జా: వాల్-జా: కుమార్తెగా నిమిషా, ఆమె ప్రయుక్తుగా సుగీల్ డల్, జా: వాల్-జా: పాత్ర సాహసో మోడి నటిస్తున్నాడు.

కేవల నడవజాలదు. హాల్వుడ్ లో ఫీలిం క్లాసిక్ ప్రతినీతి మాటకు ఎంత విలక వున్నదంటే ఆతని మాటమీద తారలను, డైరెక్టర్లను, ప్రొడ్యూసర్లను కూడా స్టూడియో వారు డిస్మిస్ చేస్తారు. అందుచేత తమ ప్రయోజనాలను మానుకొని ఆయనా నిర్మాతలు ‘కేవల’ ఫీలింబుస్కు తమ నిర్మాణాలపై కొంత అధికారిం వుండ నివ్వాలి. అయితే ఫీలింపరిశ్రమపై ప్రభుత్వ దృక్పథాన్ని నిర్వచించేది రాజకీయ పార్టీలు, సంఘసంస్కారాలని పేరు పెట్టుకున్నవాడూ కారాదు. ఫీలింపరిశ్రమపై ఆసక్తి, ఆభిమానం వున్నవారే ఆలా నిర్వచించాలి.

* * * ఈ ఏప్రిల్ 30 వ తేదీనాటికి ప్రముఖ నిర్మాతలలో ఒకరైన బి. ఎన్. సర్కార్ గారు ఫీలింపరిశ్రమలో ఆడుకున్నట్టి 25 ఏళ్లు అవుతుంది. 1930 ఏప్రిల్ 30 తేదీ

నుండి సేటివరకూ ఆయన 125 చిత్రాలు (బెంగాలీ 75, హిందీ 50) నిర్మించాడు. ఆయన స్థాపించిన న్యూ థియేటర్స్ సంస్థ మొదటినుంచీ ఉత్తమ స్థాయి చిత్రాలకు నిదర్శనంగా పనిచేసింది. ఆయన సంస్థ ఫీలిం కళకు దివాలయంలాంటిది. ‘రైల్వే’, ‘మెలినా’, ‘ఉమాశర్మ’, ‘కమలేష్వరమూరి’, ‘పంకజ్ మల్లిక్’, కె. ఎన్. సింగ్, ‘పహారీసన్యాల్’, ‘స్మృతివిశ్వాస్’, ‘అరుంధతీముఖర్జీ’, కె. సి. శే., మొదలైన ప్రసిద్ధులు అక్కడే వృద్ధి పడ్డారు. కన్ననవాల, పృథ్వీరాజ్, దుర్గా ఖోశే మున్నగువారి నటనాకళలం అక్కడే పరిణతిచేందింది. బి. ఎన్. సర్కార్ క్రింద పేరుతెచ్చుకున్న డైరెక్టర్లు బిసుల్ రాయ్, నితీష్ చోప్, హేమచందర్, ఫణి మజుందార్, కిదార్ శర్మ మున్నగువారందరూ వున్నారు. ఆయన నిర్మించిన కేవలను, విద్యాపతి, డాక్టర్, ప్రెసిడెంట్, చండీదాస్, ముక్తి, యాత్రీ

మొదలైనచిత్రాలు బాగా డబ్బు సంపాదించడమేకాక మంచి ఇతివృత్తం, ప్రయోజనం కలిగిన చిత్రాలనికూడా పేరు పొందాయి.

1955 సంవత్సరం బి. ఎన్. సర్కార్ జీవితంలో ముఖ్యమైనది. ఈయన బొంబాయిలో నాలుగు చిత్రాలు నిర్మించ సంకల్పించారు.

* * * మెహబూబ్ నిర్మిస్తున్న ప్రాజెక్ట్ నంబర్ 7 లో పశ్చిమా, కోర్ ఫుహర్ నిటిస్తున్నాడు. అనిల్ బిశ్వాత్ సంగీతం, సచిన్ కంకర్ నృత్యం సమకూరుతున్నారు. ఇంకా పేరుపెట్టని యాచిత్రానికి ఆర్. మెహ్తా దర్శకుడు.

మెహబూబ్ ప్రొడక్షన్స్ వారి మరొక చిత్రం “ఆవాజ్” ను జియాపర్వాద్ డైరెక్టు చేస్తున్నాడు. పేరుల కమలు చూపించే యా చిత్రంలో నటనయనంత్, ఉజా

వికల్ ప్రొడక్షన్స్ వారి "కళ్యాదానం" లో చంద్రకళ, రమాదేవి, జానకి.

★ బొంబాయి సినిమాలేఖ ★

కిరణ్, బీలాచిట్నీ, కొత్తపటి జల్ వెలానీ నటిస్తున్నారు. చిత్రోద్యోగి సంగీత దర్శకుడు.

మెట్రోపాలిటన్ లో నిర్మిస్తున్న "సుందర్ ఇండియా" లో సర్జీస్, రాజ్ కుమార్, కన్నయలల్, అమితా, ముక్తి నటిస్తున్నారు. ఏప్రిల్ 8 న సర్జీస్ ఈ చిత్రం ప్రారంభింపబడింది.

కారం ప్రొడక్షన్స్ వారి "జీవిత చుక్క" లో ఒక మనోహర స్వప్నదృశ్యాన్ని ఇటీవల బొంబాయి స్టూడియోస్ లో షూట్ చేశారు. నిరూపరామ్, కరణ్ దివాన్ నటించే యీ చిత్రాన్ని ఢిల్లీలో షూట్ చేశారు డైరెక్టర్ జేస్తున్నాడు. సంగీతం కవరాం, పాటల రచన భారత్ వ్యాస్. ఈ సంస్థవారి నిగార్ మల్లానాతో "మస్తానీ" అనే చిత్రం "గుల్ బకావల్" అనే ఇంకో చిత్రం నిర్మిస్తారు.

ఎ. వి. ఎస్. నాగు తీస్తున్న పారానేక చిత్రం "శివభక్త" లో పద్మిని, సాహూ నూదక్, అనంతకుమార్, కుమారిదేవి నటి

స్తున్నారు. హెచ్. ఎల్. ఎన్. సింహ దర్శకుడు. హిందీ "స్వయంసిద్ధ" లో మంచి సంభాషణలు రచించిన మోహన్ లాల్ బాత్ పాయ్ సంభాషణలు వ్రాశారు. పాటలు నేపాల్, సంగీతం చిత్రగుప్తా వారు సున్నారు.

హామీ వాడియ నిర్మిస్తున్న "ఈతం తాయ్" అనే గవాకల్ చిత్రానికి స్పెషల్ ఎడ్జెక్ట్ నిపుణుడు బాటాభాయ్ విశ్మిత్ర ఫాటోగ్రాఫరుగా వున్నాడు. ఈ చిత్రం చాలావరకు పూర్తయింది. మక్తలా ఇందులో నటిస్తున్నది.

హిందీ పిక్చర్స్ వారి "అబా కా మజాదీ" లో షీలారామాని యువరాణి కానూ, నర్తకిగానూ రెండు పేర్లు ధరిస్తోంది. హీరోగా దర్జిత్ నటిస్తున్నాడు. ఇతర నటులు జానీ బాకర్, నిషీ, కృష్ణ కుమారి, మన్దీర్.

ఎత్వతీకత్తుడు కొత్తకథలతో చిత్రాలు

తీయాలనే ఆశయం కలిగిన డైరెక్టరు, ప్రొడ్యూసరు హేమేన్ గుప్త "టక్ సాల్" చిత్రాన్ని చాలవరకు ముగించారు. బులాల్ సానీ, నిరూపరామ్ ఇందులో నటిస్తున్నారు. డిప్రకాష్, నదిరాకూడా నటిస్తున్నారు.

హేమేన్ గుప్త తీయబోయే మరొకచిత్రం "బత్తీ జలాబాద్" ★

నివాహ మహోత్సవాలు

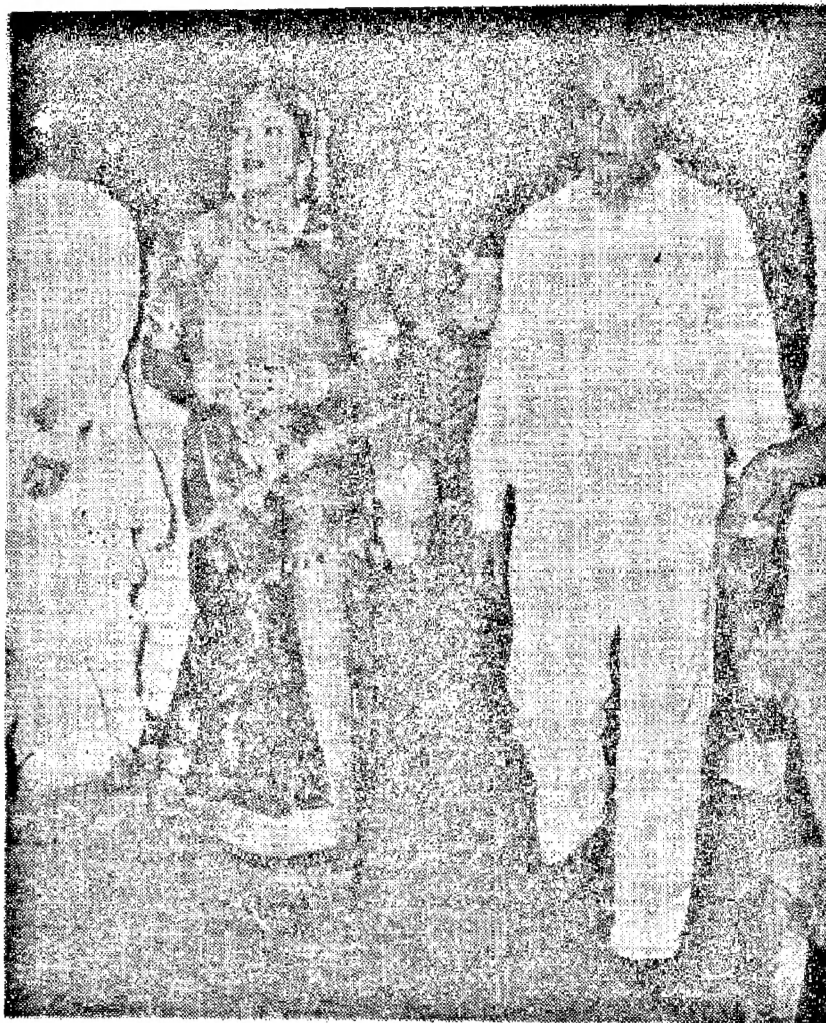
విజయ ప్రొడక్షన్స్, చందమామ పబ్లికేషన్స్, బి. ఎన్. కె. ప్రెస్ సంస్థలకు చెందిన బి. నాగిరెడ్డిగారి కుమార్తె చిల్ల సౌ|| నయలమ్మిని ఎ. వి. రెడ్డి (కడియం) గారి కుమారుడు చిల్ల ఎ. కె. క్రేమ్ కుమార్ కు ఇచ్చి నాగిరెడ్డిగారి కుమారుడు చిల్ల బి. ఎల్. ఎన్. ప్రసాద్ కు ఎ. వి. రెడ్డిగారి కుమార్తె చిల్ల సౌ|| రజనీ సరస్వతిని ఇచ్చి, ఇక్రూణిగారి కుమారుడు చిల్ల ఎ. తిరుపతి రావుకు ఎన్. నుబ్యారావుగారి కుమార్తె చిల్ల సౌ|| రాధకు ఇచ్చి ఏప్రిల్ 28 న కేసీ ఉదయం వివాహ మహోత్సవాలు మహా వైభవంగా జరపబడినవి. వివాహాలు కోడిం బొకంలోని చందమామ విలింగ్డ్ లో జరిగి

కర్మావధానము అత్యుద్విగ్నము. ఇది సత్యము. కానికావ్యమున నీ. రాజశేఖరబాబాది. వారి కీర్తనాధి నీతారామయ్య, శ్రీ పరశరామమూలం, శివశక్తి, మహాలక్ష్మమలానా, హనురాజబాబాదల, క. వి. రెడ్డి, ములాశివశాయి, కానా ముక్తయ్య శ్రీధరమూలం, ఉపనిషత్సంకలనయ్యలూదల, వారి సేవ. ఇది మునుగు ముఖ్య ప్రతినిధుల వేదికలనీకాన పరిపాలన.

అనినవాడి "కంఠదత్త" అమెరికా
యూనివర్సిటీలో బాషింగ్టన్లో నిత్యము
జయింప. ఇతని చాలా బాగున్నవని
అక్కడి ప్రజలు ప్రశంసించారు.

[illegible]

উপস্থিত বাক্যের অর্থ: "যদিও এটি একটি অসম্পূর্ণ তথ্য, তবুও এটি একটি গুরুত্বপূর্ণ তথ্য।"

ప్రకాష్ విక్టర్లవారి "ప్రతాపి" చిత్రం వెబ్ సీరియస్
వైబ్రయంటీమాల, దర్శక నిర్మాత విజయభట్.

“రోజులు మారాయి” ప్రేక్షకుల అభిప్రాయాలు

రెంజ్ నూదో పాటలు తప్పించి మిగిలిన పాటలన్నీ బాగున్నవి. ముఖ్యముగా విరువాక పాట చాల బాగున్నది. తాళి చాణక్యగారి దృశ్యకర్మము చాల బాగున్నది.

వల్ల అందరినీ ఎలా ఆకర్షించినది ఇందులో చిత్రించబడింది.

ఇదిగాక వైట్ క్లెయిమ్స్, ది ఫార్ జూరైజన్స్, టు కోర్ ఎ ఫ్రీడ్, స్ట్రీట్ జక్ కమాండ్, ది ట్రబుల్ విత్ హర్ చిత్రాలలోని కొన్ని దృశ్యాలు కూడా చూపబడినాయి.

ప్రేక్షకులకు విసుగు పెరిగినట్లుంటే ముందు ఏమి జరుగుతుందో అని ఆశ్చర్యం కలుగు వంత బిరుదుగా కళ్ళను జపించుకుని వచ్చే వారు. మార్జర్ వేలు వంగితం చాలా బాగున్నది. కమల్ ఘోష్ గారి ఫోటో గ్రఫీలో కొత్తదనం ఏమీ కనుపించలేదు.

వేలుగా వాక్యరూపు, రాజీగా జానకి వలించి చిత్రానికి వచ్చే చేకూర్పుగా, రమణారెడ్డి, రేలంగి, వెంకటాద్రి మొదలైన వారి పటం చూడటం గానీ వ్రేలం. సి. యస్. ఆర్. అంజనేయులు విలన్

పాత్రలకు కూడా సవివరస్థానమిచ్చు కున్నారు.

వి. వి. ఎస్. శాస్త్రి,
—గుడివాడ.

చిత్రం చాలా పెద్దగా ఉంది. ఇంత కంటే ఒక్క బంజరుభూముల పరిపకిం విషయం తీసికొని చిత్రం తీసినట్లయితే నిజమే అన్నది. ఇంకా బాగా చూడించేది. ప్రారంభంలో కాస్త విసుగు కలిగించినా రెండవభాగంలో చాలా మరుగున గా నాగింది చిత్రం. ఫోటోగ్రఫీ బాగుంది. పర్మకులు చాణక్యగారు అభినయించినాయి. వంగితం అంత బాగాలేదు. వ హీరా స్వల్పం, పాట బాగున్నాయి. కల్యాణ నిర్మాతలం, మొదలైన విషయాలు, ముఖ్యంగా ప్రేమగుర్తి అసలు లేకుండా ఉంటే చిత్రం బాగా ఉండేది. ఈ చిత్రం బొంబాయి చిత్రాలకు విమర్శించి తీసికొను వరిగా వాటిని తల తన్నించి చెప్పాలి.

నిత్యానందం

—సికిందరాబాదు.

గ్రంథ సమీక్ష

(49-వ 'వేదీ' తరువాయి)

మన పుస్తకాలందరూ ఒక్క తీరున ముట్టాడ తాడు; కొంచెం తప్పినా ఆలోచిస్తాడు; అందరికీ ఒకే రకం వెలిసికేటటుంటాయి. అందరూ కూడా బలం వున్నట్లు ఒక్క ముద్ర గానే వ్యవహరిస్తారు. ఇంకొకటి కొవ్వాయి ఏ పన్ను వేరంటా కొని ఏ పాత్రకీల చిత్ర ఇలా కొని భుక్షాహారం కలగదు. ఉదాత్త మైన రచనావిధానంలో అన్నిటా రచ యితే ప్రత్యక్షమూతూ ఉంటాడు.

వాసిరెడ్డి సీతాదేవిగారి కథానికలలో కొన్నిటిని గమనిస్తే, ఇది ఆచారం మాత్రమే నాయకలరనిపించకమానదు. నిజంగా మన రచయితలు తమ కథాధా ణాన్ని గుర్తుంచుకుని రచనలుచేస్తే భావం టుందని తోస్తుంది. భావ, అవస్థలూ, ధర్మవైకత గుడ్డికట్టి అనేకథలలో తోటి ఆదవాల్లో పరిస్థితిపల్ల రచయితకిగల బాలి, బాధ వ్యక్తమౌతాయి. ఆదవాల్లో ప్రేమను రాగాలనే అందుకుని పలు ఉన్ములపన్నే ముగవాల్లే తిరగబడిన ఒక స్త్రీ కథ "తిర స్కన్నతీ". ప్రణయశీలతాన్ని తిరస్కరించి నీర్మలని మొక్కలాగా ఆమె వాడిపోతుంది. సీతాదేవిగారు చెప్పిన జీవితాన్ని కూడా చక్కగా చిత్రించగలరు.

లినోకట్ చిత్రం

—జి. వి. సుబ్బారావు

మా కుమార్తె వివాహమైనప్పుడు...

...పెళ్లి విందుకు నందలాది
మంది వచ్చారు: నిజంగా, ఖర్చు
విషయం చిక్కే అనిపించింది—డాల్డా
వనస్పతి నహకరించేవరకు. డాల్డాతో వంట
ఎంతో తక్కువ ఖర్చు—మరియు
రుచికరం కూడా! మరియు డాల్డా
గాలిదొరని నీలు డబ్బాలలో
అమ్మబడుచున్నది గనుక, అది
ఎల్లప్పుడు కుద్దమైనది మరియు
ఆరోగ్యకరమైనది అని మీరు
విశ్వసించవచ్చు. ప్రతిరోజూ
ఆహారాలకు, లేక ప్రత్యేక
సందర్భాలందు, ఎల్లప్పుడు
డాల్డాను వాడండి!

పెళ్లి విందుకు మిరాయిలు తయారు
చేయు విషయంలో ఉచిత సలహా
కొరకు క్రింది చిరునామాకు
వ్రాయండి.
ది డాల్డా అడ్వైసరీ సర్వీస్
ఇండియా హౌస్, (జి.వి.ఓ.కి
ఎదురుగా) బొంబాయి 1

డాల్డా వనస్పతి

వంటకు దివ్యమైనది — ఖర్చు తక్కువ
భారతదేశంలో అన్నిచోట్లా ½ పౌండు, 1 పౌండు, 2 పౌండు, 5 పౌండు మరియు 10 పౌండు
డబ్బాలలో దొరకును.